

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

**PREFERENCE ZÁJMOVÝCH AKTIVIT
U STUDENTŮ STŘEDNÍCH ZDRAVOTNICKÝCH ŠKOL**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Doc. Ing. Lucie Kozlová, Ph.D.

Vypracovala: Radka Polívková

20. dubna 2007

Preference of special-interest activities of students at secondary medical schools

Abstract

Key words: special-interest activities, past time, student, school, nursing college, family, education.

Interest activities and high-quality, meaningful spending of students' lifetime comes into fore of interest. In the theory part of the Diploma work I deal with students' interest activities and factors that influence them. In the empirical part of the Diploma work I tried to find out the information about the students' activities in their free time, satisfaction with the interest activities organised by nursing colleges and students' participation in these activities. The objective of my work was to find out which of the interest activities are popular and unpopular and which of the activities organised by nursing colleges are the most popular and preferred by students. I formulated three hypotheses. I chose the questionnaire as a research technique, which I also used in the pre-research. The research was taken in nursing colleges. Selective collections (163 respondents) and the check sample (111 respondents) were chosen randomly by the systematic selection. The acquired data were subsequently processed in relation to the given hypotheses. The most popular activities of the nursing colleges students' are friendly meetings, medial activities and travelling, the students prefer medical actions. The most preferred interest activities organised by the nursing colleges are cultural activities. The least preferred activities are technical activities, competitions in specialised skills (poetry reading, visual arts, Olympics). The objectives of my Diploma work were fulfilled. The three stated hypotheses were confirmed. The suggested measures are: seeking common leisure activities in families, compensating passive past-time activities by suitable sports activities, devoting more time to studying, visiting the school library more often, bringing students up to meaningful use of their past time and organising a larger number of the past time activities.

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma PREFERENCE ZÁJMOVÝCH AKTIVIT U STUDENTŮ STŘEDNÍCH ZDRAVOTNICKÝCH ŠKOL vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v přiložené bibliografii.

Souhlasím s použitím práce k vědeckým účelům.

V Plzni, 10. dubna 2007

.....

Poděkování:

Děkuji především Doc. Ing. Lucii Kozlové, Ph.D. za cenné rady, podněty a připomínky při zpracovávání mé diplomové práce. Poděkování dále patří ředitelům a pedagogům všech středních i vyšších zdravotnických škol, na kterých jsem prováděla dotazníkové šetření. Dále bych chtěla poděkovat ostatním kolegyním ze SZŠ a VOŠZ Plzeň za pomoc při získávání potřebných údajů k mé práci a to zejména Mgr. Lucii Šmejkalové, Ing. Jaroslavě Michálkové a Mgr. Heleně Němečkové. Dále děkuji osloveným studentkám a studentům zdravotnických škol, bez nichž by tato práce nemohla vzniknout. Závěrem chci poděkovat také mé rodině, která mě podporovala po celou dobu studia a pomáhala zejména při zpracovávání výsledků výzkumu.

V Plzni, 10. dubna 2007

Obsah

ÚVOD

1. SOUČASNÝ STAV	9
1.1 OD HISTORIE K DNEŠKU	9
1.1.1 Změna postavení dítěte ve společnosti.....	9
1.1.2 Práva dětí a Úmluva o právech dítěte	10
1.1.3 Spěcháme do konzumní společnosti?.....	10
1.1.4 Jsme obklopeni globalizací.....	11
1.2 VOLNÝ ČAS.....	12
1.2.1 Terminologie.....	12
1.2.2 Formy výchovy.....	13
1.2.3 Ideál, hodnota a význam volného času	14
1.2.4 Trávení volného času a jeho proměny.....	15
1.2.5 Nutnost motivace jako předpoklad k aktivitě.....	16
1.2.6 Aktivitou ke zvyšování odolnosti organismu.....	17
1.2.7 Pedagogické ovlivňování volného času	18
1.2.8 Podíl veřejné správy na volném čase.....	19
1.3 ZÁJMOVÉ AKTIVITY	21
1.3.1 Vymezení zájmů a zájmových aktivit, jejich projevy.....	21
1.3.2 Význam a cíl zájmových aktivit.....	22
1.3.3 Prostředí a zájmové aktivity	24
1.3.4 Síť provozování zájmových aktivit a jejich uživatelé.....	26
1.3.5 Animace při práci se studenty.....	26
1.3.6 Participace jako nutnost	27
1.3.7 Zájmové aktivity zdravotnických škol	28
1.3.8 Jak zorganizovat zájmovou akci?	29
1.3.9 Zajištění bezpečnosti a prevence úrazů	30
1.4 STUDENT.....	32
1.4.1 Student zdravotnické školy.....	32
1.4.2 Vývojové období u studentů	32
1.4.3 Student a doba	33
1.4.4 Nemám čas!.....	34
1.4.5 Problémy studentů s využíváním volného času.....	35
1.4.6 Student a negativní jevy	35
1.4.7 Náhled do dospělosti.....	36
1.5 RODINA.....	37
1.5.1 Rodina, podmínky, krize?.....	37
1.5.2 Zázemí rodiny, ekonomické podmínky.....	38
1.5.3 Dostaly se nám do výchovy viry?.....	39
1.5.4 Rodina a prosociální chování.....	39

1.6	ŠKOLA	41
1.6.1	Škola jako „muzeum lidských ctností“	41
1.6.2	Zdravotnické školy	42
1.6.3	Prevence sociálně patologických jevů ve školách	43
1.6.4	Pedagog volného času, profese, osobnost	44
1.6.5	Odlíšnosti práce pedagoga a pedagoga volného času	45
1.6.6	Pedagogika zážitku	46
2.	CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY.....	48
2.1	CÍL PRÁCE	48
2.2	HYPOTÉZY	48
3.	METODIKA.....	49
3.1	POUŽITÉ METODY SBĚRU DAT	49
3.2	CHARAKTERISTIKA CÍLOVÉ POPULACE.....	51
4.	VÝSLEDKY	53
4.1	ZÁKLADNÍ DIFERENCIACE ZKOUMANÉHO SOUBORU.....	53
4.2	VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH OTÁZEK Z PŘEDLOŽENÉHO DOTAZNÍKU	54
4.3	ZHODNOCENÍ HYPOTÉZ	83
5.	DISKUSE	87
6.	ZÁVĚR	100
7.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	102
8.	KLÍČOVÁ SLOVA.....	108
9.	PŘÍLOHY	

ÚVOD

Charakter trávení volného času i jeho objem se změnil a s ním také provozování zájmových činností. Převažuje konzumní společnost, do pozadí ustoupily aktivity tvůrčí a převládají aktivity zábavní a oddychové, klesá jejich smysluplnost. Už konec 20. století charakterizuje současnou generaci mládeže tím, že převládají informační a komunikační technologie: osobní počítač, mobil, internet. Mezi hlavní faktory, které se podílejí na provozování zájmových aktivit, patří škola, rodina a prostředí, ale i ony vlivem doby prochází změnami. Pomocí prosociální výchovy v rodině a informální a neformální výchovy ve škole je nutné vést studenty k provozování činností aktivně tvořivých. Škola a její činitelé nemohou zohledňovat jen ekonomický prospěch a orientaci na „platicí zákazníky“, ale jejich zájmem musí být především spokojený student.

V rámci své diplomové práce na téma "Preference zájmových aktivit u studentů SZŠ" jsem se zabývala problematikou zájmových aktivit u studentů středních zdravotnických škol. Předmětem mého zájmu byly zájmové aktivity, činnosti provozované ve volném čase a jejich souvislosti a objektem zájmu byli studenti zdravotnických škol. Důvodem této práce je, podle mého názoru, dluh vůči studentům zdravotnických škol, a zároveň poděkování všem pedagogům, kteří se po skončení výuky na školách věnují studentům ve volném čase navíc. V neposlední řadě bych chtěla formou této práce upozornit studenty, rodiče, pedagogy, ale i sociální partnery školy,

že pokud naše společnost zabezpečí kvalitní trávení volného času dospívajícím, urychlí tím rozvoj obecných schopností mladé generace a potlačí rozvoj negativních sociálních rysů. Z těchto důvodů bych doporučila všem seznámit se alespoň s výsledky této práce. Možností, jak zlepšit oblast zájmových činností u studentů zdravotnických škol, je prozkoumat tuto problematiku a svým zjištěním přenést teoretické poznatky do praxe škol.

Diplomová práce je rozdělena teoretickou a empirickou část. V teoretické části jsem se zaměřila na oblast zájmových aktivit a faktory, které je ovlivňují, zejména

rodina, škola a prostředí, s důrazem na participaci, bezpečnost a prevenci sociálně patologických jevů. V empirické části jsem upřela pozornost na získávání informací o zájmových aktivitách ve volném čase u studentů středních zdravotnických škol, zkoumala jsem provozování těchto aktivit a jejich charakter. Dále jsem zjišťovala spokojenost studentů se zájmovými aktivitami pořádaných zdravotnickými školami, účast studentů na těchto aktivitách a jejich preference.

Po prostudování literatury byly stanoveny tři hypotézy, které byly potvrzeny.

H1: Studenti zdravotnických škol preferují aktivity zdravotnického charakteru před aktivitami sportovními.

H2: Současná nabídka zájmových aktivit pořádaných zdravotnickými školami je pro studenty nevyhovující.

H3: S rostoucím věkem studentů se snižuje účast na zájmových aktivitách.

Těžiště mých metod tvořila kvantitativní metodologie. Aby výzkum splňoval prvky validity a reliability, prostudovala jsem příslušnou literaturu a zvolila postup. Šetření jsem zahájila předvýzkumem na malém vzorku studentů. Hlavní pracovní metodou bylo dotazování, technika dotazník. Výběrový soubor jsem stanovila náhodným systematickým výběrem a tvořilo ho celkem 163 respondentů. Kontrolní vzorek jsem stanovila obdobným způsobem a tvořilo ho 111 dotazovaných. Výzkum byl uskutečněn u studentů šesti středních zdravotnických škol a třech vyšších zdravotnických škol. Sběr dat u kontrolního vzorku probíhal za dva měsíce po provedeném šetření na výběrovém souboru.

V mé práci jsem stanovila následující cíle:

1) Zjistit, které zájmové činnosti patří u studentů k nejoblíbenějším a neoblíbeným, souvislosti ovlivňující zájmové aktivity a spokojenost studentů s trávením volného času.

2) Vyzkoumat, jaké zájmové aktivity pořádané školami preferují studenti zdravotnických škol, zjistit jejich účast na organizovaných zájmových aktivitách, zapojování studentů při pořádání a organizování školních akcí a možnost podílet se na výběru školních aktivit, spokojenost studentů se současnou nabídkou školních aktivit a hodnocení úrovně zájmových aktivit pořádaných školami z pohledu studentů.

Motto:

„Budoucnost bude náležet nejen vzdělanému člověku, ale člověku, který je vzdělaný v tom, jak moudře využívat svůj volný čas...“

C. K. Brightbill

1. SOUČASNÝ STAV

1.1 Od historie k dnešku

1.1.1 Změna postavení dítěte ve společnosti

V našich podmínkách si dětství a dospívání bez volného času a společnosti her neumíme vůbec představit. Ale nebylo tomu tak vždy. Situace do počátků 20. století v kulturním životě společnosti odpovídala celkovému nepřiměřenému vztahu dospělých k dětem, jejich jednostranně autoritativnímu přístupu a nerespektování psychických specifíků dětí. Ještě do poloviny 17. století bylo dětství nedůležitou a krátkou fází života, která byla rychle zapomenuta, jakmile začalo dítě chodit a mluvit. Poté už bylo vtaženo do společnosti dospělých. Poněkud lepší byla situace v rodinách vyšších sociálních vrstev, které měly větší ekonomické možnosti, a proto se snažily vzdělávání dětem umožnit. Pojem „dětství“ je relativně velmi mladý, ještě v 19. století bylo dětství uznáváno spíše jen v bohatších rodinách a až teprve ve století dvacátém se pojem dětství stává masovějším fenoménem. Němec popisuje současné dětství takto: „Životní etapa dětství se stává plnohodnotnou jako dospívání a dospělost. A teprve v této době ztrácí dětství i svoji ekonomickou hodnotu v podobě dětské práce a postupně se ve všech průmyslově vyspělých zemích začíná chápat jako autonomní fáze rozvoje a přípravy moderního člověka“ (NĚMEC, 2002, str. 46).

Způsob trávení zájmových aktivit u dětí ve volném čase je výsledkem dějinného vývoje, vždy je spojen s dobou, společenskými a ekonomickými podmínkami rodin, či jednotlivců. Je nesporné, že využívání volného času se velkou měrou projevilo v souvislosti se zkrácením pracovního týdne a s rozšiřováním oblastí lidské svobody.

1.1.2 Práva dětí a Úmluva o právech dítěte

Vzhledem k tématu mé práce se zmíním o některých požadavcích a právech dětí, protože výchova má směřovat k plnému rozvoji lidské osobnosti, posílení úcty k lidským právům a základním svobodám. Má napomáhat k vzájemnému porozumění, snášenlivosti a přátelství mezi národy a skupinami rasovými i náboženskými. Z ústavního zákona č. 1/1993 Sb. – Ústavy České republiky, ústavního zákona č. 2/1993 Sb. - Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky a Úmluvy o právech dítěte - pro nás vyplývají základní pravidla chování a výchovy, která jsou závazná jak vůči ostatním dospělým spoluobčanům, tak vůči dětem.

Úmluva o právech dítěte byla přijata 20. listopadu 1989 v New Yorku a je v dějinách lidstva první obecně závaznou právní normou, týkající se práv dítěte a vychází z přesvědčení, že dítě je lidská bytost, a proto mu náleží všechna lidská práva. Tento dokument je důležitý pro současnost, ale i pro budoucnost, protože otevírá možnosti ke zlepšování postavení dětí a jejich života ve všech zemích. Z Úmluvy o právech dítěte považují za důležité připomenout např. požadavek práva na vzdělání, práva dětí a mládeže na vlastní kulturu, právo na svobodné vyjadřování názorů, právo dítěte na svobodu projevu, právo dítěte na svobodu sdružování a na svobodu pokojného shromažďování, právo zabezpečit dítěti přístup k informacím a materiálům, právo postiženého dítěte na zvláštní péči a pomoc, právo dítěte na odpočinek a volný čas, na účast ve hře a oddechové činnosti a povinnost uznat a zabezpečit dítěti právo na všestrannou účast v kulturním a uměleckém životě.

1.1.3 Spěcháme do konzumní společnosti?

Při zaslechnutí termínu „konzum“ se nám dnes nevybaví pouze spotřební družstvo nebo obchod spotřebního družstva, ale konzum jako spotřeba běžně potřebných věcí k životu. V dnešní době se stává pravidlem, že se snažíme získat co nejvíc finančních prostředků i za cenu zkrácení volného času (prodloužení pracovní doby, získání druhého zaměstnání). Naše společnost vyžaduje studenty jako všestranně rozvinuté a harmonické osobnosti. Požadavky se v kontextu času stupňují a přednost

dostávají jedinci aktivní, tvůrčí, se schopnostmi rychlého a pružného rozhodování a s odhodláním k celoživotnímu sebevzdělávání. Také civilizační pokrok způsobil, že čím máme k sobě blíže (díky rozvoji dopravy, telekomunikací), tím máme potřebu se od tohoto ruchu a od celkové přesycenosti podněty, především médií, stranit se a izolovat. Odtud už je pak jen krůček ke lhostejnosti, nevšímavosti a neochotě pomáhat. O soudobé společnosti se v tisku a televizi nemluví jinak než o „konzumní společnosti“. Kraus k tomuto termínu uvádí: „...Typ moderní industriální společnosti, v níž jsou rozhodující sociální funkce určovány spotřebou (konzumem)“ (KRAUS, 2005, str. 440). Také termín „konzumní způsob života“, který je používán od druhé poloviny 20. století, charakterizuje především způsob života jako upřednostňování zábavy a spotřeby.

Problém vidím v tom, že do pozadí ustupuje tvůrčí způsob života, neumíme vytvářet hodnoty, chybí nám radost z činnosti a uspokojení ze splněné povinnosti. Konzumní způsob života je spjat s hodnotovými orientacemi a společenským charakterem společnosti. Lehce tomuto způsobu života podlehnou studenti a lidé s nízkými hodnotovými orientacemi, osoby povrchnější a méně si jistí sami sebou. Velmi lehce pak tomuto vzorci chování podlehnou naši studenti.

1.1.4 Jsme obklopeni globalizací

Globalizace je velmi složitý a rozporuplný proces, který protíná všechny oblasti života. Jedna z definic říká, že globalizace je z pedagogického hlediska směr vycházející při vyučování od celku; či propojení, propojování světa v jednu velkou společnost prostřednictvím vzájemných komunikačních, informačních, ekonomických, kulturních, ekologických a jiných vazeb (KRAUS, 2005).

Působením globalizace se rozšiřují socializační vlivy, které působí na studenty rozporně (volný pohyb osob i informací, zesílená migrace, internet). Systém mravních a kulturních hodnot, které reprezentuje škola nebo rodina, se střetává často se světem, jenž dospívající obklopuje a v němž žijí. Skalková dodává, že se zde nezdá setkávají s takovými projevy sociálního chování, jako je zbožnění konzumu, uspokojení z „životních úspěchů“, založených na bezohledném egoismu nebo dokonce nepoctivosti

a podvodu. Do popředí vystupuje u mladých lidí touha po svobodném životě bez závazků, nezáměr o věci veřejné a životní styl individuálního sebeuspokojení(SKALKOVÁ,2004).

Globalizace na straně jedné představuje odstraňování hospodářských a finančních bariér svobodným obchodem. Možnosti člověka se rozšiřují, rychleji k nám proudí novinky vědy a techniky a hovoří se o zkvalitňování života. Ale na straně druhé mnohé globální závislosti s sebou přinášejí i mnohé problémy a rozpory. V současném globalizujícím se světě narůstají pocity nejistoty, nestability a neprůhlednosti. Globální společenské problémy nemohou zůstat za dveřmi domu a zdi školy, neboť jsou a budou součástí životní situace dnešních studentů. Naším úkolem je pomáhat studentům nalézat k nim vlastní demokratická stanoviska a to i pomocí zájmových aktivit pořádaných školou. Skalková dodává, že světový trh vede k určité homogenizaci, která málo respektuje kulturní kořeny, národní rozdíly. Rozkládají se mnohé tradiční sociální vazby, občanské vztahy solidarity a životních jistot, důvěry a kooperace v určité komunitě. Eroze sociální báze státu snižuje zájem o věci občanské, vzbuzuje pocity odcizení k veřejným institucím, skepticismus, vede k postojům lhostejnosti a bezmocnosti. Prioritami neustálého znásobování materiálních prostředků, růstu konzumace, zisku a individuálního konkurenčního úspěchu se měří i štěstí a svoboda člověka. Na oltář ekonomického růstu se obětuje mnohé z hodnotového systému i morálních tradic(SKALKOVÁ,2004). Globalizace ovlivňuje člověka a zároveň člověk ovlivňuje globalizaci, proto i ve vzdělávání a výchově je nutné vidět důsledky procesů globalizace diferencovaně. Je důležité pamatovat a myslet na tradice a zvyky a společně se studenty je udržovat nebo obnovovat.

1.2 Volný čas

1.2.1 Terminologie

Z důvodu lepší orientace v problematice organizování školních aktivit je nutné přiblížit si některé pojmy. V dnešní době se setkáváme s více neutrálními termíny než je termín mimoškolní a mimotřídní výchova.

Mimoškolní výchova - (některými autory označovaná jako mimoškolní výchova) je výchovná činnost organizovaná mimo školu v době volného času. Je představována zařízeními, institucemi, organizacemi, hnutími a nadacemi (Dům dětí a mládeže, Stanice mladých techniků, Centrum volného času, Junák, Brontosaurus, Dům ekologické výchovy, Agentura Koniklec, Pionýr atd. (příloha č.12).

Mimotřídní výchova – je označovaná pro práci s dětmi, kterou organizuje škola, mimo rámec vyučování (práce v kroužcích, sport a hry, soutěže).

Zájmové vzdělávání popisují autoři Pajkrt a Vrzáček takto: „...souhrn výchovně vzdělávacích, poznávacích, rekreačních a dalších systematických, ale i jednorázových činností a aktivit, směřujících k účelnému a efektivnímu naplnění volného času a umožňujících získat vědomosti a dovednosti mimo organizovanou školní výuku“(PAJKRT,VRZÁČEK,2001,str.54).

Zájmová aktivita – jak popisuje Pelikán , je aktivita, kterou vykonávají děti nebo mladí lidé ze skutečného zájmu, ne z donucení(PELIKÁN,2002).

Volný čas - jedna z definic jej popisuje takto: „Znamená čas, s kterým může člověk nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů. Volný čas je doba, která zůstane z 24 hodin běžného dne po odečtení času věnovaného práci, péči o rodinu a domácnost, péči o vlastní fyzické potřeby (včetně spánku)“(PRŮCHA,WALTEROVÁ,MAREŠ,2001,str.274).

V současné době termíny mimoškolní výchova, mimotřídní výchova ustupují do pozadí a jsou nahrazovány termíny např.: mimoškolní činnost s dětmi a mládeží, výchova mimo školu, pedagogika volného času, pedagogika zážitku, zážitková pedagogika.

1.2.2 Formy výchovy

Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže do roku 2007 nám stanoví, že v oblasti vzdělávání bude věnována zvýšená pozornost oblastem, které cíleně rozvíjí schopnosti a orientaci žáků a bude kladen důraz na vyvážený rozvoj všech následujících forem výchovy. Jak uvádí Hofbauer, v posledním desetiletí se zejména v dokumentech a praxi evropských institucí objevují nové pojmy, které opět zdůrazňují komplexnost

výchovného působení. Jedná se o výchovu formální, informální a neformální(HOFBAUER,2004).

1) *Výchova formální* (formal education) – vzdělávání od ZŠ až po VŠ pomocí strukturovaného, chronologicky postupného vzdělávacího programu.

2) *Výchova informální* (informal education) – proces, při kterém se jedinec učí zaujímat postoje, poznává hodnoty, získává zručnost a znalosti veskrze vlastní denní zkušenost v rodině, mezi přáteli a sobě rovnými, skrze média a jiné vlivy a faktory ve svém okolí. Může probíhat cíleně, obvykle je však působení nezáměrné, neorganizované.

3) *Výchova neformální* (non-formal education) organizovanou vzdělávací aktivitou mimo rámec zavedeného oficiálního systému, jejíž cílem je získávání životních zkušeností a dovedností a rozvoj postojů založených na uceleném systému hodnot. Je prováděn nestátními neziskovými organizacemi. Částečně sem přináleží také zájmové vzdělávání, které realizují střediska volného času, školní kluby. Patří sem zájmové kroužky, umělecké soubory. Vychází z dobrovolné činnosti.

1.2.3 Ideál, hodnota a význam volného času

Kdo by neměl rád čas, ve kterém se může zabývat tím, čím chce, může si vybrat z různých činností a dělat to, co ho baví? Ideálem volného času může být pro někoho jen odpočinek, relaxace a zábava, pro jiného to může být tělesná aktivita, fyzická práce nebo sebevzdělávání. Volný čas se stal významnou oblastí života dětí, studentů, mládeže i dospělých až tehdy, kdy byl zaveden pětidenní pracovní a školní týden, tedy v polovině 60. let minulého století. Zvýšením zájmu o otázky volného času napomohla také obnova sociologie, která byla v padesátých letech odmítána a prakticky zlikvidována. Opět se začala uskutečňovat empirická šetření o stavu společnosti včetně volného času jejích příslušníků. Objevily se první zmínky a úvahy o možnostech jeho pedagogického zhodnocování a o pedagogice volného času jako nové disciplíny pedagogiky. Hofbauer tvrdí: „Oficiální Pedagogický slovník z roku 1965 a 1967 pojem „volný čas“ a tím méně „pedagogika volného času“ ještě neznal“(HOFBAUER,2005,str.9).

Volný čas je studenty na jedné straně velmi ceněn, ale druhé straně není vždy dobře využíván. Spousta tvrdí, že v adolescenci a dospělosti již jedinec zpravidla umí nakládat s volným časem z pohledu svých životních aspirací(SPOUSTA,1996). Hodnotné využití volného času souvisí jak s rozvojem schopností a dovedností, tak s možnostmi, které existují mimo jedince. Obojí je nutné brát v úvahu, pokud chceme studentům napomoci. Je tedy důležité věnovat se všestranným zájmům, a to již od dětství, neboť činí život hodnotnější, zajímavější a odstraňují nudu. Mezi možné varianty vhodného trávení volného času patří pravidelné návštěvy zájmových kroužků organizované školou nebo veřejnou správou. Spousta doplňuje, že volný čas je hodnotou tehdy, může-li být ku prospěchu člověka. Na významu nabývá volný čas u jedince s jeho dospíváním a s vyhraňováním jeho potřeb a zájmů(SPOUSTA,1996).

1.2.4 Trávení volného času a jeho proměny

Rozhodující vliv na trávení volného času má především rodina, škola a sociální prostředí. Struktura a charakter trávení volného času zase souvisí s věkem a zdravotním stavem. Podle Saka s přibývajícím věkem nabývají na významu činnosti, které nemají zájmový charakter např. četba novin, časopisů, sledování televize, práce na PC, poslech hudby, výtvarná činnost, pomoc při výstavbě domu. Naopak s přibývajícím věkem klesají činnosti jako nejnáročnější tvůrčí kulturní aktivity zejména hudební a dramatická činnost, výtvarné aktivity, turistika, studium, chov zvířat, sběratelství, psaní deníku a dopisů(SAK,2000). Z dostupné literatury je zřejmé, že nejčastějšími aktivitami současné mládeže jsou činnosti spojené s počítačem a se sledováním televize. Jako velice patrná se v aktivitách mládeže uvádí radikálnost nástupu PC. Dále mírnější nárůst aktivit je spojených s chováním zvířat, prací na zahradě, pobytem v přírodě a sportováním. Také se projevuje mírné zvýšení aktivit i v oblasti trávení volného času povídáním si s přáteli, trávením volného času v restauracích i nicneděláním (příloha č.11, graf č.30). Sak k proměnám trávení volného času uvádí, že v devadesátých letech 20. století se u nás odehrál nástup nových informačních a komunikačních technologií a komerční masové kultury. Digitalizace a nové technologie stále pronikají všemi sférami a mění život člověka i celé společnosti. Prostřednictvím současné a předchozí

generace mládeže se realizuje transgenerační proměna etapy, příchod digitálního věku(SAK,2005).

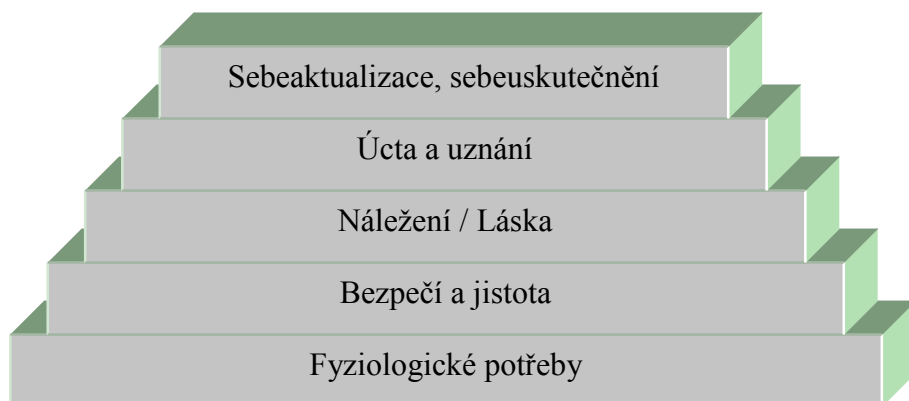
1.2.5 Nutnost motivace jako předpoklad k aktivitě

Na motivaci můžeme pohlížet minimálně ze dvou rovin. Primární motivace má motivaci v činnosti samé – dítě je aktivní pro bezprostřední činnost samu (bezprostřední naplňování volného času) – je to základní motivace pro výchovu ve volném čase. Tento typ motivace je užíván nejčastěji. Autoři Hájek, Pávková dodávají: „Sekundární motivace je s činností vnitřně spojena – dítě je vedeno k hlubšímu pochopení smyslu činnosti, motiv činnosti – něco vyrobit, něco se naučit, něco pochopit – vede ke zvnitřnění motivace, ztotožnění se s ní a je základem výchovy k volnému času, tj. vytváření návyků užívání volného času k zájmovým aktivitám“(HÁJEK,PÁVKOVÁ et al.,2003,str.68). Jedinec je ve svém sociálním prostředí neustále motivován k vyhodnocování a srovnávání sebe a druhých. Hodnoty, které děti nebo studenti nepřijmou za své (nejsou zvnitřněny), nevedou k chování a nepůsobí jako motiv. Nejlepší motivací je radost z činnosti, zájem o činnost samu a úspěch a ocenění. Dobrou pohnutkou jsou také zvědavost a soutěživost. Pozor však! Je nutné se vyvarovat zesměšňování, výtkám a ironii – ty patří mezi antimotivační činitele.

Autoři Hájek, Pávková tvrdí, že pro realizaci zájmů a potřeb studentů prostřednictvím volnočasových aktivit, (struktura se mění v souvislosti s věkem), zaujímá rozhodující vlivy škola, rodina a prostředí(HÁJEK,PÁVKOVÁ,2003).

Podmínkou aktivity a aktivní účasti na zájmových činnostech je vyvolání zájmu, tj. uspokojení specifické potřeby, např. potřeby poznání, sdělení, sebevyjádření, seberealizace, uznání atd. Potřeba se projevuje nedostatkem něčeho nebo přesytností něčím. I potřeby mají svoji hierarchii, pro orientaci uvádím nejpoužívanější pyramidu potřeb (tab.č.1,str.) podle Abrahama H. Maslowa, která je velmi inspirativní i pro ostatní vědy. Kern popisuje a podle tohoto principu stále platí, že dokud nejsou uspokojeny základní potřeby (hlad, odpočinek), neusilují lidé např. o status ve společnosti anebo o to, aby vytvořili nějaké dílo(KERN,1999).

Tabulka č. 1: Maslowova pyramida potřeb

Zdroj: Kern, 1999

1.2.6 Aktivitou ke zvyšování odolnosti organismu

Celý životní způsob i aktivity volného času jsou determinovány společenskými a životními podmínkami. Co znamená termín aktivita? Z pedagogického slovníku se lze dozvědět toto: „Pojem aktivita je rezervován jen pro tu skupinu činností, při nichž musí člověk projevit vyšší úroveň iniciativy, samostatnosti, musí vynaložit větší úsilí, postupovat energičtěji, být celkově výkonnější a efektivnější“ (PRŮCHA, WALTEROVÁ, MAREŠ, 2001, str. 15). Provozováním, střídáním aktivit a výchovou k účasti na aktivitách si osvojujeme vzorce vyváženého života tím, že je pravidelně zařazujeme po pracovních aktivitách. Velmi důležité a zdraví prospěšné jsou tělesné aktivity, které spolu s životním stylem vedou ke zvyšování tělesné kondice. Aktivity intelektuální rozšiřují obzory znalostí a vědomostí ve svém oboru, o společnosti a světě vůbec. Sociální aktivity vedou k uspokojování sociálních potřeb a rozvíjejí tolik potřebné sociální dovednosti nejen u studentů. Rodinné aktivity jsou nepochybně zvláště významné už z toho důvodu, že rodina je základní sociální skupina a hlavní zdroj sociální opory, ale mohou být i výrazným zdrojem zátěže. Kolektiv autorů Vašina, Záškodná dodávají: „Jestliže pro zanedbávání aktivit vyplývajících z rodinné role dochází ke konfliktům, nejsou plněny závazky vůči dětem a ostatním členům rodiny, je zvyšována pravděpodobnost

vzniku dalších zátěžových situací, které spolu např. s pracovní zátěží mohou být zdrojem chronického stresu“ (VAŠINA, ZÁŠKODNÁ, 1996, str. 13). Pokud tedy rodinné aktivity nejsou zastoupeny v optimální míře a rodina není oporou a vyskytne-li se další zátěž např. ve škole, potencuje se zvyšování stresu. Pracovní aktivity představují pro většinu lidí hlavní zdroj hmotného zajištění a řadí se k základním životním potřebám, u studentů vedou zejména k návyku správných vzorců chování. Neméně důležité jsou kulturní aktivity, které už od dětství přispívají k růstu osobnosti a kultivovanosti, zvyšují prestiž a rozvíjejí další lidské schopnosti.

Všechny tyto aktivity můžeme považovat za významné jako nástroj ke zvyšování odolnosti organismu i v boji proti stresu. Vhodné aktivity, které v adolescenci teprve začínají, mají pro budoucnost obrovský význam jednak proto, že přibývá volného času a svobody a jednak proto, že přispívají k rozvoji osobnosti a umožňují dospívajícímu sebevyjádření.

1.2.7 Pedagogické ovlivňování volného času

Jak uvádí Hájek, Pávková, při volnočasových aktivitách je důležité řídit se pedagogickými zásadami a současně respektovat požadavky, které zefektivňují výchovné působení na studenty. Mezi nejdůležitější zásady patří pedagogické vedení, dobrovolnost, aktivita, seberealizace, zajímavost, cíl a jednotný styl (HÁJEK, PÁVKOVÁ, 2003).

Pedagogické ovlivňování volného času je nutné při vedení dětí k účelnému využívání volného času. Každému má být dána příležitost ke smysluplnému naplňování volného času. Zájmové aktivity mají přinášet uspokojení, kompenzaci a seberealizaci, neboť na základě poznání různých přiměřených aktivit se vytvářejí základy pozdějších návyků pro využívání volného času. Výrazným ovlivňováním volného času je i příklad pedagoga, který se věnuje určitému druhu činnosti.

Dobrovolnost je při práci se studenty velmi podstatná. Volný čas lze chápat jako oblast svobodné volby a znamená dobrovolnou účast na činnostech. Pedagog vytváří podmínky a navozuje činnost tak, aby studenti přijali program dobrovolně. Předpokladem pedagoga je tedy respektovat potřeby a přání studentů, ale i schopnost

účinné motivace. Pedagog se pohybuje s dětmi určité věkové hranice, které mají své zvláštnosti. Společně např. s trendy doby se pedagog pokouší nalézt dialog se studenty, a to stále v rovině dobrovolnosti.

Aktivitou vedeme děti k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti (participace). Jedná se o plánování, přípravu, realizaci i hodnocení. Nezbytné je podporovat iniciativu studentů, nápaditost, kreativitu, samostatnost včetně uplatňování samosprávných prvků.

Seberealizací chceme docílit takovou strukturu činnosti studentů, aby každý mohl uplatnit své vlohy a schopnosti a být tak v některé z nabízených činností úspěšný. U volnočasových aktivit nejsou prvořadě výsledky, ale proces činnosti samé. Prožitek úspěchu u prospěchově slabého studenta je výrazným momentem pro jeho další zdravý duševní vývoj. Úspěch zvyšuje sebevědomí, sebevědomou činnost chtějí studenti opakovat a vracet se k ní.

Odpočinkové a rekreační zaměření upřednostňuje zařazování takových činností, které přispívají k odstraňování únavy a regeneraci psychických i fyzických sil. Zajímavost a zájmovost společně s požadavkem pestrosti a přitažlivosti se týká obsahu zájmových aktivit, jejich nabídek a metod a forem práce. Podstatným úkolem je uspokojovat a podněcovat rozvoj a kultivaci zájmů studentů, které přispívají k obohacování a rozvoji osobnosti.

Jednota a specifičnost vyučování a výchovy mimo vyučování odráží plnění výchovného cíle a tím je rozvoj osobnosti. Spočívá v nacházení v systému činností nové vazby a souvztažnosti a přinášet nové obohacení, podněty a nápady.

1.2.8 Podíl veřejné správy na volném čase

Nezastupitelnou roli v oblasti výchovy ve volném čase má veřejná správa. Ke garantům výchovy mimo vyučování a činností ve volném čase patří Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Pod školská zařízení patří školní družiny, školní kluby, školní knihovny, domovy mládeže a střediska pro volný čas dětí a mládeže (jsou známa také jako centra volného času nebo domy dětí a mládeže), základní umělecké školy a jazykové školy. Plní funkci rekreační, sociální, výchovně vzdělávací i poradenskou. Autoři Hájek, Harmach popisují, že zvláštní postavení mají dětské domovy, které

se také starají o náplň volného času, ale spadají pod ústavní výchovu. Jejich náplní je také plnohodnotně naplnit volný čas, rozvíjet a kultivovat osobnosti a jejich zájmy tak, aby vše probíhalo obdobným způsobem jako v rodině(HÁJEK,HARMACH,2004).

Hlavním resortem, který zastřešuje volnočasové aktivity a tím se významně podílí na zájmových aktivitách dětí a mládeže, je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Např. Institut dětí a mládeže MŠMT je orientován na tvorbu koncepcí, metodiky, ale i na výzkumnou činnost. Organizuje zájmové soutěže, olympiády pro talentované děti a mládež a připravuje různé formy vzdělávání pro pracovníky s dětmi a mládeží. Dalším resortem, který se podílí na volnočasových aktivitách dětí a mládeže, je Ministerstvo kultury. Financují divadla, která se významnou měrou orientují na dětského diváka, spravují síť galerií, muzeí, kin, knihoven a pořádají přednášky a výstavy. Na činnosti pro děti a mládež se podílí také tím, že vyhlašují celostátní soutěže, přehlídky a festivaly pro mladé talenty. Také Ministerstvo práce a sociálních věcí má zájem a podporuje rozvíjení volnočasových aktivit a to především z hlediska prevence sociálně patologických jevů. Zavedením nových projektů se podařilo prosadit nutnost profese speciálních pracovníků pro terénní sociální práci – streetworkerů. MPSV vypracovalo koncepci rekvalifikačních kursů pro mládež obtížně umístitelnou na trhu práce. Realizace začala v severočeském regionu ve spolupráci s Velkou Británií a projekt je zaměřen na prevenci sociálně negativních jevů. Ministerstvo životního prostředí se také významnou měrou podílí na formování volného času dětí a mládeže. MZP je gestorem i koordinátorem enviromentální osvěty a vzdělávání. Podílí se na enviromentální výchově a vzdělávání dětí a mládeže prostřednictvím aktivit, vydávání publikací, učebních textů a metodických materiálů. Ministerstvo zdravotnictví vyvíjí aktivity především v oblasti výchovy ke zdravému způsobu života (projekt Zdravá škola) a pořádá různorodé aktivity a rozvíjí programy související s využívání volného času. Podporuje aktivity Českého červeného kříže, které jsou také zaměřeny na děti a mládež. Zabývá se osvětou proti závislostem, podílí se na podpoře projektů plánovaného rodičovství a přispívá na programy zabývající se péčí a výchovou postižených. Mezi další subjekty, které podporují zájmové aktivity dětí a mládeže,

jsou obce a krajské úřady, neboť mohou pomoci možnými granty spolufinancovat projekty neziskovým organizacím.

1.3 Zájmové aktivity

1.3.1 Vymezení zájmů a zájmových aktivit, jejich projevy

Oblast zkoumání zájmových činností a zájmových aktivit spadá do kategorie volného času. Zájmové aktivity, volný čas a sociální problematika spojená s volným časem se řadí do nově pojmenované pedagogické disciplíny - pedagogika volného času. Zájmové aktivity a jimi strávený volný čas se dotýká také dalších pedagogických disciplín - např. sociální pedagogiky a speciální pedagogiky. Na zájmové aktivity lze současně nahlížet i z oborů psychologie, sociologie, filozofie, etiky, lékařství, politologie i práva.

Zájem patří k základním druhům motivů, kam současně řadíme i potřeby, postoje, hodnoty a hodnotové orientace, přání či cíle a ideály. Zájmy představují důležitou motivační sílu, jsou výrazně působící součástí celkové motivace osobnosti. Nakonečný tvrdí, že zájmem rozumíme trvalé úsilí člověka zabývat se předměty nebo činnostmi, které jsou pro něho poutavé. Zájem charakterizuje určitý vztah k předmětům nebo činnostem, kterým člověk přisuzuje zvláštní význam (NAKONEČNÝ, 1997).

Zájmová aktivita je aktivita, která je vyvolaná vlastním zájmem, není vynucená nebo nařízená. Jak uvádí Pelikán, pedagog musí vytvářet podmínky, v nichž by k tomuto hlubšímu zájmu došlo. A nelze toho dosáhnout, pokud by volil podobný dominantní styl jako ve vyučování nebo dokonce v režimové rovině. Je třeba žáky získat, dát jim šanci volby a dostat se do role průvodce a pomocníka. Adekvátním pro tuto rovinu pedagogického působení se ukázal integrativní, spolupracující přístup, který akcentuje diskusi a kooperaci (PELIKÁN, 2002).

Zájem nebo zájmová aktivita se projevuje tím, že jedinec aktivně vyhledává kontakt s předmětem zájmu a chce tento předmět nebo činnost poznat a dokonale ovládat. Svou podstatou je zájem silný aktivačně motivační činitel. V průběhu života máme různé zájmy a zpravidla máme i několik zájmů zároveň, které vznikají na základě

potřeb, vloh, schopností i citových vztahů. Mohou to být zájmy příbuzné i velmi různorodé a lze se jimi zabývat s různou intenzitou a vytrvalostí. Běžně se setkáváme se zájmy přechodnými i dlouhodobě realizovanými. Zájmy jsou pro poznání jedince lákavou cestou, představují významnou charakteristiku osobnosti a jejich „pěstování“ napomáhá všestrannému rozvoji osobnosti. Němec tvrdí, že každý jedinec by měl mít alespoň jeden hlubší zájem, aby všechny zájmy nevedly jen k povrchnosti. Pokud se podaří navázat na hlubší zájem a podle toho zvolit vhodné povolání, jedná se o ideální stav(NĚMEC,2002). Z různých důvodů není vždy možné skloubit zájmy s volbou povolání, ale i tak mají zájmy pro osobnost nezastupitelný význam.

1.3.2 Význam a cíl zájmových aktivit

Zájmové činnosti a zájmové aktivity chápeme jako cílevědomé aktivity, které se zaměřují na uspokojování a rozvíjení individuálních potřeb zájmů a schopností. Mají silný vliv na rozvoj osobnosti a na správnou společenskou orientaci. V životě každého člověka mají zájmy zvláštní význam. Podporují rozvoj osobnosti, zdokonalují vědomosti a dovednosti a především přinášejí obzvláštní uspokojení z vykonávané činnosti, schopnosti nebo vědomostí. Předmětem zájmu může být cokoli, s čím člověk přichází do styku během svého života. Termín „zájmová činnost“ popisují autoři pedagogického slovníku jako pěstování a rozvíjení specifických sklonů, zájmů a koníčků buď v zařízeních pro výchovu mimo vyučování jako součást neformálního vzdělávání, nebo v individuálních činnostech jednotlivců jako součást informálního vzdělávání(PRŮCHA,WALTEROVÁ,MAREŠ,2001,str.307).

Význam zájmů pro rozvoj schopností jako trvalejších vlastností osobnosti je nepřehlédnutelný. Řadu zájmových aktivit dokáže pokrýt rodina, řadu zájmů pokryje i skupina vrstevníků. Jeden z mnoha významů zájmových činností spočívá v tom, že se jedná o činnost aktivní, tedy opak činnosti zábavní a odpočinkové. Svojí účastí na aktivitách se studenti učí plánovat činnosti, volný čas a řešit vzniklé problémy. Vytváří si dovednosti vytyčit si cíl a promýšlet cesty k jeho dosahování. Učí se postupovat podle předem stanoveného plánu, překonávat překážky a objektivně hodnotit výsledky vlastní činnosti. Němec k tomu dodává: „Účast dětí na hodnotné

a pedagogicky vedené zájmové činnosti od počátku zahájení školní docházky vytváří postupně návyk zabývat se i v pozdějším věku a v dospělosti užitečnou činností a vhodně využívat volný čas“(NĚMEC,2002,str.25).

Hlavním cílem zájmových aktivit je smysluplné a aktivní využívání volného času a zároveň výchova ke smysluplnému využívání volného času. Snahou je vychovávat studenty v osobnost aktivní, samostatnou a tvořivou, která umí nést zodpovědnost za svá rozhodnutí. Rozvoj schopností organizovat si činnost i volný čas a vytvořit si tzv. „návyk“ aktivně prožívat svůj volný čas patří k dalším úkolům. Dalším z cílů je poskytnout účastníkům možnost prezentovat se na veřejnosti a srovnávat své výsledky a úspěchy s ostatními. Pro budoucnost je cílem vzdělávat studenty k co nejširšímu společenskému uplatnění s přihlédnutím na předpoklady jedince a trh práce. Očekáváme, že osvojením si správných vzorců chování, studenti sami budou jednou vychovávat své děti k provozování zájmových aktivit, a tím se také budou podílet na prevenci sociálně patologických jevů. Naším úkolem je pamatovat na studenty ze sociálně slabších vrstev obyvatelstva, u nichž se mohou prohlubovat ekonomické rozdíly. Cílem je neopomínat tyto skutečnosti a zapojovat do zájmových aktivit také studenty např. nezaměstnaných a osamělých rodičů, nebo z nefungujících rodin. Dalším z cílů je propagovat a uskutečňovat potřebu integrace dětí a mládeže tělesně a mentálně postižené, invalidní, ohrožené, ale i obtížně přizpůsobivé.

Zájmy patří mezi vlastnosti aktivačně-motivační, vedou osobnost k činnosti (aktivitě) a vyvolávají pohnutku (motiv) k činnosti zaměřené určitým směrem. Zájmy můžeme rozdělovat podle několika hledisek - podle obsahu, úrovně činnosti, časového trvání, koncentrace a společenské hodnoty. Jak uvádí Němec, zájmové činnosti je možné rozdělit podle zaměření, např. na oblasti vědeckotechnické a vědecké (biologické, modeláři, motoristé), technicko-praktické (kroužky dovedných rukou, vaření), společensko-vědní (vlastivědné kroužky, jazykové, sběratelství), přírodovědné (pěstitelské a chovatelské), esteticko-výchovné (výtvarné, hudební, literárně dramatické), tělovýchovné, sportovní a turisticky zaměřené (atletika, sportovní hry, plavání, bruslení, floorball)(NĚMEC,2002). Tyto aktivity je možné zařadit podle způsobu jejich provozování do několika forem a to jako činnosti pravidelné

a organizované, pravidelné a individuální, příležitostné a kolektivní a příležitostné a individuální. Činnosti lze rozlišovat i podle druhu aktivity (tab. č.2,str.22)

Tabulka č. 2: Rozdělení činností podle druhu aktivity

RECEPTIVNÍ	AKTIVNĚ TVOŘIVÁ
Jedinci se účastní jako diváci, posluchači (návštěva kina, divadla, koncertu, výstavy, přednášky, sledování televize, poslech rozhlasu)	Jedinci se sami podílejí na činnosti v zájmových útvarech nebo na individuální činnosti (besedy, soutěže, turnaje)

Zdroj: Němec,2002

1.3.3 Prostředí a zájmové aktivity

Prostředí vytváří základní podmínky pro existenci člověka a jeho vývoj. Současné prostředí je výsledkem činnosti člověka. Kraus tvrdí, že nelze pochybovat o tom, že prostředí, do kterého se rodíme, ve kterém vyrůstáme a žijeme, zanechává zřetelné stopy, do určité míry nás poznamenává a ovlivňuje. Vedle geneticky přenášených dispozic se také přenášejí i určité způsoby a modely chování v daném (rodinném) prostředí. Je možné vyzorovat, jak studenti do sebe doslova "nasávají" vše, co okolo sebe vidí a vnímají(KRAUS,2001).

Němec popisuje prostředí takto: „Žijeme v sekundárním světě zprostředkovaných vjemů, vytrácejících se vlastních prožitých zkušeností a nevšímáme si, že mezi člověkem a přírodou vyrůstá bariéra, kterou netvoří pouze kultura, ale převažující balast sestávající se z reklamy, jednotlivě balených párátok, bleskové internetové a SMS komunikace s celým světem, virtuální reality, hracích automatů, panelových sídlišť a velkých megalopolí. Panelová sídliště jsou jednou z příčin, proč děti, ale mnohdy i jejich rodiče, dávají přednost pasivní hře a zábavě u počítače a televize, která jim neposkytuje skutečný obraz světa, ale pouhý technický ozvučený a rádoby umělecky stylizovaný odraz skutečnosti. Samotné sídliště v sobě potenciálně skrývá mnoho nástrah v podobě různých part, znečištěných ulic, možnosti zranění apod., ale samotné výškové budovy se proměňují ve fyzické a hlavně psychické bariéry,

kteřé nám brání přirozenému kontaktu s vrstevníky. Dítě tak vyrůstá v sociální izolaci. Přitom si mnohdy neuvědomujeme, že se nemění pouze materiální okolí, ale především jsou postiženi konzumenti tohoto životního stylu – děti a mládež“(NĚMEC,2002, str.81–82).

Zaměřím se na prostředí spojené s bydlištěm studentů, jeho pozitiva i negativa. Pozitivním faktorem pro studenty žijící ve městech jsou možnosti častého informálního i neformálního působení. Studenti ve městech nemusejí za zájmovou činností dojíždět a dojíždění je dnes problematické vzhledem k bezpečnosti i finančním nákladům. K negativním stránkám bydlení ve městech patří dominance konzumního přístupu, povrchnost v mezilidských vztazích, zánik tradičních autorit a nefungující neformální a společenská kontrola. Hofbauer dodává, že město je prostředím, v němž převažuje anonymita a odtažitost sociálních vztahů, někdy také nezávaznost a neodpovědnost vzhledem k sobě i ke svému okolí a projevují se sociálně patologické jevy (zdravotní a ekologické problémy, násilí, negativní závislosti)(HOFBAUER,2004). Pozitivním faktorem pro studenty bydlící v obci je fakt, že většina obyvatel obce má bližší vztah k přírodě, mezilidské vztahy bývají vřelejší, ve větší míře se dodržují tradice a kulturní zvyky. Negativa vyplývající pro bydlení v obci souvisejí s nižší úrovní služeb a jsou spojené s dojížděním do měst za zájmovými aktivitami. To působí rodinně i studentům ekonomickou zátěž, ztrátu času dojížděním a jako problematická se jeví i bezpečnost. Hofbauer dodává, že zároveň roste mobilita místních a stále častějšími jsou možnosti jejich účasti na volnočasových aktivitách mimo bydliště. Také rozvoj hromadných sdělovacích prostředků značně zkracuje vzdálenosti a rozšiřuje možnosti komunikace s domácími nebo zahraničními vrstevníky. Na vesnici však dále přetrvávají některé tradiční způsoby pasivního trávení volného času. Přestože se rozdíl mezi venkovskou a městskou populací postupně zmenšují, zůstává získávání dětí a mladých lidí na vesnici pro lepší využívání volného času náročným úkolem(HOFBAUER,2004).

Každá aglomerace má svoje kladné i záporné stránky ve vztahu k dětem a mládeži. Je žádoucí, aby obce lpěly na tradicích (divadelní kroužky, hudební soubory, sportovní turnaje). Kulturní sál a sportovní hřiště vlastní téměř každá obec, takže kvalita

života obce záleží na zájmech svých obyvatel. Budoucnost dětí a našich studentů máme tedy v rukou my, rodiče dětí.

1.3.4 Sít' provozování zájmových aktivit a jejich uživatelé

Sdružení, hnutí a organizace věnující se dětem a mládeži jsou nezastupitelným prvkem výchovy ve volném čase. Zájmová činnost dětí a mládeže má v moderní společnosti i své institucionální zabezpečení. V naší společnosti je nabídka využití zájmových aktivit ve volném čase pro děti a mládež soustředěna do dvou hlavních oblastí. Jedná se o oblasti státem řízené a nevládní. K oblastem na státní úrovni patří školy a školská zařízení, instituce, které se zabývají rozvojem zájmů dětí a mládeže. Každá společnost a každý stát by měl mít zájem zhodnocovat volný čas dětí a mládeže. Spousta problematiku zpřesňuje a dodává, že Domy dětí a mládeže, střediska volného času jsou součástí uceleného výchovného systému a zpravidla svědčí o dobrém stavu ekonomiky i školské politiky daného státu(SPOUSTA,1996). Do oblastí mimo přímou působnost státu řadíme místní zařízení, občanská sdružení a soukromé subjekty. Setkáváme se také se subjekty, které nabízejí náplň volného času na komerční bázi. Patří sem např. subjekty v oblasti jazykového vzdělávání, hudebního, tanečního nebo pohybového vzdělávání. Jmenovat mohu např. různá kulturní centra, fitness centra, zábavní střediska, cestovní kanceláře, jazykové školy, internetové kavárny, diskotéky.

Nejen v těchto zařízeních se mládež setkává s cizinci a tato skutečnost má rostoucí charakter. Jedná se především o národnostní menšiny (Slováci, Poláci, Němci a osoby romského etnika), nebo přistěhovalce zejména z Ukrajiny a Vietnamu. Kraus, Poláčková tvrdí, že přestože má naše společnost monokulturní charakter, je v souvislosti s otevíráním se světu a postupujícími migračními procesy, třeba věnovat zvýšenou pozornost problematice multikulturního soužití(KRAUS,POLÁČKOVÁ,2001).

1.3.5 Animace při práci se studenty

Termín animace už nemůžeme spojovat jen s filmovou tvorbou. Animace se jako metoda a pojem vyskytuje v pedagogice volného času stále častěji. Definice v pedagogickém slovníku nám říká, že animace je výchovná metoda užívaná zejména

při práci s dospívajícími a v pedagogice volného času. Je založená hlavně na nedirektivních a akčních metodách povzbuzování mladých lidí k hledání vlastní cesty životem a schopnosti realizovat svou svobodu a autonomii (PRŮCHA, WALTEROVÁ, MAREŠ, 2001). Zároveň je potřeba studentům předkládat velké množství přiměřených, zajímavě strukturovaných pozitivních možností seberealizace (sport a akce s intenzivním rekreačním režimem, kultura, zejména aktivně provozovaná, společensky prospěšná činnost aj.) Důraz musíme klást na otevřenost výchovné situace – dobrovolnost, možnost volby, prostoru pro iniciativu účastníků, na vytváření rezistence vůči negativním sociálním vlivům.

Hofbauer tvrdí, že za animaci můžeme považovat každou činnost jednotlivce, ve skupině, kolektivu nebo prostředí, která: „...rozvíjí komunikaci, strukturuje sociální život a uplatňuje polodirektivní metody; je to metoda integrace a participace“ (HOFBAUER, 2004, str. 93). Animace umožňuje uplatňovat demokratický přístup k aktivní realizaci volnočasových aktivit studentů. Má postupovat různými etapami i různými sociálními prostředími v životě člověka, v nichž se volnočasové aktivity uskutečňují.

Naše pedagogika zná i pojem animátor -dobrý organizátor. Dobrý „uvaděč“ her by měl být obdařen řadou lidských vlastností, schopností a dovedností, které jsou podobné vlastnostem dobrého pedagoga. Měl by být obdařen notnou dávkou intuice a mít „dobrý nos“ na atmosféru ve skupině. Dobrý animátor nikdy nepodcení jakoukoli přípravu na hry, akci, zápas. Animátor musí splňovat podmínky dobrého komentátora a jeho příprava musí pokrýt dobré vyjadřovací schopnosti popisu principu hry. K animátorovi patří dobré organizační schopnosti a zásada dodržování bezpečnostních zásad.

1.3.6 Participace jako nutnost

Pojem participace již není tak zdaleka neznámý, dokonce se v současných podmínkách stal trvale aktuální. Tím, že ve škole požadujeme po studentech aktivní přístup k výuce i v přístupu k mimoškolním aktivitám, je přímo stavíme do role participujících studentů. Hájek, Pávková popisují vznik participace za určitých podmínek a tvrdí, že požadavek aktivity předpokládá vedení dětí k aktivnímu podílu na všech fázích

činnosti (participaci), tedy plánování, přípravě, realizaci i hodnocení. Podmínkou je podporování iniciativy, nápaditosti, kreativity a samostatnosti, včetně uplatňování samosprávných prvků(HÁJEK,PÁVKOVÁ,2003).

V praxi se participace projevuje převážně ve škole a volném čase snahou vytvářením samospráv, parlamentů a rad studentů. Mohou být vytvořeny i obcích a regionech, dokonce také v měřítku národním i mezinárodním. V roce 1987 vznikl Evropský parlament mládeže a v roce 1988 Planeta mládeže, které patří mezi evropské organizace rad a parlamentů mládeže. Participaci lze chápat jako výzvu a Hofbauer dodává: „Participaci bychom měli chápat jako velkou výzvu (animace je její předpoklad) a úkol výchovného zhodnocování volného času našich dětí a mladých lidí a náročný požadavek na každého dospělého, který mezi nimi působí“(HOFBAUER,2004,str.96). Smysl participace spočívá v tom, abychom u studentů v současných složitých souvislostech společenského vývoje probouzeli zájem o dění okolo nás. Je důležité dávat dospívajícím reálnou šanci, aby se mohli podílet na životě a vývoji společnosti. Cílem participace je umožnit hledat, učit se získávat a osvojovat si životní postoje.

1.3.7 Zájmové aktivity zdravotnických škol

Zdravotnické školy jako vzdělávací instituce pořádají zájmové aktivity v mnoha směrech a díky svému zaměření se výrazně orientují na zájmové aktivity ze sociální a zdravotní oblasti. Tyto aktivity významně přispívají k odbornému růstu studentů a jejich sociálnímu citění. Školy spolupracují s humanitárními organizacemi, jejichž činnost je založena na dobrovolné spolupráci a to zejména s Českou katolickou charitou, Českým červeným křížem a s místními neziskovými organizacemi. Různé akce a exkurze vyplývají z tradiční spolupráce školy se sociálními partnery např. kojenecké ústavy, nemocnice, domovinky, stacionáře či domovy důchodců. Aktivity škol jsou organizovány způsobem od jednorázových akcí, opakovaných až po dlouhodobé a trvalé. Mezi aktivity organizované školami patří sportovní aktivity (soutěže, turnaje), kulturní aktivity (výlety, výstavy, přednášky, besedy, filmová a divadelní představení), odborné zdravotnické akce (exkurze, soutěže v první pomoci),

charitativní aktivity (Den dětí, Mikulášská besídka, vánoční koledování, pomoc při celostátních sbírkách Bílá pastelka atd.), soutěže v odborných dovednostech (výtvarné, recitační, olympiády, SOČ) a další.

V rámci uplatňování principů pedagogiky volného času vedeme studenty k odpovědnosti za jeho efektivní využívání. V duchu pedagogických zásad a v rámci animace a participace se snažíme studenty zapojovat do jednorázových i opakovaných akcí. Pokud zasahujeme studentům do jejich volného času, musíme si nejprve uvědomit, že do školy chodit musí, ale na zájmové akce chodit mohou a nemusí. Pedagogické ovlivňování volného času a především výchova dětí a mládeže v době mimo vyučování je významnou oblastí výchovného působení. Němec k této problematice dodává, že tak poskytuje příležitost vést jedince k vhodnému využívání volného času, formuje zájmy, uspokojuje a kultivuje potřeby, rozvíjí specifické schopnosti a žádoucí vlastnosti osobnosti. Hodnotné a trvalé zájmy pozitivně působí na partnerské vztahy a výchovu dětí v rodině a současně se podílí na rozvoji potřeby sebevzdělávat se (NĚMEC, 2002).

1.3.8 Jak zorganizovat zájmovou akci?

Při plánování a přípravě zájmových aktivit či akcí spolupracujeme se studenty v rámci animace a participace v co nejvyšší možné míře již od začátku. Vzhledem k situaci a okolnostem je žádoucí předem nejprve vyzvat studenty ke spolupráci. Těmto účastníkům je třeba vysvětlit podrobně celou situaci a seznámit je s úkoly. Poté zbývá rozdělit si konkrétní úlohy a zodpovědnosti a pustit se do práce. Naší snahou je činnosti studentům postupně přenechávat a pověřovat je samostatnou činností. Studenti tak získávají cenné teoretické i praktické zkušenosti a pedagog se stává spíše koordinátorem.

Cílem pořádání aktivit je obohacení studentů o nové zážitky, zkušenosti a nové přátele, k důležitým momentům patří prvek seberealizace, možnost být užitečný a umět pomoci. Významným faktorem se jeví smysluplné využití volného času. Jak uvádí Poláčková, narůstá množství lidí, kteří potřebují pomoc, neboť se diferencují nejrůznější sociální situace, v jejichž jádře je uzavřen sociální či psychický konflikt (POLÁČKOVÁ, 2001).

Uvádím skutečnosti, které nesmíme při plánování aktivity opomenout:

- získat potřebný počet spolupracujících studentů
- včas informovat o tom, co se chystá (termín, místo, prostředí, služby, program, podmínky akce, poplatek)
- připravit celkový rozpočet akce, určit termín podání přihlášek, event. termín zaplacení
- zjistit předpokládaný zájem o akci (předběžné přihlášky a podle účasti event. doplnit nebo uvolnit program)
- vyjednat a předem zjistit podmínky ubytování, hygieny, stravování, dopravy
- předem zajistit všechny nutné objednávky, povolení
- zjistit zdravotní potíže účastníků, pravidelné užívání léků, věkové zvláštnosti, pohlaví
- znát a dodržovat obecně závazné právní normy, bezpečnostní předpisy
- předem poučit účastníky o pravidlech dodržování BOZP
- během akce zjišťujeme účast, zájem, výsledky plnění plánu
- po skončení akce provedeme vyhodnocení, požádáme i účastníky o vyhodnocení akce
- vždy dobře naplánovat a zajistit odměny pro účastníky, ceny
- pro provozovatele nebo nadřízenou instituci také podáváme stručné písemné zhodnocení akce a zejména vyúčtování

S předstihem je vhodné zjistit, zda bychom nemohli čerpat část peněz z grantu poskytovaného dětským sdružením a institucím od obcí, měst nebo státu.

1.3.9 Zajištění bezpečnosti a prevence úrazů

Ochrana dětí je zakotvena v řadě zákonných úprav a vyplývá také ze základního dokumentu – Úmluvy o právech dítěte. Z dokumentu WHO Zdraví 21 (meziřesortní program schválený v ČR vládním usnesením č. 1064/2002) vyplývá, že cílem je snížení úrazovosti a invalidizace dětí pro úrazy a násilí o 50% do roku 2020. Školy i školská zařízení v rámci svého působení jsou povinny přijmout opatření, která

by minimalizovala ohrožení bezpečnosti a zdraví, a je nutné poučit všechny účastníky o pravidlech bezpečnosti a ochrany zdraví. Je nutné ještě před plánovanou akcí nebo při první schůzce provést poučení o dodržování bezpečnostních předpisů a podle potřeby poučení opakovat (nejméně 1x ročně).

Při práci se studenty je nezbytnou nutností znalost a dodržování bezpečnostních předpisů. Znalost bezpečnostních předpisů je předpokladem a nedílnou součástí profesní přípravy pedagogických pracovníků. Hájek uvádí, že znalost všeobecných zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci musí být považována za neoddělitelnou součást kvalifikace v daném oboru(HÁJEK,2003).

Prevence úrazů spočívá v zajištění bezpečného školního prostředí, bezpečného okolí školy a bezpečného chování studentů. Škola by měla poskytovat potřebné poznatky a vychovávat děti a dospívající k chápání významu pravidel bezpečného chování. Prevence úrazovosti by měla být součástí výukového programu. Čapková uvádí: „Kromě mimořádných nároků na akutní lékařskou péči, hospitalizaci, rehabilitaci a protetiku spolu s požadavky na sociální péči provázejí úrazy dětí také mimořádně vysoké ekonomické ztráty, ale především se jedná o významné ztráty lidského potenciálu. Úrazy snižují kvalitu života nejenom tím, že způsobují bolest, ale zapříčiňují i poruchy motorických a kognitivních funkcí. I menší úraz mozku může vést k problémům s pamětí, učením a následující zhoršenou výkonností ve škole. Rodiny jsou také často postiženy zvýšenými finančními náklady spojenými se zdravotní péčí, rehabilitací, s neschopností dítěte uplatnit se v pracovním procesu a dalšími sociálními partnery“(ČAPKOVÁ,2005,str.629-635).

Úrazy se stávají především při nekontrolovaném pohybu studentů za nepřítomnosti dozoru, jsou podmíněné věkem a jejich příčiny souvisí se stupněm fyzického a duševního vývoje v jednotlivých věkových etapách. Předpokladem účinné prevence úrazů je dokonalá znalost rizik, která s sebou přinášejí právě jednotlivá vývojová období. Nejrozsáhlejší intervence v oblasti úrazů by měla škola poskytovat v oblasti primární prevence, a to z hlediska podrobného rozboru příčin úrazů, rizikových činností a také prostředí. V praxi zdravotnických škol a v mimoškolních činnostech je potřeba se zejména věnovat zdravotně-výchovnému působení a posilovat

zejména prvky bezpečného chování, dodržování stanovených předpisů, používání ochranných pomůcek, znalost poskytování první pomoci a systematické proškolení k prevenci a ochraně zdraví.

1.4 Student

1.4.1 Student zdravotnické školy

Pokud mám charakterizovat současné studenty, musím je vnímat v dimenzích této doby a v kontextu současných společenských poměrů, v nichž tato generace dospívá. V současné době mají studenti a mladí mnohem více svobody, rozsáhlejší možnosti studia, cestování a daleko větší možnosti jakékoli volby. Podstatně se mění vztahy k rodině, škole i k okolnímu prostředí.

Student zdravotnické školy se připravuje na profesi z oboru nelékařských zdravotnických povolání. Ke studiu je přijímán na základě výsledků přijímacího řízení, s přihlédnutím ke studijním výsledkům v osmém a devátém ročníku základní školy. V současné době na zdravotnických školách převažují asistentské studijní obory. K nejvíce studenty vyhledávaným oborům středních zdravotnických škol patří zdravotnický asistent (vystřídal obor všeobecná sestra), laboratorní asistent (vystřídal obor zdravotní laborant), asistent zubní technika (vystřídal obor zubní laborant) a Lyceum. V těchto oborech je studium čtyřleté a je zakončeno maturitní zkouškou, která se skládá ve školním roce 2006/07 z praktické a teoretické části. Podle nové legislativy zákona číslo 96/2004 Sb. O nelékařských zdravotnických povoláních podléhají středně zdravotničtí pracovníci registraci. Absolventi asistentských oborů na středních zdravotnických školách, pokud si nedoplní vyšší vzdělání, budou pracovat pod odborným dohledem registrovaných zdravotnických pracovníků.

1.4.2 Vývojové období u studentů

Student střední zdravotnické školy se nachází ve vývojovém období zvaném adolescence. Tento termín je odvozen z latinského slovesa adolescere (dorůstat, dospívat, mohutnět) a používá se pro označení specifického období ve vývoji člověka.

Adolescence je věkové období mezi dětstvím a dospělostí, v sociologickém a pedagogickém pojetí mládež. Adolescenci bezprostředně předchází období puberty, po ukončení adolescence následuje raná dospělost. Vágnerová popisuje, že psychický a fyzický vývoj adolescenta se sice blíží svému dokončení, ale sociálně i mravně zůstává ještě nevyzrálý. Vazby s rodiči se uvolňují, upřednostňovaní jsou vrstevníci, rozvíjí se intenzivní emocionální i sexuální život. V tomto období studenti hledají jistoty, rádi riskují a nedůvěřují autoritám(VÁGNEROVÁ,2000).

Časové vymezení adolescence je rozdílné v Evropě a na americkém kontinentě. Naši přední odborníci Vágnerová, Krejčířová uvádějí vymezení tohoto období v našich podmínkách mezi 15 – 20 lety. Posun časového rozpětí adolescence popisuje Hady Moussová takto: „...horní hranice období se zejména v posledních letech posunuje výše, až na 25 let v souvislosti s naplněním některých kritérií dospělosti a chápáním subjektivní hodnoty adolescence mladou generací“(HADJ MOUSSOVÁ,2005,str.68). Úhel pohledu na věkové rozpětí adolescence doplňuje Zášková, která říká, že pohled na adolescenci závisí na sociokulturním kontextu a délka adolescence se v konkrétní kultuře prodlužuje podle toho, jak náročné úkoly v dospělosti čekají a jak dlouhou přípravu jedinci potřebují(ZÁŠKOVÁ,1998).

1.4.3 Student a doba

Dnešní studenti přicházejí do školní výuky vybaveni minimálně základními znalostmi a dovednostmi v oblasti informačních a komunikačních technologií. Do informačních a komunikačních technologií (dále IKT) můžeme zařadit znalosti týkající se používání mobilního telefonu a znalosti v oblasti práce na PC a používání internetu. Převážná většina studentů umí hravě zacházet také s novými technologiemi, kam patří např. MP3, DVD a satelit. Většinu těchto zkušeností a dovedností získávají studenti v rámci svého volného času, tedy dobrovolně, a práci na PC, či "serfování" po internetu považují jako zálibu. Volný čas studentů ovlivňuje celá řada faktorů a rozšiřování informačních a komunikačních technologií je jedním z nich. Mezi další, ovlivňující faktory řadíme věk, pohlaví, zdravotní stav, prostředí, status, vrstevníky možnosti rodiny a čas. Množství času, které dospívající neváhají obětovat

pasivním, receptivním činnostem, je obrovské a neustále narůstá. Jak uvádí Sak, Saková IKT získávají dominantní postavení ve volném čase nejen současné mládeže. Dospívající ve věku 15 – 18 let věnuje činnosti spojené počítačem týdně 13 hodin, což je skoro dvě hodiny denně. Platí jako u každé jiné technologie, že IKT jsou nástrojem, který může při správném využití přinést pozitivní výsledky, ale při špatném využití mohou být důsledky velmi negativní. Pozitivním využíváním IKT by mohl být právě e-learning(SAK,SAKOVÁ,2005).

1.4.4 Nemám čas!

Jak uvádí Říčan, adolescenti jsou na tom s časem skutečně špatně, protože musí spoustu času prožálet a především tedy „prokecat“(ŘÍČAN,2004). Diskutují ve dvojici nebo v malé skupince, a to už ve škole, cestou ze školy, nebo jen tak venku. Velkou část dne adolescentům zabírá telefonování a psaní SMS zpráv, mnohdy to bývají i hodiny denně. Tématem řešení bývají otázky smyslu života, získávání zkušeností všeho druhu, ale zároveň si vzájemně procvičují konverzaci všeho druhu, učí se umění naslouchat druhým, brát ostatní vážně, ale i umět "dělat si legrácky".

Adolescent si ze svého volného času ukrajuje hodně sám pro sebe, potřebuje totiž také hodně samoty. K zájmům adolescenta patří četba, ale trvalý pokles této aktivity je dán životním stylem a četba je vytlačována především sledováním televize. Říčan uvádí: „Dnes je velkou konkurencí četby televize a video, film, zčásti ještě rozhlas. Reprodukovaná hudba a dramatické umění, převážně na konzumní úrovni, a získávající publikum laciným povzbuzováním erotických a agresivních fantazií, zahlcující mládež. Jsou nenáročné: člověk je při nich pasivnější než při četbě, kdy musí zapojit představivost. Jsou pohodlnější, pro většinu přitažlivější a odnaučují samostatnému vyjadřování. Učí napodobovat gesta, mimiku, způsob řeči, nekriticky přejímat názory. Pedagogové varují, ale nikdo je neposlouchá“(ŘÍČAN,2004,str.200).

1.4.5 Problémy studentů s využíváním volného času

Dospívání je charakterizováno vysokou mírou aktivity. Volný čas a činnosti s ním spojené tvoří zásadní oblast v životě studentů a způsob využívání volného času je jedním z důležitých ukazatelů životního stylu. Jedna z definic pojmu životní styl zní: „Typický způsob uspořádání činností, jednání lidí, vztahů, vědomí hodnot, norem a věcného prostředí ve společnosti, které je integrací životních způsobů jedinců“ (PRŮCHA, WALTEROVÁ, MAREŠ (2001, str. 317)).

Problémy spojené s využíváním volného času u studentů můžeme rozdělit do dvou okruhů. Za prvé se jedná o stav nedostatku volného času a za druhé jde o neschopnost umět volný čas skutečně efektivně využívat. Nedostatek volného času u studentů je přinejmenším zvláštní, neboť dospívající mají totiž v porovnání s dospělými v produktivním věku času daleko více. Pokud studenti neumějí efektivně využívat svůj volný čas, způsobují si tak druhou skupinu problémů - nedostatek volného času. Dospívající mají, v porovnání s dospělými v produktivním věku, relativně více volného času, ale neví, jak s ním smysluplně a efektivně naložit. Autoři Hájek, Harmach nás varují a tvrdí, že nenaplněnost volného času vede k útěku od reality a k zástupným činnostem jako je například užívání škodlivých látek, gamblerství či virtuální drogy. Nenaplněný volný čas dětí má přirozenou tendenci k sociálně patologickým činnostem, k destruktivním aktivitám (HÁJEK, HARMACH, 2004). K efektivnímu využívání volného času je třeba dospívající vést a připravovat, protože nuda a "zahálka" jsou ve způsobu života nežádoucí a nebezpečná. Celkově ohrožují jedince a mohou vést k různým sociálně patologickým jevům. Právě prostřednictvím vhodně pořádaných zájmových aktivit např. ve škole a rodině, lze posunout životní způsob studentů odpovídajícím směrem.

1.4.6 Student a negativní jevy

Nuda, pasivní trávení volného času a sounáležitost v nekvalitních partách se může projevit destruktivním chováním. Zejména v období dospívání je důležité vést studenty ke smysluplnému vyplňování volného času, neboť v této etapě se v dnešní

době vyskytuje maximum osobního volna a minimum povinností. Živelnost a aktivita vývojového období společně se zvyšující se zaneprázdněností rodičů a nepřesvědčivými zájmovými aktivitami může vést k negativním projevům. Tyto jevy jsou pro společnost výrazným rizikem zdravotním, společenským i ekonomickým.

Kraus, Poláčková uvádějí, že utlumováním konzumních aktivit, je možné snižovat pravděpodobnost vedoucí k deviantnímu chování, jako je konzumace drog a kriminalita, a to zejména u dětí a mládeže zařazováním tvůrčích kulturních a sportovních aktivit, přinášející pozitivní prožitky (KRAUS, POLÁČKOVÁ, 2001).

Negativní jevy jsou funkčně podle metodických pokynů MŠMT pro školy a školská zařízení řazeny do těchto okruhů:

- 1) Drogové závislosti, alkoholismus, kouření
- 2) Kriminalita, delikvence
- 3) Virtuální drogy (počítače, televize, video)
- 4) Patologické hráčství (gambling)
- 5) Záškoláctví
- 6) Šikanování, vandalismus a jiné formy násilného chování
- 7) Xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus

1.4.7 Náhled do dospělosti

Jaký je náhled na provozování aktivit ve volném čase v dospělosti? Pokud si student (v lepším případě dítě) neosvojí smysluplné chování ve volném čase a vyhovuje mu trávit volný čas „prázdným“ způsobem, jeho počínání se celkově jeví jako rizikový faktor. Pasivní trávení volného času navíc skrývá další nebezpečí a to v podobě sociálních a zdravotních problémů. V dospělosti je trávení volného času výslednicí těch vzorců chování a priorit hodnot, které si jedinec postupně tvořil v průběhu života. Pokud bychom chtěli od dospělého, aby provozoval aktivní zájmové činnosti nebo četl hodnotná literární díla, nebyl-li k tomu od mládí veden, pravděpodobně neuspějeme. Buriánek popisuje, že ze sociologického hlediska se jeví jako nesmysl, chtít někomu volný čas nadkretovat a organizovat. Přesto má jeho efektivní využití obrovský význam (BURIÁNEK, 2001).

Provozováním kvalitních zájmových aktivit ve volném čase se vytváří společné hodnoty, určitý styl způsobu života a v tomto duchu dochází k integraci do společnosti. Tímto způsobem jsou vytvářeny představy o tom, co je v dané společnosti normální, co nikoli, co je dovoleno a co se mlčky toleruje.

1.5 Rodina

1.5.1 Rodina, podmínky, krize?

Rodina patří mezi významné společenské instituce. Z hlediska sociologie označujeme rodinu jako základní, primární a neformální sociální skupinu, která má různou velikost, je různě strukturovaná a má jisté vazby na společnost. V rodinném prostředí se lidé učí reagovat na svět kolem sebe a na situace, v nichž se postupně ocitají. Setrváváním v ní se všichni učí hrát základní sociální role, přestože obsah rolí je v dnešních rodinách velmi proměnlivý a je podmíněný kulturní situací rodiny a společnosti. Matějček rodinu popisuje takto: „... má jedinečné a výsadní postavení v několika směrech. Předně jen ona stojí na počátku – a má tedy možnost ovlivňovat vývoj dítěte v jeho nejcitlivějších fázích. Za druhé může nejpřirozenějším způsobem a nejvydatněji uspokojovat základní psychické potřeby dítěte. A za třetí je modelem mezilidských vztahů, který si dítě ponese dál do života a jímž bude poměřovat všechny vztahy další, do nichž samo vstoupí“ (MATĚJČEK, 1994, str. 16).

Tvář současné rodiny je poznamenána řadou nových skutečností. Stav manželský ustupuje do pozadí a zvyšuje se podíl rodin založených na soužití partnerů. Dochází k nárůstu rozvodovosti, v rodinách klesá počet dětí a omezuje se i vícegenerační soužití. Naopak se začala prodlužovat doba, po kterou žijí rodiče s dětmi v jedné domácnosti. Rodiči se stávají osoby ve vyšším věku a prarodiče v tuto dobu jsou obvykle ještě zapojeni do pracovního procesu. Zvyšují se nároky na čas rodičů strávený v pracovním procesu a tím se zkracuje čas strávený s dětmi a ostatními členy rodiny. Vedle nedostatku času vyvstává další problém - způsob jeho trávení a především kvality. Dominantní hodnotou rodiny i nadále zůstává citový vztah a rodina je především místem sociálního bezpečí.

Problematika rodiny a postavení dítěte v ní je ve světě častým předmětem diskusí. Poukazuje se na to, že děti jsou ve vyspělých zemích dobře materiálně zabezpečeny, ale na druhé straně mohou být ze strany rodiny citově ochuzovány. Vocilka již v roce 1996 hovoří se o krizi rodiny ve vyspělé industriální společnosti, o zvýšené tendenci jejích členů k individualismu, egoismu a o celkovém oslabení sociálních a mezilidských vztahů. Poukazuje se na to, že v samotné rodině se odráží pluralizace životního stylu, společenských norem a hodnot, nové chápání životních rolí muže a ženy s rostoucím tlakem na naplnění jejich rodinných a profesních závazků(VOCILKA,1996). Uvolněním tradičních vazeb v rodině a skutečností, že ne všichni rodiče se mohou, chtějí nebo umějí o děti dobře postarat, vede k nutnosti rozšiřovat síť veřejných služeb a institucí zajišťující ochranu práv dítěte, pomoc rodině a kvalitní střediska vyplňující volný čas dětí a mládeže.

1.5.2 Zázemí rodiny, ekonomické podmínky

Kraus k dnešní situaci dodává: „Rodina je pomocníkem, zázemím, má podpůrnou funkci, která je doplněním pro svobodný život“(KRAUS,2004,str.11). Každý jedinec vstupuje do života v určitém čase a prostoru. Okolo sebe má k dispozici určité vzorce chování, které představují kulturní základ jeho života. Rodina hraje nezastupitelnou úlohu v životě člověka. Fakt, že bez kontaktu s rodinou a bez její aktivní účasti je značně obtížné až nemožné ochránit studenty před působením asociálních jevů, se potvrzuje. V kontextu doby je žádoucí, aby rodina více hleděla na oblast zájmových aktivit u svých potomků a aby rodiče trávili se svými dětmi více času zejména při zájmových činnostech. Zaručeně se vyplatí sledovat smysluplné naplnění jejich volného času, eventuelně děti k vhodným zájmovým aktivitám směřovat. Nejlepší cestou je ovšem vlastní příklad rodičů. Jak uvádí Buriánek, společné činnosti v rodině působí většinou příznivě na celkový sociální vývoj, naopak prázdné trávení volného času vystupuje jako rizikový faktor(BURIÁNEK,2001).

V našich podmínkách je většina rodin na přibližně stejné materiální úrovni, nemáme tak častý výskyt propastných ekonomických rozdílů. To znamená, že máme přibližně stejné možnosti vstupu do systému kulturních hodnot a zvyklostí. Spousta

tvrdí, že přibližně stejná materiální úroveň rodin je důležitá právě pro nastupující generaci, aby se mohla plně rozvinout do těch kvalit, které předpokládá „dotvořené lidství“ a dodává, že o takovéto lidství usiloval svým dílem již učitel národů J. A. Komenský(SPOUSTA,1996).

1.5.3 Dostaly se nám do výchovy viry?

Výchova dítěte má směřovat kromě jiného k rozvoji jeho osobnosti, jeho nadání a rozumových i fyzických schopností, k posilování úcty k lidským právům a základním svobodám, k rodičům, ke své vlastní kultuře, jazyku, národním hodnotám i k přírodnímu prostředí.

Termíny „viry ve výchově“, „edukační viry“, „virová postižení“ použil v pedagogice Maňák na konferenci Škola a zdraví 21. Maňák uvádí: „Edukační viry chápeme jako podnětové impulsy různého původu, které napadají strukturu osobnosti, avšak dosud nejsou spolehlivě identifikovány. Projevují se obdobně jako jejich analogické vzory v medicíně a u počítačů, k jejich nebezpečným vlastnostem patří snadná přenosnost, z počátku nenápadnost, při neléčení však značné poškození osobnosti, případně jejich destrukce“(MAŇÁK,2005,str.20–21). Především v rodině, aniž si to mnozí uvědomují, se nedovedeme u dětí správně výchovně vypořádat s kouřením a alkoholem. Problematika kouření a pití alkoholu se dotýká především mimoškolního prostředí, ale i dalšího fenoménu – sdružování ve skupinách a partách. V těch vzniká vědomí sounáležitosti a pospolitosti, což právě také podporuje nadměrné kouření, pití alkoholu i jiné sociálně patologické jevy nápodobou a soudržností. Podle Maňáka se k nejrozšířenějším a pro výchovu nejvíc nebezpečným virům řadí kouření, alkoholismus, drogy a šikana(MAŇÁK,2005).

1.5.4 Rodina a prosociální chování

Výchova k prosociálnímu chování by měla začít již v útlém dětství a v podstatě trvat po celý život. Osobnost člověka se začíná utvářet již v prenatálním období. Zde ještě nelze hovořit o výchově k prosociálnímu chování, ale lze tvrdit, že svým vlídným, klidným

a vstřícným chováním vytváříme podmínky pro neagresivní vývoj budoucího dítěte. Dítě tedy od nejútlejšího věku má být vedeno k tomu, že žije ve společenství i lidí jiných, a tuto skutečnost by mělo respektovat. Souvisí to již se vztahem k rodičům, sourozencům a všem blízkým, v jejichž prostředí se pohybuje. S vývojem osobnosti jedince rostou i jeho možnosti postarat se v určitých oblastech o sebe, ale také pomoci i jiným.

S postupným zrání osobnosti se dostává jedinci čím dál větší svobody. Může samostatněji nakládat se svým volným časem a věnovat se aktivitám, které jej zajímají, být sám sebou. V praxi se ale zapomíná na to, že růst svobody by měl být podporován jen za několika základních podmínek. Pelikán popisuje problém takto: „První z těchto podmínek je vazba svobody a odpovědnosti. S růstem svobody musí jít ruku v ruce i růst zodpovědnosti. Svobodě se člověk musí učit. To je druhou podmínkou růstu svobody. Proto považujeme za velice závažnou podmínku růstu osobní svobody umožnění samostatného rozhodování. Třetí a z hlediska výchovy k prosociálnímu chování snad nejzávažnější podmínkou růstu svobody je postupné vnímání limitů této svobody. Jde především o pochopení, že svoboda žádného jedince by neměla překročit hranice svobody druhého člověka“ (PELIKÁN, 2002, str. 127).

Podmínky pro vývoj k pozitivnímu vztahu k druhým lidem a k budoucímu prosociálnímu chování se tak utvářejí již v útlém dětství, kdy se dítě učí žít mezi ostatními lidmi zpočátku v rodině a postupně ve stále se rozšiřujícím společenství lidí. Je nesporné, že v prosociálním chování vedle racionálního řešení vzniklé situace hraje roli i emocionalita. Pelikán dále dodává, že pokud se jedinec dostane do prostředí, ve kterém je nejen svědkem prosociálního chování blízkého a vnitřně akceptovaného člověka, ale současně prožívá tuto situaci i emocionálně, je doslova uchvácen a nakažen spontánností reakce pomáhajícího nebo pomáhajících, zpravidla se nejen zapojí do okamžité pomoci, ale zůstane to v něm často i jako silný prožitek. Ten pak hraje významnou roli v tom, že jej v budoucnosti chce opět prožít, a proto v modelových situacích jedná podobně prosociálně jako v situaci původní (PELIKÁN, 2002).

Pozornost vůči druhým lidem, ohleduplnost a zároveň ochota pomoci je počátkem skutečného prosociálního chování. Podstata tohoto chování spočívá mimo

jiné v tom, že nebudeme myslet jenom na sebe, ale budeme pomáhat být těm, kteří naši pomoc potřebují. V tomto duchu je třeba studenty podporovat, a to nejen na zdravotnických školách.

1.6 Škola

1.6.1 Škola jako „muzeum lidských ctností“

Škola významně ovlivňuje vývoj osobnosti, rozvoj dovedností, návyků a postojů. Svět školy je ale neméně důležitý z hlediska sociálních vazeb. Škola je prostředím, ve kterém se uskutečňuje sekundární socializace. Začleňováním do školního kolektivu se rozvíjí sociální dovednosti a budují nové sociální vztahy. Jako tradiční poslání školy můžeme označit pověření ochrannou péčí o klasické i novější ideály. Kořa výstižně přirovnal školu jako „muzeum lidských ctností“ a dále uvádí, že zvláštností socializace je, že i v krizových situacích, nebo zmatených obdobích společenského vývoje je každý jedinec donucen na prahu života tímto muzeem projít, zorientovat se v něm a naučit se jej znát (KOŤA, 2002, str. 146). Nezbytnou výbavou socializované osobnosti je primární hodnotová a mravní orientace, kterou škola poskytuje každému jedinci. Správně a vhodně koncipovanou formou zájmových aktivit můžeme naše studenty „vtáhnout“ nejen do boje proti pasivnímu využívání volného času.

Walterová k tomuto problému tvrdí: „Česká škola výrazně posiluje svoji socializační funkci, zejména v oblastech dříve zajišťovaných rodinou. Je to důsledek změn modelu rodiny a nároků na rodiče kladených v transformující se společnosti, ale i důsledek dalších změn, které přináší otevřená a globální společnost. Vedle tradičně uznávané sekundární socializace, zaměřené na uvádění do norem a vzorců sociálního chování, převzala škola i některé oblasti primární péče, např. o stravovací návyky a stravování během školního dne, rozvíjení hygienických návyků, dodržování pravidel slušného chování, výchovu ke zdravému životnímu stylu, sexuální výchovu či starost o zdraví a osobní bezpečnost. Škola reaguje na vzestup škodlivých vlivů, které bezprostředně děti ohrožují a mají negativní vliv na školní populaci, pronikání násilí

a nebezpečných návyků (drogy, alkoholismus, kouření apod.). Stoupá význam a uplatňování sociálně preventivní, event. nápravné funkce školy, a zejména funkce ochranné. Škola je také nucena častěji vstupovat do interakcí s institucemi, které mají represivní povahu (policie, soudy)“(WALTEROVÁ,2004,str.489).

Každé lidské společenství v rozvinutých kulturních poměrech brání jedince před nežádoucími vlivy. Také školy právě organizováním školních i mimoškolních zájmových aktivit napomáhají svým studentům přinejmenším správně pohlížet na aktivní prožívání volného času. Pokud by se škola orientovala pouze na povinnou výuku a jen minimálně organizovala zájmové aktivity pro své žáky a studenty, upevňovala by tak v jejich povědomí nesprávné prvky pasivního chování. A bezúčelné a pasivní prožívání volného času může být startem pro sociálně negativní chování a jednání.

1.6.2 Zdravotnické školy

Zdravotnické školy patří do systému odborného vzdělávání a zabezpečují vzdělávání budoucích zdravotnických pracovníků, což je celospolečensky velmi významné. V současné době se v ČR vyučuje na 64 zdravotnických školách. Většina zdravotnických škol patří mezi příspěvkové organizace řízené kraji a výuka na středních zdravotnických školách probíhá na základě osnov MŠMT ČR s přihlédnutím k požadavkům EU. Z celkového počtu 64 škol poskytuje 38 škol pouze střední zdravotnické vzdělání, 19 škol poskytuje střední i vyšší typ zdravotnického vzdělání a 7 škol jsou poskytovateli pouze vyššího zdravotnického vzdělávání. Žáci středních škol ukončují studium maturitní zkouškou. Na vyšších zdravotnických školách je studium zakončeno absolutoriem. Prioritou výchovy a vzdělávání zdravotnických škol je připravit pro výkon povolání zdravotníka - co nejúspěšnější absolventy. Na školách působí odborně i pedagogicky způsobilí a zkušení učitelé na interní i externí úrovni. Tím je zabezpečena vysoká úroveň výuky i vzhledem ke stále novým poznatkům v medicíně, ošetrovatelství a ostatních oborech. Na zdravotnických školách vznikají nové obory, které jsou právě zaměřené ke všeobecnému vzdělávání – zdravotnická lycea.

Na všech středních zdravotnických školách ve školním roce 2006/2007 dobíhá poslední ročník studijního oboru Všeobecná sestra v denním i večerním studiu, v nižších ročnících se jedná o obory asistentské, o kterých jsem se již zmínila. Vzdělávání na vyšších zdravotnických školách probíhá na základě osnov MŠMT ČR a reaguje na požadavky EU a Světové zdravotnické organizace. Absolventi vyšších zdravotnických škol získají způsobilost poskytovat zdravotní péči bez přímého vedení nebo odborného dohledu v rozsahu působnosti stanovené zákonem č. 96/2004 Sb. O nelékařských zdravotnických povoláních a vyhláškou 424/2004 Sb., která stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.

Odborné vzdělávání na zdravotnických školách probíhá nejen v odborných učebnách na školách samých, ale i ve zdravotnických zařízeních a zařízeních sociálních služeb, se kterými mají školy uzavřeny smluvní vztahy. Celkovým úspěchem obou typů zdravotnických škol jsou výsledky o umístění svých absolventů a jejich hodnocení zaměstnavatelem.

1.6.3 Prevence sociálně patologických jevů ve školách

Pro minimalizaci negativních jevů u studentů jsou ve školách a školských zařízeních jmenováni metodici prevence a je vytvářen minimální preventivní program Přesný výklad prevence sociálně patologických jevů je definován na internetových stránkách MŠMT takto: „Primární prevencí rozumíme veškeré konkrétní aktivity realizované s cílem předejít problémům a následkům sociálně patologických jevů, případně minimalizovat jejich negativní dopad, včetně dalšího šíření. Nespecifická primární prevence představuje základ a nosný prvek celého systému prevence, jde o volnočasové aktivity určené nejširším vrstvám dětí a mládeže, umožňující harmonický rozvoj osobnosti jednotlivce. Existovaly by i za absence sociálně patologických jevů. Specifická primární prevence je realizována v rámci podpůrných programů pro rizikové skupiny, pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami jako prevence před exkluzí“(www.msmt.cz).

Úkolem škol a školských zařízení je vytvářet pro studenty zdravé a bezpečné prostředí a přistupovat k prevenci sociálně patologických jevů s velkou zodpovědností.

Snahou školy je působit nejen v místě, ale cíleně se zaměřit zejména na rodiče, kteří svým (ne)chováním ovlivňují své děti v největší míře. Zorganizováním školní akce, exkurze nebo turnaje se „paušálně“ stáváme součástí primární prevence sociálně patologických jevů, neboť zajišťujeme studentům program a stanovený vedoucí akce má nad účastníky dozor. Autoři Hájek, Harmach nevidí situaci tak jednoduše: „...skutečnost je složitější, prevence znamená něčemu předcházet, vytvořit takové návyky a hodnotové orientace, aby se u dětí vytvářel vnitřní obranný mechanismus proti aktivnímu podílu na negativních jevech. A k tomu nemůže postačovat pouhé zajištění dozoru“(HÁJEK, HARMACH,2004,str.89). Je-li naším cílem působit u studentů preventivně, je vhodné k prevenci sociálně patologických jevů přistupovat systematicky. Systém prevence musí zahrnovat působení na všechny oblasti ovlivňující prostředí a na ty oblasti, které odhalí a sníží příčiny vzniku sociálně patologických jevů. Hájek doporučuje zaměřit se v primární prevenci sociálně patologických jevů na:

- ovlivňování sociálního prostředí, v němž se studenti pohybují
- odhalování příčin sociálně patologických jevů
- minimalizování podmínek vzniku závadového jednání a jeho recidivy(HÁJEK,2003).

Výrok „kdo si hraje, nezlobí“ je vhodný i pro prevenci sociálně patologických jevů u studentů. Známe jej všichni, ale ne vždy umíme tomuto rčení dostát. Jsem přesvědčená, že jednou z možností, jak eliminovat sociálně negativní jevy u studentů, je zvýšení počtu pořádaných zájmových aktivit, a to i v době školního vyučování. Vzhledem k problematice dnešní doby se ne všechny školy, studenti i rodiče v optimální míře dostatečně věnují zájmovým aktivitám.

1.6.4 Pedagog volného času, profese, osobnost

Současné tendence a specifické nároky na pedagogy i dobrovolné pracovníky v zájmovém vzdělávání, jak uvádí Pajkrť a Vrzáček v Bílé knize, předpokládají kvalitní a specializovanou profesní přípravu. Dosud užívaná kvalifikace „vychovatel“ nedostačuje nárokům na tuto profesi a ani neobráží všechny aspekty její činnosti. Základní typ tohoto pracovníka lze označit jako pedagog volného času nebo sociální

pedagog (bez ohledu na instituci, konkrétní postavení ve výchovném procesu nebo na obsahovou specializaci). Pracovník tedy vykonává obecně činnost pedagogickou, sociální a poradenskou a působí i jako organizátor a iniciátor aktivit ve volném čase(PAJKRT,VRZÁČEK,2001).

Pedagog (nejen na zdravotnických školách) musí být odborně, pedagogicky a psychologicky způsobilý, ale především jeho osobnostní předpoklady musí naznačovat pozitivní vztah k dětem a mládeži. Základním předpokladem jeho práce je zájem o děti, umět je pochopit, umět je motivovat a podporovat zájem o činnost. Autoři Hájek, Harmach dodávají, že úkolem pedagoga volného času je rozvíjení schopnosti dětí a mládeže oceňovat volný čas jako hodnotu, kterou můžeme promrhat nebo zužitkovat. To znamená naučit je využívat volný čas kvalitně a smysluplně (i když se tady s nimi můžeme někdy názorově rozcházet), obětovat ho pro svůj osobnostní rozvoj, zvolit vhodné proporce mezi jednotlivými typy činností, tak aby neodpovídaly pouze čítankovým představám, ale i vlastním životním plánům a ambicím, a podle toho si tyto činnosti vybírat(HÁJEK,HARMACH,2004).

Pedagogové a všichni ti, kdo pracují s dětmi a mládeží, mají bezpochyby společný záměr. Dvořáček říká: „Upřímná snaha předat mladé generaci to, co v dané době považujeme za nejlepší a učinit tak způsobem, který je „lidský“ v tom nejlepším významu slova a který tuto „lidskost“ dále rozvíjí. V tom je patrná ona zvláštnost učitelské profese a rozdíl mezi učitelem a sebedokonalejším technickým zařízením. Je to osobní vztah k žákům, který se vytváří na základě společné snahy dobrat se pravdy; vztah protknutý vzájemným porozuměním, důvěrou, odpovědností a úctou“(DVOŘÁČEK,2004,str.81 – 82).

1.6.5 Odlišnosti práce pedagoga a pedagoga volného času

Dvořáček tvrdí, že pedagog volného času pomocí animace a participace musí mistrovsky a nenásilně vyvolat ve studentech potřebu vzdělávat se a kultivovat vlastní osobu. Není záměrem, aby student přišel ve volném čase z donucení a podřízenosti, ale aby přišel dobrovolně. Pedagog jedná s účastníky jako s partnery, má organizační schopnosti, umí vytvořit správné sociální klima, má smysl pro humor, umí podporovat

sebevědomí a neustále podporuje pozitivní stránky osobnosti dětí a mládeže(DVOŘÁČEK,2004).

Výhodou práce pedagoga při zájmových aktivitách je zcela jednoznačně vymanění ze stereotypu vyučovacího procesu, změna prostředí, proměna studentů včetně jejich chování (zájem o aktivitu), radost z uspořádané akce, spokojenost ze smysluplné činnosti, nové zážitky a zkušenosti. K nevýhodám patří volný čas pedagogů strávený přípravami a pořádáním akcí, samotné organizování zájmových aktivit, neuspokojivá odměna za pořádané akce a vlastně starosti navíc, které odradí mnoho pedagogů.

Tabulka č. 4: Odlišnosti práce pedagoga a pedagoga volného času

Zájmová aktivita je na dobrovolném podkladě. Není stanovenou povinností.
Program zájmových aktivit vychází ze skutečné úrovně zájmů. Nehledí se na osnovy.
Časová volnost při zájmových aktivitách. Se zvoněním se nemusí striktně končit.
Možnost střídání prostředí. Zájmové aktivity nejsou vázány na prostředí školy, třídy.

Zdroj: vlastní

1.6.6 Pedagogika zážitku

Filozofie zážitkové pedagogiky spočívá v naplnění myšlenky maximálního subjektivního a minimálního objektivního nebezpečí. Subjektivní „nebezpečnost“ obvykle zajišťují ve hře její pravidla a činnosti (překážky), které jsou pro daného člověka obtížně zvládnutelné. Nemusejí to být jen adrenalinové činnosti, postačí například pobyt v neznámém prostředí, noční pochod, komunikace s neznámými lidmi. Objektivně nebezpečné by neměly být žádné činnosti a organizátor by měl umět vytipovat možné zdroje fyzického, ale i psychického úrazu. Němec upozorňuje: „...mnohdy daleko závažnější je pro dítě i dospělého „psychické zranění“ než odřené koleno“(NĚMEC,2002,str.91-92). Objektivní bezpečí účastníků nesmí být v žádném případě opomíjeno. Usilujeme o něj důkladnou přípravou celé akce a promyšlením

jednotlivých činností a her. Např. promyslíme vhodnou výstroj a výzbroj, jištění, ale také prevenci. I při jednoduchých hrách se snažíme poukázat na různá hrozící nebezpečí.

Zážitková pedagogika (pedagogika zážitku) - výchova prožitkem, výzvou je spojována s německým pedagogem, filozofem a politikem Kurtem Hahnem (1886 – 1974), který se neztotožňoval s autoritativními praktikami vedených na školách a zdůrazňoval význam spojení školy s venkovským prostředím nebo přírodou. Kurt Hahn založil školu s názvem Outward Bound (cesta na širé moře vstříc dobrodružství), kde upřednostňoval čtyři základní aspekty výchovy, které jsou i dnes považovány za stále aktuální pro výchovu dětí a dospělých. Jak popisuje Němec, patří sem:

- Tělesná cvičení a sport
- Spolupráce v rámci společných skupinových projektů
- Služba bližnímu
- Expedice(NĚMEC,2001).

U nás je členem mezinárodní pedagogické organizace Outward Bound nezisková nevládní organizace s názvem Prázdninová škola Lipnice (PŠL).

Prázdninová škola Lipnice staví svoji filozofii kromě hry na těchto čtyřech základech: zážitek, setkávání, překonávání a cesta za obzory.

2. CÍLE PRÁCE A HYPOTÉZY

2.1 Cíl práce

Ve své diplomové práci se zabývám zájmovými aktivitami ve volném čase u studentů zdravotnických škol, preferencí zájmových aktivit, jejich oblíbeností či neoblíbeností a faktory, které ovlivňují charakter a způsob trávení volného času.

K cílům mého výzkumu patří:

1) Zjistit, které zájmové činnosti patří u studentů k nejoblíbenějším a neoblíbeným, souvislosti ovlivňující zájmové aktivity a spokojenost studentů s trávením volného času.

2) Vyzkoumat, jaké zájmové aktivity pořádané školami preferují studenti zdravotnických škol, zjistit jejich účast na organizovaných zájmových aktivitách, zapojování studentů při pořádání a organizování školních akcí a možnost podílet se na výběru školních aktivit, spokojenost studentů se současnou nabídkou školních aktivit a hodnocení úrovně zájmových aktivit pořádaných školami z pohledu studentů.

2.2 Hypotézy

Hypotézy jsem formulovala na základě vyjasnění celkové problémové situace a její analýzy. Využila jsem znalosti prostředí zdravotnické školy a soustředila jsem se na související okolnosti či vztahy (zdravotnické povolání, negativní vztah k aktivnímu pohybu, věk). Na základě stanovených cílů jsem stanovila tyto hypotézy:

H1: Studenti zdravotnických škol preferují aktivity zdravotnického charakteru před aktivitami sportovními.

H2: Současná nabídka zájmových aktivit pořádaných zdravotnickými školami je pro studenty nevyhovující.

H3: S rostoucím věkem studentů se snižuje účast na zájmových aktivitách.

3. METODIKA

3.1 *Použité metody sběru dat*

Ještě před zahájením vlastního výzkumu jsem důkladně promyslela celý projekt. Pracovat na tomto výzkumu jsem začala v lednu 2006 prostudováním literatury (Disman, Spousta), aby můj výzkum splňoval všechny předpoklady validity a reliability. Rozhodujícím úkolem bylo zpracování a analyzování výzkumného problému, formulování hypotéz a volba výzkumné metody. Neméně významné bylo zvolit a utřídit výběrový soubor a kontrolní vzorek a technicky promyslet nejvhodnější postupy. Díky osobním a mailovým konzultacím u vedoucí práce doc. Ing. Lucie Kozlové, Ph.D se vše podařilo. K důležitým momentům výzkumu také patřilo technické a materiální zabezpečení, bylo nutné sehnat potřebné vybavení a namnožit dotazníky, což se mi podařilo v říjnu 2006. Dále bylo třeba přesvědčit ředitele škol o vhodnosti výzkumu a domluvit termíny k výzkumnému šetření. Ředitele středních škol jsem přesvědčila a dotazníky do škol zaslala v listopadu 2006. Vyplnění dotazníků a jejich návratnost poštovními službami jsem zabezpečila vždy telefonickou konzultací s tamější zadávající učitelkou. V listopadu bylo provedeno měření, zpracovány výsledky u výběrového souboru studentů středních zdravotnických škol. Za dva měsíce (leden 2007) jsem provedla šetření u stanoveného kontrolního vzorku studentů vyšších zdravotnických škol. Ještě v lednu jsem zpracovala výsledky tohoto vzorku a začala konečná fáze mého projektu - zhodnocování. Tato výzkumná fáze trvala od ledna do března 2007. Na závěr bylo potřebné připravit vhodnou prezentaci výzkumné práce a obhájit její výsledky.

Těžiště použitých metod bylo v kvantitativní metodologii. Bylo použito metody pozorování a metody dotazování a charakter mých výzkumných problémů vyžadoval zvolit dotazníkovou techniku, která zaručuje validitu výsledků. Doplňujícím zdrojem informací byly rozhovory a konzultace s pedagogy, ale využila jsem i mé osobní zkušenosti při práci se studenty.

Prvotním záměrem mého výzkumného šetření bylo zadat předvýzkum, ten se ukázal jako velmi vhodný a užitečný k mé práci. Dotazník k předvýzkumu (příloha

č.17-19) obsahoval soubor 23 otázek a osobně jsem ho zadala v říjnu 2006 skupině 16 studentů na Střední zdravotnické škole v Plzni. Dotazníky jsem ihned vybrala, takže se vrátil stejný počet. Otázky z předvýzkumu jsem zpracovala, ale nepoužila pro další výzkum, neboť pro mě vplynuly nové úkoly. Zjistila jsem, že studenti měli nejasnosti a některé otázky se ukázaly jako zbytečné. Otázky v dotazníku jsem po dohodě s vedoucí práce doc. Ing. Lucií Kozlovou, Ph.D přeformulovala, některé vypustila a také jsem otázky přidala. U několika otázek jsem přidala varianty odpovědí a celkově jsem získala vhodně propracovaný dotazník.

Nejdůležitější a nejpodstatnější informace k mé práci byly získány dotazováním studentů. S pomocí literatury Bártlové a Hnilicové jsem se mohla zaměřit na formulování otázek a stanovení odpovědí v dotazníku. Pro svůj záměr jsem použila upravený dotazník z předvýzkumu. Standardizovaný dotazník (příloha č.1-4) obsahoval soubor 24 otázek, z nichž 19 otázek je uzavřeného a 5 otázek polootevřeného typu. Dotazník je rozdělen na části A a B, přičemž v dílu A jsem se svými otázkami zaměřila na studenty a v dílu B jsem se převážně vyptávala na školní aktivity. Při sestavování otázek v dotazníku jsem vycházela z dostupné literatury, ze své krátké pedagogické praxe na zdravotnické škole a z poznatků ostatních pedagogů. Formulovala a řadila jsem otázky tak, aby jeho vyplnění bylo nenáročné a aby dotazník splňoval všechny podmínky. Dotazníky byly rozesílány v listopadu 2006 poštou (kromě plzeňské SZŠ) a celkem bylo rozdáno ve středních školách 166 dotazníků. Návratnost dotazníků ze středních zdravotnických škol byla 100%, neboť jsem vždy před zasláním dotazníků do jednotlivých škol zadávající učitelky telefonicky kontaktovala. Přestože byly dotazníky anonymní, z důvodu minimalizace zkreslení jsem na plzeňské SZŠ záměrně nezasílala dotazníky sama, tím jsem se snažila zajistit stejné podmínky pro můj výzkum.

Vyhodnocování dotazníků probíhalo následovně. Dotazník obsahuje 24 otázek, proto jsem stanovila v jednom dotazníku toleranci jedné chyby. Vyřazovala jsem tedy pouze jednotlivou otázku, ne celý dotazník. Některé otázky nejsou zodpovězeny vždy stejným počtem respondentů, a z tohoto důvodu se v některých otázkách liší celkový počet dotazovaných, a proto byly jednotlivé odpovědi dotazovaných přepočítávány

samostatně. Z výběrového souboru jsem musela zcela vyloučit 3 dotazníky pro neúplnost, přebytečnost nebo chybné zodpovězení dvou otázek a více. Počet dotazníků u výběrového souboru po vyřazení byl 163.

Na vyšších zdravotnických školách bylo v lednu 2007 rozdáno 115 dotazníků a také byly kromě plzeňské VOŠZ (Vyšší odborné školy zdravotnické) rozesílány poštou. Vzhledem k minimalizaci zkreslení jsem na VOŠZ Plzeň dotazníky také nezadávala sama. Díky telefonickému kontaktu se zadávajícími učitelkami na ostatních vyšších školách, činila návratnost dotazníků 100%. Vyhodnocování dotazníků probíhalo stejným způsobem, opět byla stanovena tolerance jedné chyby v jednom dotazníku. Některé otázky nejsou tedy zodpovězeny vždy stejným počtem respondentů, a z tohoto důvodu se v některých otázkách liší celkový počet dotazovaných, a proto byly jednotlivé odpovědi dotazovaných přepočítávány individuálně. Pro dvě a více chyb (přebytečné, neúplné nebo chybné odpovědi) jsem z kontrolního vzorku zcela vyřadila čtyři dotazníky. Počet dotazníků u kontrolního souboru po vyřazení byl 111.

Oporou při mé práci mi byly pedagogové a odborníci, kteří na zdravotnické škole působí mnohem delší dobu než já a pedagogové, kteří se zabývají volným časem a organizují zájmové aktivity studentů. Při rozhovorech a konzultacích, které jsem s pedagogy vedla, jsem si vždy na místě psala poznámky. Jednalo se vždy o schůzky předem naplánované, a proto jsem měla dotazy či návrhy vždy důkladně připravené ke konzultacím. Poznámky z konzultací jsem zúročila v teoretické části a využila jsem je i při sestavování otázek a odpovědí v dotazníku.

Velký význam v metodologii sběru dat v mé práci přikládám předvýzkumu a technice dotazníku vůbec.

3.2 Charakteristika cílové populace

Moje výzkumná práce se týká studentů zdravotnických škol. V České republice ve školním roce 2006/2007 vzdělává studenty celkem 64 zdravotnických škol. Z tohoto počtu 38 škol jsou poskytovatelé středního odborného vzdělání zdravotnického zaměření, 19 škol nabízí střední i vyšší odborné vzdělávání zdravotnického charakteru a zbývajících 7 škol provozuje pouze vyšší odborné vzdělávání.

Základní soubor tvoří studenti středních zdravotnických škol - tedy studenti z 57 škol. Tento soubor je velmi obsáhlý, a z tohoto důvodu jsem u základního souboru zvolila náhodný, systematický výběr a to tak, že jsem zvolila počet škol, náhodně vybrala školy, ročník, obor, typ studia a počet tříd následujícím způsobem. Zkoumaný vzorek jsem zúžila tím, že ze všech SZŠ jsem ve školním roce 2006/2007 náhodně zvolila šest středních zdravotnických škol, právě studenty třetích ročníků – obor zdravotnický asistent, denní studium a stanovila počet tříd - jednu třídu studentů z každé střední zdravotnické školy. (Mým záměrem bylo, aby výběrový soubor obsahoval přibližně 150 dotazovaných). Na vybraných SZŠ tamější vyučující zvolila pro vyplnění dotazníků vždy náhodně jednu třídu třetích ročníků, oboru zdravotnický asistent, denní studium.

Kontrolní vzorek jsem stanovila takto. Základní soubor tvořili všichni studenti 26 vyšších zdravotnických škol v ČR. Soubor je sice menší, ale přesto ho bylo nutné zúžit, a proto jsem opět náhodným, systematickým výběrem zvolila tři vyšší zdravotnické školy. Z každé vyšší školy jsem stanovila obor, typ studia a počet tříd. Pro reprezentativnost vzorku jsem početně určila dvě třídy studentů z oboru Diplomovaná všeobecná sestra, denní studium. (U vyšších škol jsem záměrně nepoužila výběr pro konkrétní ročník, abych předešla případným zkresleným výsledkům, pokud by škola vzdělávala ve zvoleném ročníku jen jednu třídu daného oboru a typu studia). Mým cílem bylo, aby počet v kontrolním vzorku bylo přibližně 120 respondentů. Tamějšími vyučujícími byly opět náhodně zvoleny vždy dvě třídy v oboru – Diplomovaná všeobecná sestra, denní studium a těmto studentů byly zadány dotazníky.

Výběrový soubor tvořilo celkem 163 studentů šesti tříd ze šesti náhodně vybraných středních zdravotnických škol (Plzeň, Praha, Klatovy, Karlovy Vary, Beroun, Domažlice) a kontrolní vzorek tvořilo celkem 111 studentů šesti tříd ze tří náhodně vybraných vyšších zdravotnických škol (Plzeň - VOŠZ, Praha, Plzeň - SVOŠ).

4. VÝSLEDKY

4.1 *Základní diference zkoumaného souboru*

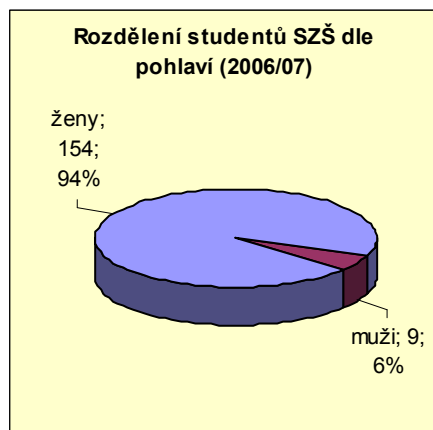
Výzkumný vzorek tvořilo 163 studentů ze šesti náhodně vybraných středních zdravotnických škol. Ženy tvoří ve vzorku velkou většinu - 154 dotazovaných (94%) a muži zaujímají pouze (6%) 9 dotazovaných. Metodou aritmetického průměru jsem zjišťovala věk respondentů. Průměrný věk žen je 17,38 let a průměrný věk mužů je 17,62 let. Nejnížší věk ve výběrovém souboru byl 16 let (Klatovy) a nejvyšší věk byl 21 let (Praha).

Kontrolní vzorek tvořilo 111 studentů ze tří náhodně vybraných vyšších odborných škol (VOŠ), z toho 108 dotazovaných tvoří ženy (97%) a 3 dotazovaní tvoří muži (3%). Průměrný věk žen je 21,19 let a mužů 21,00 let. Nejnížší věk v kontrolním vzorku byl 18 let (VOŠZ Plzeň) a nejvyšší věk byl 23 let (Praha).

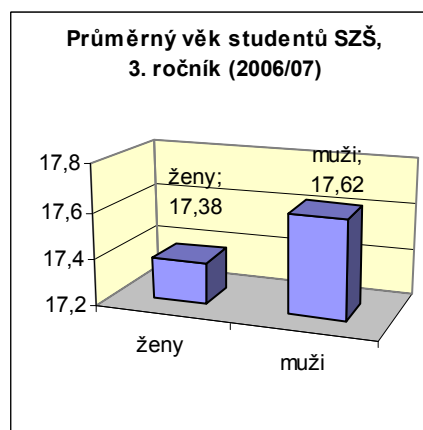
4.2 Vyhodnocení jednotlivých otázek z předloženého dotazníku

Otázka č. 1: Uveďte, prosím, pohlaví a doplňte věk.

Graf č. 1

Graf č. 2

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

Z grafu č. 1 vyplývá, že převážnou většinu dotazovaných studentů SZŠ tvoří ženy 154 hlasů (94%), muži jsou v menšině 9 hlasů (6%).

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

Z grafu č. 2 vyplývá, že průměrný věk žen (17,38) je menší než průměrný věk mužů (17,62).

Tabulka č. 5: Rozdělení studentů VOŠ a věk

VOŠ	Respondenti	%	Průměrný věk
Ženy	108	97%	21,19
Muži	3	3%	21,00
Celkem	111	100%	

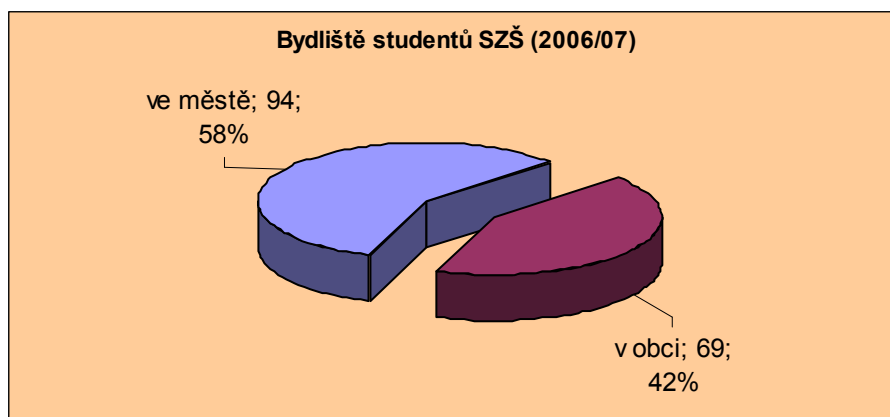
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

Z tabulky č. 5 vyplývá, že ze 111 dotazovaných je 108 žen (97%) a 3 dotazovaní jsou muži (3%). Průměrný věk studentek VOŠ je 21,19 let a průměrný věk studentů VOŠ je 21 let.

Z výše uvedených výsledků vyplývá, že na SZŠ je zastoupení mužů o 3% větší než na VOŠ. Ženy jsou na SZŠ nepatrně mladší než muži, opakem je to u dotazovaných z VOŠ, kde jsou ženy nepatrně starší než muži.

Otázka č. 2: Vaše trvalé bydliště se nachází:

Graf č. 3

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

Z grafu č. 3 vyplývá, že z počtu 163 studentů SZŠ bydlí většina studentů (94, tj. 58%) ve městě, v obci bydlí 69 dotazovaných (42%).

Tabulka č. 6: Bydliště studentů VOŠ

<i>VOŠ</i>	<i>Respondenti</i>	<i>%</i>
<i>ve městě</i>	<i>80</i>	<i>72%</i>
<i>v obci</i>	<i>31</i>	<i>28%</i>
<i>Celkem</i>	<i>111</i>	<i>100%</i>

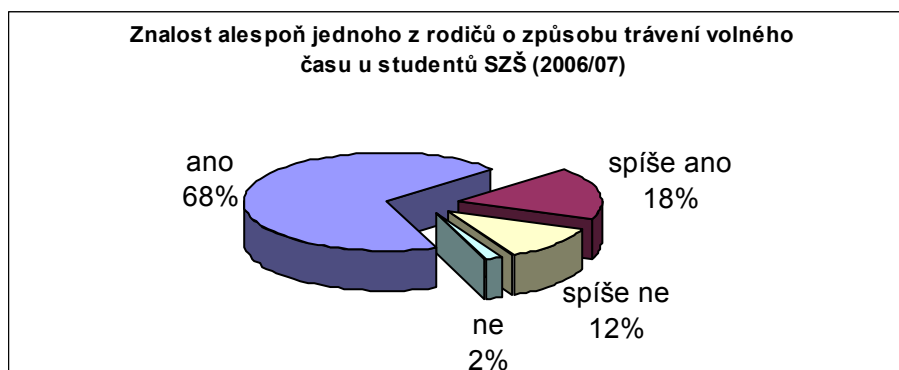
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

Z tabulky č. 6 vyplývá, že z celkového počtu 111 respondentů ve městě bydlí 80 studentů (72%) a na venkově 31 student (28%).

Pokud porovnáme výše uvedené výsledky, zjistíme, že u studentů SZŠ je větší podíl studentů bydlících v obci 42%, oproti studentům VOŠ, kde se jedná o 28% dotazovaných.

Otázka č. 3: Zajímá se alespoň 1 z rodičů, jakým způsobem trávíte Váš volný čas?

Graf č. 4

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

Z grafu č. 4 vyplývá, že z celkového počtu 163 studentů SZŠ největší část, 112 studentů, (68%) uvedlo, že alespoň jeden z rodičů zná a 29 studentů (18%) uvedlo, že alespoň jeden z rodičů spíše zná, jakým způsobem tráví volný čas jejich dítě. Nesouhlasný názor spíše ne odpovědělo 19 studentů (12%) a jen 3 studenti (2%) uvedli ne, tj. že alespoň jeden z rodičů neví, jakým způsobem tráví svůj volný čas.

Tabulka č. 7: Znalost alespoň jednoho z rodičů o způsobu trávení volného času u studentů VOŠ

<i>VOŠ</i>	<i>Hlasy</i>	<i>%</i>
<i>Ano</i>	76	69%
<i>Spíše ano</i>	19	17%
<i>Spíše ne</i>	9	8%
<i>Ne</i>	7	6%
<i>Celkem</i>	111	100%

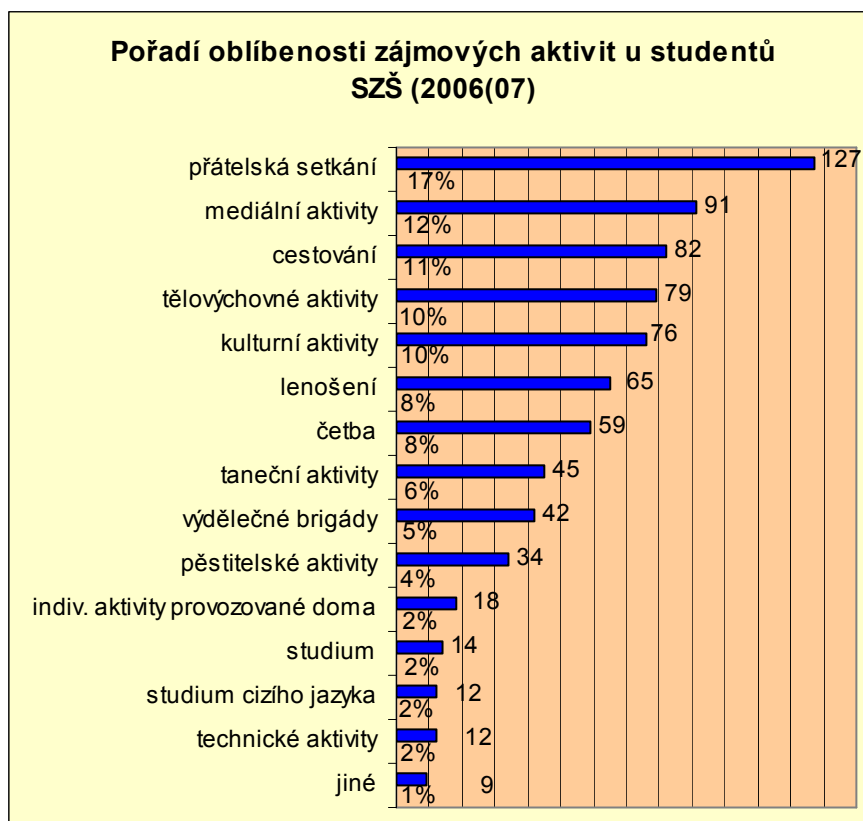
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

Z tabulky č. 7 vyplývá, že převážná většina 76 dotazovaných (69%) se domnívá, že jejich rodiče znají způsob trávení volného času, spíše ano odpovědělo 19 studentů (17%). 7 studentů (6%) se nedomnívá a 9 studentů (8%) se spíše nedomnívá, že by jejich rodiče znali způsob trávení volného času.

Z výsledků je patrné, že oba soubory vypověděly přibližně stejně. Nepatrně lépe dopadla SZŠ, kdy pouze 3 studenti (2%) uvedli, že jeden z rodičů neví, jakým způsobem tráví volný čas jejich děti. U VOŠ - 7 dotazovaných (6%) uvedlo odpověď ne.

Otázka č. 4: Zakroužkujte 5 Vašich nejoblíbenějších zájmových aktivit:

Graf č. 5

Zdroj: vlastní výzkum, 153 respondentů

Tabulka č. 8: Pořadí zájmových aktivit u studentů SZŠ (2006/07)

SZŠ	AKTIVITY	HLASY	%
c)	přátelská setkání	127	17%
d)	mediální aktivity	91	12%
k)	cestování	82	11%
a)	tělovýchovné aktivity	79	10%
b)	kulturní aktivity	76	10%
m)	lenošení	65	8%
f)	četba	59	8%
j)	taneční aktivity	45	6%
l)	výdělečné brigády	42	5%
ch)	pěstitelské aktivity	34	4%
h)	indiv. aktivity provozov. doma	18	2%
e)	studium	14	2%
g)	studium cizího jazyka	12	2%
i)	technické aktivity	12	2%
n)	jiné	9	1%
CELKEM		765	100%

Zdroj: vlastní výzkum, 153 respondentů

Z údajů grafu č. 5 a tabulky č. 8 vyplývá následující. Každý respondent měl označit právě 5 nejoblíbenějších zájmových aktivit. Z celkového počtu 153 respondentů patří mezi nejoblíbenější zájmové aktivity u studentů SZŠ se 127 hlasy (17%) přátelská setkání (večírky, diskotéky, posezení s přáteli), na druhém místě s 91 hlasem (12%) se umístily mediální aktivity (TV, video, DVD, hudba, internet, satelit, MP3), na třetím místě s 82 hlasy (11%) cestování, na čtvrtém místě se 79 hlasy (10%) tělovýchovné aktivity. Ke třem nejméně oblíbeným zájmovým aktivitám, tedy poslední v pořadí se umístily se stejným počtem hlasů 12 (2%) technické aktivity a organizovaná forma studia cizího jazyka a poté se 14 hlasy (2%) studium (příprava do školy). K variantě n) jiné (zájmové aktivity) se přiklonilo 9 respondentů (1%) a jako odpovědi uváděli: přítel, jízda na koni, kulturistika, skauting, péče o sourozence.

Tabulka č. 9: Nejoblíbenější zájmové aktivity u studentů VOŠ

VOŠ	AKTIVITY	HLASY	%
c)	přátelská setkání	94	17%
b)	kulturní aktivity	66	13%
d)	mediální aktivity	60	11%
a)	tělovýchovné aktivity	60	11%
k)	cestování	47	9%
f)	četba	45	9%
m)	lenošeni	33	6%
j)	taneční aktivity	30	6%
l)	výdělečné brigády	29	6%
ch)	pěstitelské aktivity	21	4%
e)	studium	14	3%
h)	indiv. aktivity provozov. doma	11	2%
g)	studium cizího jazyka	8	2%
n)	jiné	6	1%
i)	technické aktivity	1	0%
	CELKEM	525	100%

Zdroj: vlastní výzkum, 105 respondentů

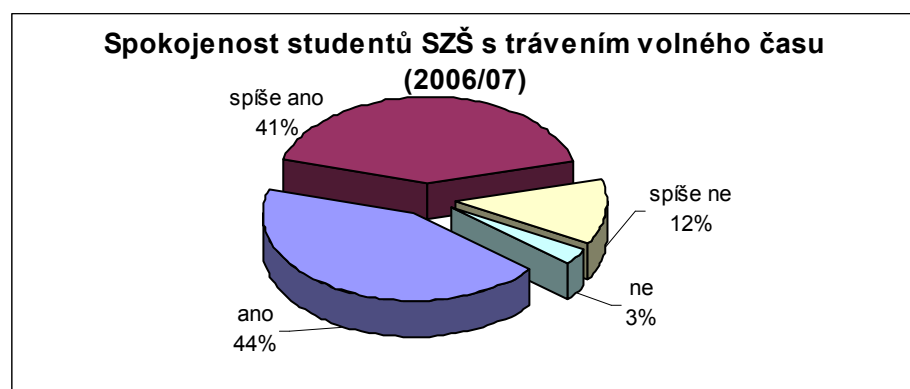
Z tabulky č. 9 vyplývá, že u studentů VOŠ se umístila v oblasti zájmových aktivit na prvním místě přátelská setkání s 94 hlasy (17%). Na druhém místě jsou kulturní aktivity se 66 hlasy (13%). Na třetím místě se umístily mediální aktivity se 60 hlasy (11%). Tři nejméně oblíbené zájmové aktivity jsou stejně jako u studentů SZŠ technické aktivity s 1 hlasem (1%), organizovaná forma studia cizího jazyka se 6 hlasy (2%) a individuální aktivity provozované doma s 11 hlasy (2%). K variantě n) jiné studenti uváděli: přítel, vaření, jezdeckví, skauting.

U obou souborů se na 1. příčce umístila přátelská setkání se stejným procentuelním zastoupením. Na 2. příčce u studentů SZŠ se umístily mediální aktivity (12%) a 3. místo zabralo cestování (11%). U studentů VOŠ zaujímají 2. místo kulturní aktivity (13%)

a až 3. příčka patří mediálním aktivitám (11%) a tělovýchovným aktivitám (11%), které získaly stejný počet hlasů. Nejvíce neoblíbené zájmové aktivity u obou souborů jsou technické aktivity, navíc u studentů SZŠ se na posledním místě se stejným počtem hlasů umístila také organizovaná forma studia cizího jazyka.

Otázka č. 5 : Jste spokojen(a) s tím, jak trávíte svůj volný čas?

Graf č. 6

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

Z grafu č. 6 vyplývá, že z celkového počtu 163 dotazovaných je 71 student (44%) spokojen a spíše spokojeno s trávením svého volného času je 67 studentů (41%). Spíše nespokojeno je 20 studentů (12%) a zcela nespokojeno je 5 studentů (3%).

Tabulka č. 10: Spokojenost studentů VOŠ s trávením volného času

VOŠ	Hlasy	%
Spíše ano	47	42%
Ano	45	41%
Spíše ne	17	15%
Ne	2	2%
Celkem	111	100%

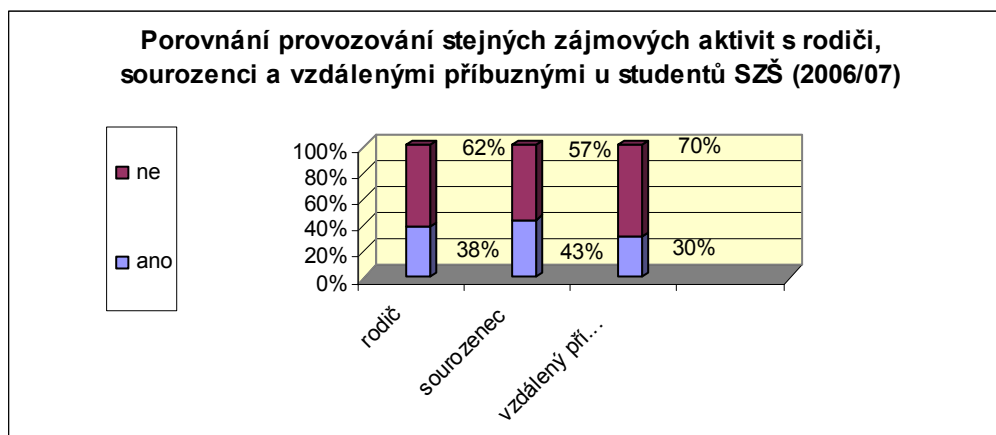
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

Z tabulky č. 10 vyplývá, že z celkového počtu 111 respondentů je 45 studentů (41%) spokojen s tím, jak tráví svůj volný čas a spíše spokojeno je 47 studentů (42%). Spíše nespokojeno je 17 respondentů (15%) a zcela nespokojeni jsou 2 studenti (2%).

Z uvedených výsledků vyplývá, že jen nízké procento dotazovaných studentů SZŠ (15%) a studentů VOŠ (17%) jsou nespokojeni nebo spíše nespokojeni se způsobem, jak tráví svůj volný čas.

Otázka č. 6: Provozujete stejnou zájmovou aktivitu jako Váš rodič, sourozenec, vzdálený příbuzný?

Graf č. 7

Zdroj: vlastní výzkum, 162 respondentů

Z grafu č. 7 vyplývá, že z celkového počtu 162 respondentů SZŠ 62 studentů (38%) provozuje stejné zájmové aktivity jako jejich rodiče, 70 studentů (43%) provozuje stejnou zájmovou aktivitu jako jejich sourozenec a 48 studentů (30%) uvádí, že provozují stejnou zájmovou aktivitu jako jejich vzdálený příbuzný.

Tabulka č. 11: Provozování stejných zájmových aktivit s rodiči, sourozenci, vzdál. příbuznými

VOŠ	RODIČE		SOUROZENCI		VZDÁL. PŘÍBUZNÍ	
	POČET	%	POČET	%	POČET	%
ANO	35	33%	35	33%	25	24%
NE	70	67%	70	67%	80	76%
CELKEM	105	100%	105	100%	105	100%

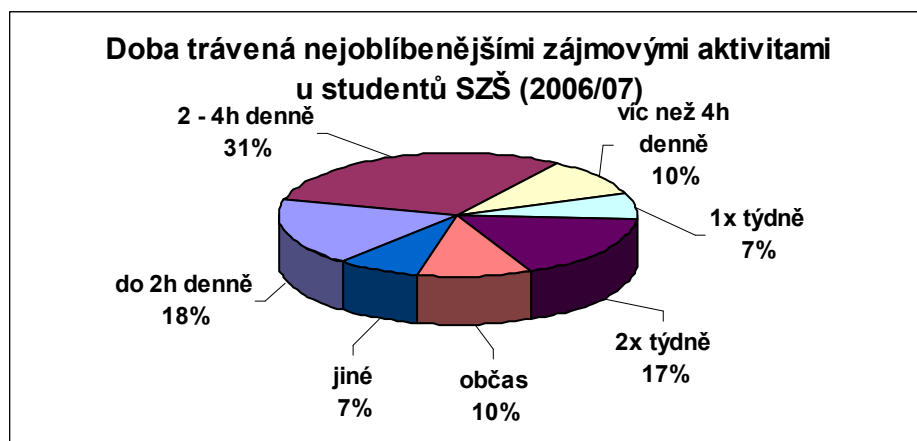
Zdroj: vlastní výzkum, 105 respondentů VOŠ

Z tabulky č. 11 vyplývá, že z celkového počtu 105 dotazovaných uvedlo 35 studentů (33%), že provozují stejnou zájmovou aktivitu jako rodič, stejný počet 35 studentů (33%) provozuje stejnou zájmovou aktivitu jako jeho sourozenec a 25 studentů (24%) provozuje stejnou zájmovou aktivitu jako jeho vzdálený příbuzný.

U obou souborů je patrný nízký počet provozování stejných zájmových aktivit s rodiči, sourozenci i vzdálenými příbuznými. U studentů SZŠ je nejvyšší výskyt shodných zájmových aktivit se sourozenci (43%).

Otázka č. 7: Jak často se věnujete svým nejoblíbenějším zájmovým aktivitám?

Graf č. 8

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

Z grafu č. 8 je patrné, že z celkového počtu 163 respondentů tráví čas zájmovými aktivitami do 2h denně 29 studentů (18%), 50 studentů (31%) uvádí 2 - 4h denně, víc než 4h denně odpovědělo 16 studentů (10%), 1x týdně 11 studentů (7%), 2x týdně 28 studentů (17%), občas 17 studentů (10%), jinak uvedlo 12 studentů (7%) a nejčastější odpovědi byly: podle ročního období, podle nálady, času, podle školy.

Tabulka č. 12: Doba trávená nejoblíbenějšími zájmovými aktivitami u studentů VOŠ

VOŠ	Do 2h denně	2 - 4h denně	↑ než 4h d.	1x týdně	2x týdně	občas	jinak	Celkem
student	16	25	15	6	21	12	15	110
%	15%	22%	14%	5%	19%	11%	14%	100%

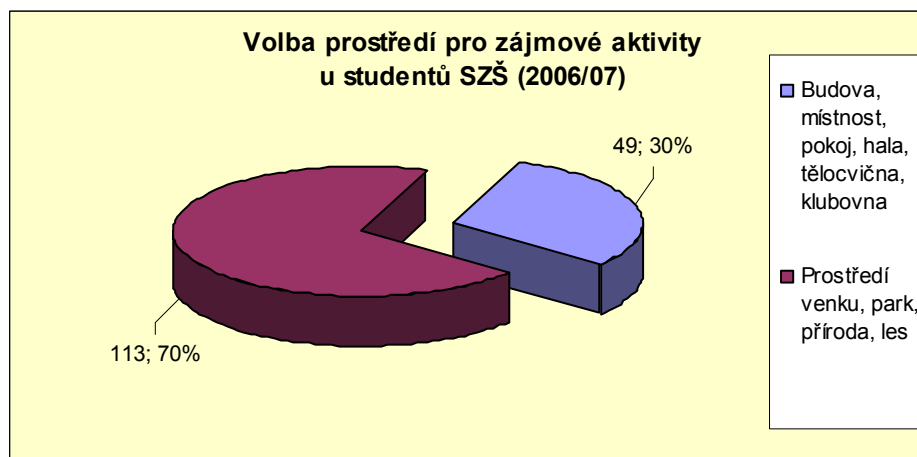
Zdroj: vlastní výzkum, 110 respondentů

V tabulce č. 12 lze spatřit, že 16 studentů (15%) provozuje zájmové aktivity do 2h denně, 2 - 4h denně - 25 studentů (22%), víc než 4h denně - 15 studentů (14%), 1x týdně 6 studentů (5%), 2x týdně - 21 student (19%), občas odpovědělo 12 studentů (11%). Jinak odpovědělo 15 studentů (14%) a nejčastější odpovědi byly: podle času, podle činnosti, podle nálady, podle příležitosti, podle ročního období, co nejčastěji.

Porovnáním zjistíme, že tři nejpočetnější skupiny studentů SZŠ i VOŠ provozují zájmové aktivity v přibližně stejném časovém rozpětí škály (2-4h, do 2h a 2x týdně).

Otázka č. 8: Pokud byste mohl(a) zvolit prostředí pro Vaší zájmovou aktivitu, raději vyberete:

Graf č. 9

Zdroj: vlastní výzkum, 162 respondentů

Z grafu č. 9 - z celkového počtu 162 dotazovaných většina 113 studentů (70%) raději vybralo pro své zájmové aktivity prostředí venku, park, přírodu a les. Menšina 49 studentů (30%) si pro své zájmové aktivity vybrali budovu, místnost, pokoj, halu, tělocvičnu nebo klubovnu.

Tabulka č. 13: Volba prostředí pro zájmové aktivity u studentů VOŠ

<i>VOŠ</i>	<i>Respondenti</i>	<i>%</i>
<i>Prostředí venku, park, příroda, les</i>	<i>82</i>	<i>74%</i>
<i>Budova, místnost, tělocvična, pokoj, hala, klubovna</i>	<i>29</i>	<i>26%</i>
<i>Celkem</i>	<i>111</i>	<i>100%</i>

Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

V tabulce č. 13 z celkového počtu 111 respondentů si většina 82 studenti (74%) zvolili jako prostředí pro zájmové aktivity prostředí venku, park, přírodu a les. Menšina 29 studentů (26%) si raději zvolila jako prostředí zájmových aktivit budovu, místnost, tělocvičnu, pokoj, halu nebo klubovnu.

Z výsledků obou souborů je patrná shoda, převážná většina studentů SZŠ i VOŠ si jako prostředí pro zájmovou aktivitu raději vybralo prostředí venku, park, přírodu a les.

Otázka č. 9: Upřednostňujete organizované aktivity před aktivitami individuálními?

Graf č. 10

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

V grafu č. 10 z celkového počtu 163 respondentů 27 studentů (17%) upřednostňuje a 65 studentů (39%) spíše upřednostňuje organizované zájmové aktivity před aktivitami individuálními. Organizované zájmové aktivity spíše neupřednostňuje 47 studentů (29%) a neupřednostňují 24 studenti (15%) před aktivitami individuálními.

Tabulka č. 14: Upřednostňování organizovaných zájmových aktivit před aktivitami individuálními

<i>VOŠ</i>	<i>Hlasy</i>	<i>%</i>
<i>Ano</i>	<i>21</i>	<i>19%</i>
<i>Spíše ano</i>	<i>41</i>	<i>37%</i>
<i>Spíše ne</i>	<i>30</i>	<i>27%</i>
<i>Ne</i>	<i>19</i>	<i>17%</i>
<i>Celkem</i>	<i>111</i>	<i>100%</i>

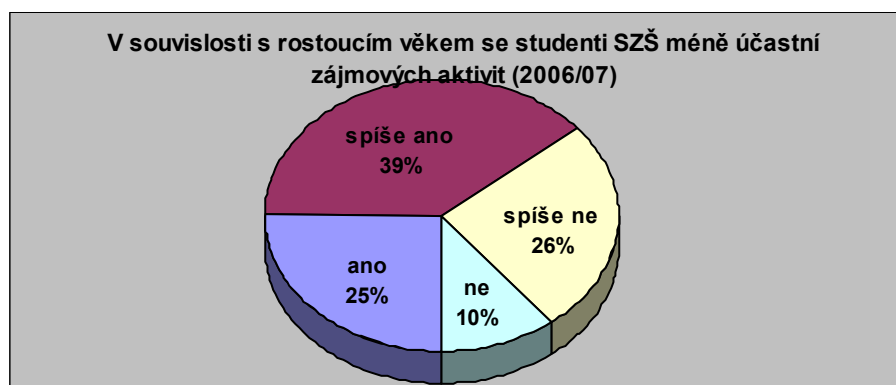
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

V tabulce č. 14 z celkového počtu 111 respondentů upřednostňuje 21 studentů (19%) a 41 studentů (37%) spíše upřednostňuje organizované zájmové aktivity před aktivitami individuálními. Organizované zájmové aktivity spíše neupřednostňuje 30 studentů (27%) a 19 studentů (17%) zcela neupřednostňuje organizované zájmové aktivity před aktivitami individuálními.

Studenti SZŠ se téměř shodli se studenty VOŠ a oba soubory upřednostňují organizované zájmové aktivity před aktivitami individuálními.

Otázka č. 10: Domníváte se, že v souvislosti s rostoucím věkem se méně účastníte zájmových aktivit?

Graf č. 11

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

Z grafu č. 11 je patrné, že z celkového počtu 163 dotazovaných se 41 studentů (25%) domnívá a 63 studentů (39%) spíše domnívá, že v souvislosti s rostoucím věkem se méně účastní zájmových aktivit. 42 studentů (26%) se spíše nedomnívají a 17 studentů (10%) se nedomnívají, že v souvislosti s rostoucím věkem se méně účastní zájmových aktivit.

Tabulka č. 15: V souvislosti s rostoucím věkem se studenti méně účastní na zájmových aktivitách

<i>VOŠ</i>	<i>Hlasy</i>	<i>%</i>
<i>Spíše ano</i>	<i>36</i>	<i>32%</i>
<i>Ano</i>	<i>31</i>	<i>28%</i>
<i>Spíše ne</i>	<i>31</i>	<i>28</i>
<i>Ne</i>	<i>13</i>	<i>12%</i>
<i>Celkem</i>	<i>111</i>	<i>100%</i>

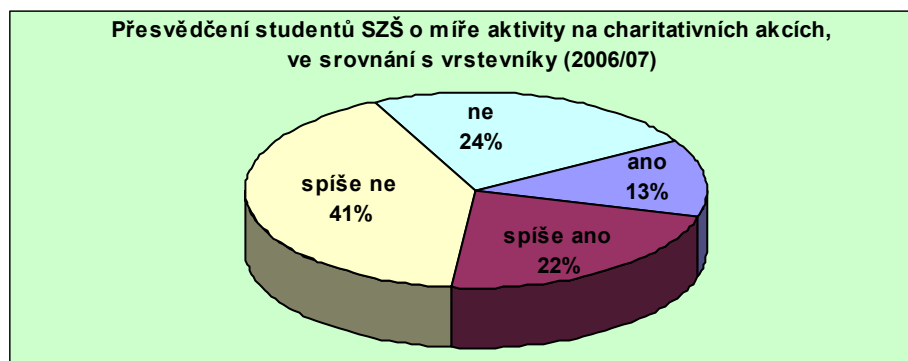
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

Z tabulky č. 15 vyplývá, že z celkového počtu 111 respondentů se 31 studentů (28%) zcela domnívá a 36 studentů (32%) spíše domnívá, že v souvislosti s rostoucím věkem se méně účastní zájmových aktivit. Naopak 31 dotazovaných (28%) se spíše nedomnívá a 13 studentů (12%) se zcela nedomnívá, že v souvislosti s rostoucím věkem se méně účastní zájmových aktivit.

Porovnáním výsledků zjistíme, že oba soubory studentů SZŠ (64%) i VOŠ (60%) se většinou hlasů domnívají, že v souvislosti s rostoucím věkem se méně účastní zájmových aktivit.

Otázka č. 11: Jste přesvědčen(a), ve srovnání s Vašimi vrstevníky z jiných středních škol, že se větší měrou účastníte na charitativních akcích?

Graf č. 12

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

Z grafu č. 12 je patrné, že 21 studentů (13%) je zcela přesvědčen a 36 studentů (22%) je spíše přesvědčeno, že ve srovnání se svými vrstevníky se větší měrou účastní na charitativních akcích. Naopak 67 studentů (41%) spíše není přesvědčeno a 39 studentů (24%) není přesvědčeno, že by se ve srovnání s jinými vrstevníky větší měrou účastnili na charitativních akcích.

Tabulka č. 16: Přesvědčení studentů o míře aktivity na charitativních akcích, ve srovnání s vrst.

<i>VOŠ</i>	<i>Hlasy</i>	<i>%</i>
<i>Spíše ne</i>	43	39%
<i>Ne</i>	29	26%
<i>Spíše ano</i>	21	19%
<i>Ano</i>	18	16%
<i>Celkem</i>	111	100%

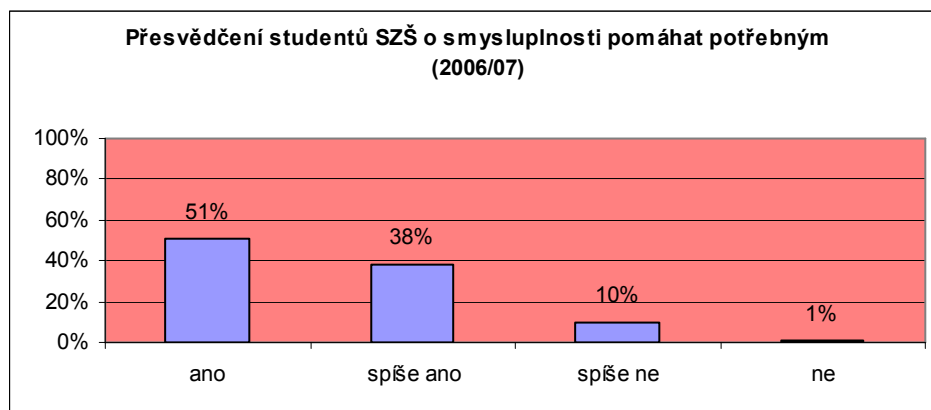
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

Z tabulky č. 16 je patrné, že 18 dotazovaných (16%) je přesvědčeno a 21 studentů (19%) je spíše přesvědčeno, že ve srovnání se svými vrstevníky se větší měrou účastní na charitativních akcích. Naopak 43 studentů (39%) spíše není přesvědčeno a 29 studentů (26%) není přesvědčeno, že by se ve srovnání s jinými vrstevníky větší měrou účastnili na charitativních akcích.

Z obou výzkumů vyplývá shoda v tom, že většina studentů SZŠ (65%) a studenti VOŠ (65%) se nedomnívají, že by se ve srovnání se svými vrstevníky větší měrou účastnili charitativních akcí.

Otázka č. 12: Domníváte se, že mezi smysluplné využití volného času patří pomáhat potřebným (nemocní, postižení)?

Graf č. 13

Zdroj: vlastní výzkum, 162 respondentů

Z grafu č. 13 je patrné, že z celkového počtu 162 respondentů se 84 studenti (51%) domnívají a 61 studentů se spíše domnívají, že pomáhaní nemocným a potřebným patří mezi smysluplné využití volného času. Naopak menšina 16 studentů (10%) se spíše nedomnívají a 1 student (1%) se zcela nedomnívá, že pomáhaní potřebným je smysluplná záležitost.

Tabulka č. 17: Přesvědčení studentů VOŠ o smysluplnosti pomáhat potřebným.

<i>VOŠ</i>	<i>Hlasy</i>	<i>%</i>
<i>Ano</i>	69	62%
<i>Spíše ano</i>	36	32%
<i>Spíše ne</i>	4	4%
<i>Ne</i>	2	2%
<i>Celkem</i>	111	100%

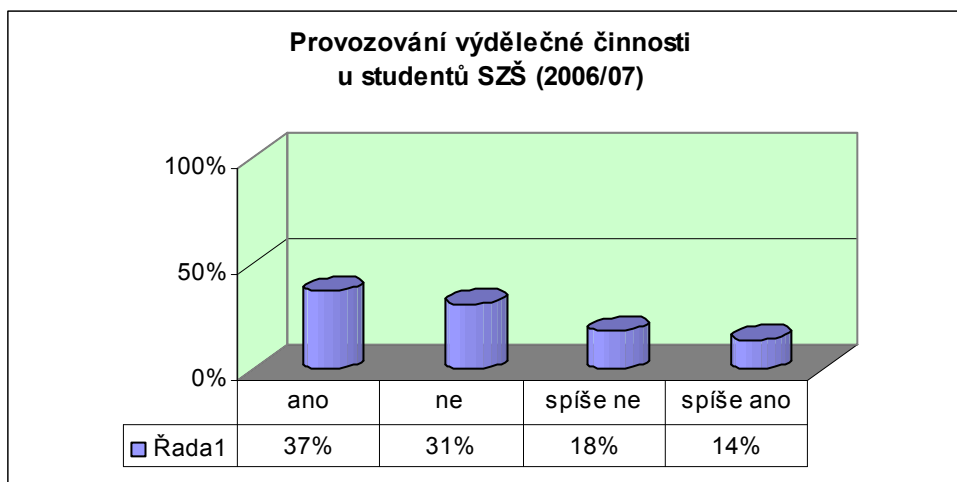
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

Z tabulky č. 17 vyplývá, že se 69 studentů (62%) domnívá a 36 studentů (32%) spíše domnívá, že pomáhat potřebným patří mezi smysluplné aktivity. Naopak jednotlivci 4 studenti (4%) se spíše nedomnívají a 2 studenti (2%) se zcela nedomnívají, že pomáhat potřebným patří ke smysluplným činnostem.

Porovnáním obou souborů zjistíme, že velká většina dotazovaných SZŠ (89%) a dokonce (94%) studentů VOŠ se domnívá, že mezi smysluplné využití volného času patří pomáhat potřebným (nemocní, postižení).

Otázka č. 13: Provozujete v ýd ěle čnou činnost?

Graf č. 14

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

Z grafu č. 14 je patrné, že z celkového počtu 163 dotazovaných provozuje v ýd ěle čnou činnost 59 studentů (37%), spíše provozují 23 studenti (14%). Spíše neprovozují v ýd ěle čnou činnost 30 studentů (18%) a v ýd ěle čnou činnost vyloučuje 51 student (31%).

Tabulka č. 18: Provozování v ýd ěle čné činnosti u studentů VOŠ

<i>VOŠ</i>	<i>Hlasy</i>	<i>%</i>
<i>Ano</i>	35	31%
<i>Spíše ano</i>	22	20%
<i>Spíše ne</i>	24	22%
<i>Ne</i>	30	27%
<i>Celkem</i>	111	100%

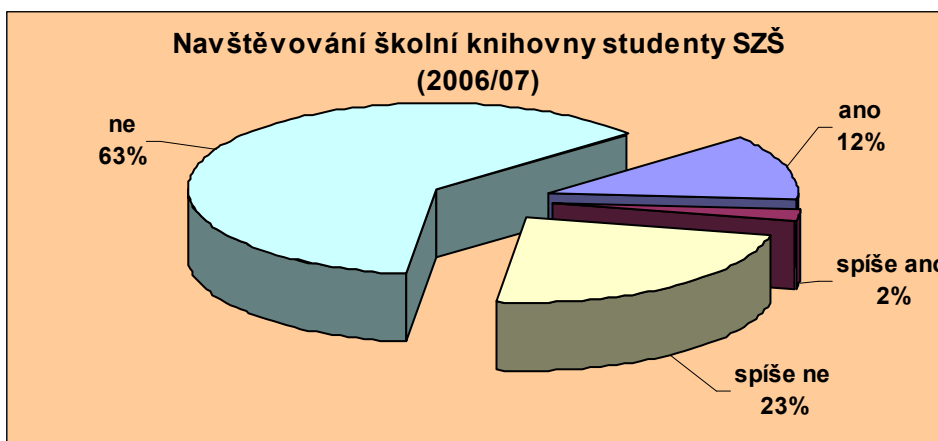
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

Z tabulky č. 18 je patrné, že z celkového počtu 111 dotazovaných VOŠ provozuje v ýd ěle čnou činnost 35 studentů (31%), 22 studenti (20%) připouští možnost účasti na v ýd ěle čných činnostech. K názoru spíše neprovozují se přiklání 24 studenti (22%) a možnost v ýd ěle čných činností zcela vyloučilo 30 dotazovaných (27%).

U obou souborů je přibližně stejně velká skupina studentů, kteří provozují v ýd ěle čnou činnost (SZŠ 51%), (VOŠ 51%) a těch, kteří v ýd ěle čnou činnost neprovozují (SZŠ 49%) a (VOŠ 49%).

Otázka č. 14: Navštěvujete školní knihovnu?

Graf č. 15

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

Z grafu č. 15 vyplývá, že bohužel většina 101 student (63%) nenavštěvuje školní knihovnu, 38 dotazovaných (23%) spíše nenavštěvuje školní knihovnu. Pouze 20 studentů (12%) navštěvují a 4 studenti (2%) spíše navštěvují školní knihovnu.

Tabulka č. 19: Navštěvování školní knihovny studenty VOŠ

VOŠ	Hlasy	%
Ano	45	41%
Spíše ano	17	15%
Spíše ne	22	20%
Ne	27	24%
Celkem	111	100%

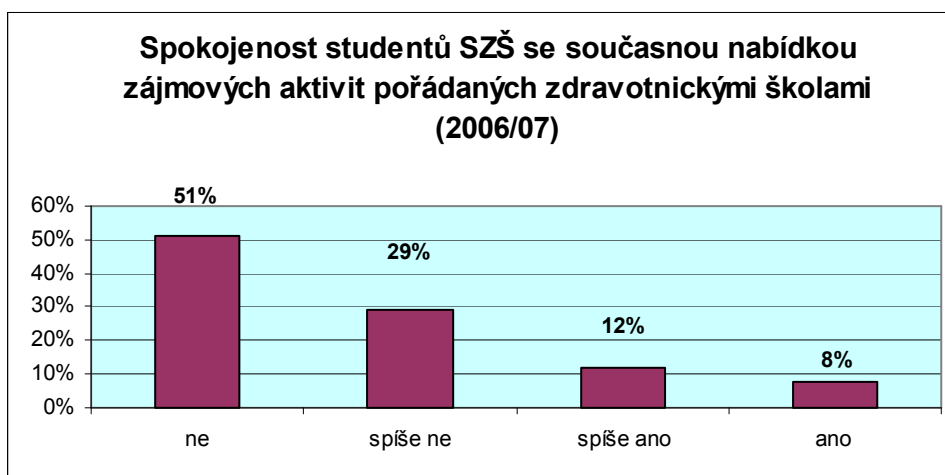
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

Z tabulky č. 19 je patrné, že 45 studentů (41%) navštěvuje a 17 studentů (15%) spíše navštěvuje školní knihovnu. Školní knihovnu spíše nenavštěvují 22 respondenti (20%) a nenavštěvuje 27 studentů (24%).

Z výzkumného šetření jednoznačně vyplynulo, že studenti vyšších zdravotnických škol využívají školní knihovnu daleko častěji (56%). U dotazovaných ze SZŠ navštěvuje nebo spíše navštěvuje školní knihovnu pouze (14%) studentů. V tomto šetření jsem shledala výrazný nepoměr mezi soubory, který může naznačovat hlubší teoretický zájem studentů VOŠ o studovaný obor, ale také např. jiné metody výuky na vyšších zdravotnických školách.

Otázka č. 15: Vyhovuje Vám současná nabídka zájmových aktivit pořádaných školou?

Graf č. 16

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

Z výsledků grafu č. 16 vyplývá, že z celkového počtu 163 dotazovaných uvedli 83 studenti (51%) úplnou nespokojenost a 47 studentů (29%) uvedlo částečnou nespokojenost. Spokojenost projevilo 13 studentů (8%) a částečnou spokojenost se současnou nabídkou zájmových aktivit pořádaných zdravotnickými školami potvrdilo 20 studentů (12%).

Tabulka č. 20: Spokojenost studentů se současnou nabídkou zájmových aktivit pořádaných školou

<i>VOŠ</i>	<i>Hlasy</i>	<i>%</i>
<i>Ne</i>	<i>55</i>	<i>50%</i>
<i>Spíše ne</i>	<i>33</i>	<i>30%</i>
<i>Spíše ano</i>	<i>17</i>	<i>15%</i>
<i>Ano</i>	<i>6</i>	<i>5%</i>
<i>Celkem</i>	<i>111</i>	<i>100%</i>

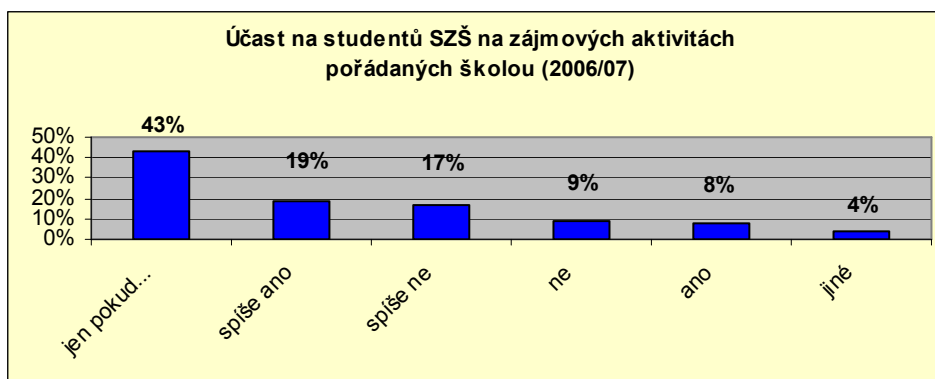
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

Z tabulky č. 20 vyplývá, že 55 dotazovaných (50%) je zcela nespokojeno a spíše nespokojenost potvrdilo 33 studentů (30%). Spokojenost projevilo 6 respondentů (5%) a částečnou spokojenost se současnou nabídkou zájmových aktivit pořádaných školou uvedlo 17 dotazovaných (15%).

Z výše uvedeného vyplývá, že oba soubory vykazují převážnou nespokojenost se současnou nabídkou aktivit. Studenti SZŠ a VOŠ shodně vyjádřili 80% nespokojenost.

Otázka č. 16: Zúčastňujete se zájmových aktivit pořádaných školou?

Graf č. 17

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

V grafu č. 17 je patrné, že 71 student (43%) vypověděl, že se účastní zájmových aktivit, jen pokud je zájmová aktivita v době školního vyučování. Účastní se 13 studentů (8%) a spíše se zúčastní 32 respondentů (19%). Neúčastní se zájmových aktivit 14 studentů (9%) a spíše se neúčastní 27 dotazovaných (17%). Z jiných důvodů se zúčastní 6 studentů (4%) a odpovědi uvedli: podle typu aktivity a podle zajímavosti aktivity.

Tabulka č. 21: Účast studentů VOŠ na zájmových aktivitách pořádaných školou

<i>VOŠ</i>	<i>Hlasy</i>	<i>%</i>
<i>Ne</i>	<i>27</i>	<i>25%</i>
<i>jen pokud je zájmová aktivita v době vyučování</i>	<i>26</i>	<i>23%</i>
<i>Spíše ano</i>	<i>22</i>	<i>20%</i>
<i>Spíše ne</i>	<i>18</i>	<i>16%</i>
<i>jiné</i>	<i>10</i>	<i>9%</i>
<i>Ano</i>	<i>8</i>	<i>7%</i>
<i>Celkem</i>	<i>111</i>	<i>100%</i>

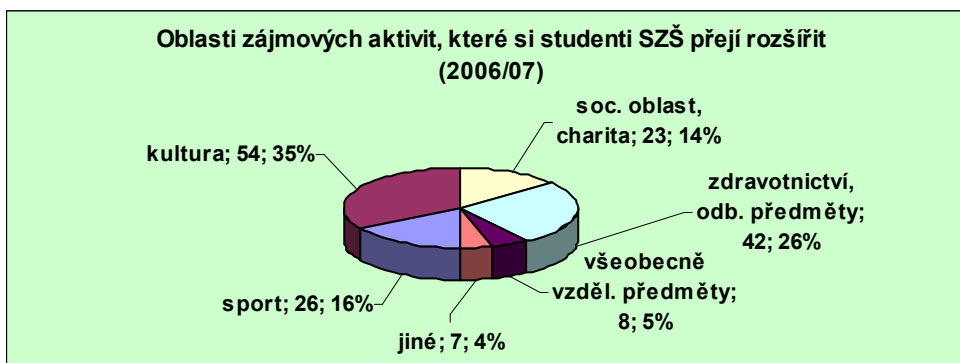
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

Z tabulky č. 21 vyplývá, že jedna čtvrtina dotazovaných 27 respondentů (25%) se neúčastní a 18 studentů (16%) se spíše neúčastní. 26 respondentů (23%) se účastní zájmových aktivit pouze v době školního vyučování. Spíše se účastní 22 studentů (20%) a účastní se 8 studentů (7%). Z jiných důvodů se účastní 10 dotazovaných (9%) a odpovědi byly: podle času, podle zájmu.

Studenti VOŠ jsou méně ochotní účastnit se zájmových aktivit.

Otázka č. 17: V jaké oblasti by mohla škola, dle Vašeho názoru, pořádat větší množství aktivit? Vyberte 1 možnost.

Graf č. 18

Zdroj: vlastní výzkum, 160 respondentů

Z grafu č. 18 vyplývá, že největší oblast zájmových aktivit, které si 54 studenti (35%) přejí rozšířit, je kultura. Další velkou oblastí je zdravotnictví a odborné předměty 42 hlasů (26%), následuje sport 26 hlasů (16%), sociální oblast 23 hlasů (14%). Nejmenší zájem projevili respondenti v oblasti všeobecně vzdělávacích předmětů 8 hlasů (5%). U varianty jiné 7 studentů (4%) nejčastěji uvedlo: zájezdy, výlety, exkurze.

Tabulka č. 22: Oblasti zájmových aktivit, které si studenti VOŠ přejí rozšířit

<i>VOŠ</i>	<i>Hlasy</i>	<i>%</i>
<i>Kultura</i>	<i>37</i>	<i>33%</i>
<i>Sport</i>	<i>33</i>	<i>31%</i>
<i>Zdravotnictví, odb. předm.</i>	<i>19</i>	<i>18%</i>
<i>Soc. oblast, charita</i>	<i>9</i>	<i>8%</i>
<i>Všeobecně vzděl. předměty</i>	<i>6</i>	<i>6%</i>
<i>Jiné</i>	<i>4</i>	<i>4%</i>
<i>Celkem</i>	<i>108</i>	<i>100%</i>

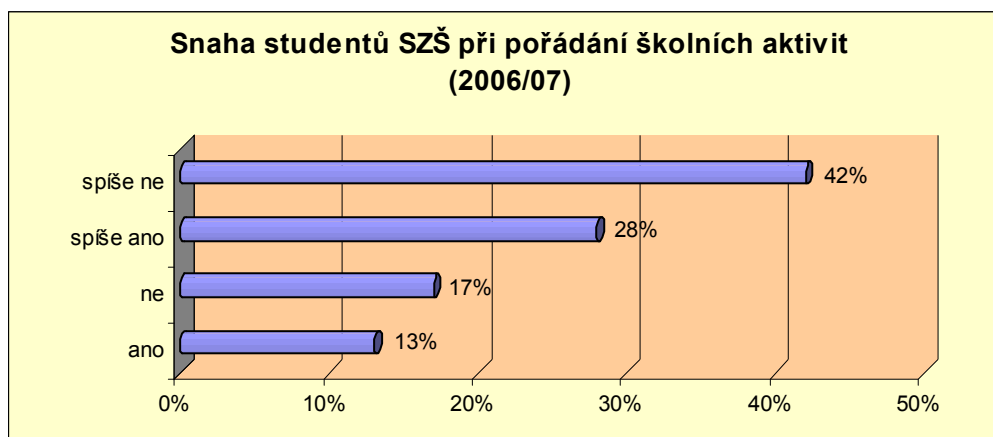
Zdroj: vlastní výzkum, 108 respondentů

Z tabulky č. 22 vyplývá, že největší zájem o zvýšení počtu zájmových aktivit je v oblasti kultury 37 hlasů (33%), v oblasti sportu 33 hlasů (31%), následuje zdravotnictví a odborné předměty 19 hlasů (18%), sociální oblast, charita s počtem 9 hlasů (8%). Nejméně si studenti přejí zvýšit aktivity ze všeobecně vzdělávacích předmětů. Variantu jiné zvolili 4 studenti (4%) a k nejčastějším odpovědím patřily: výlety, neví, všechny.

Studenti SZŠ i VOŠ se shodují v oblastech, ve kterých si nejvíce přejí zvýšit počet zájmových aktivit. Jedná se především o oblast kultury, zdravotnictví a sportu.

Otázka č. 18: Snažíte se pomáhat při pořádání školních aktivit?

Graf č. 19

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

Z grafu č. 19 vyplývá, že největší skupina 69 studentů (42%) spíše nepomáhají, nepomáhají 27 studentů (17%). 46 studentů (28%) při pořádání školních aktivit spíše pomáhají, a pomáhají 21 dotazovaní (13%).

Tabulka č. 23: Snaha studentů VOŠ při pořádání školních aktivit

<i>VOŠ</i>	<i>Hlasy</i>	<i>%</i>
<i>Ne</i>	55	50%
<i>Spíše ne</i>	33	30%
<i>Spíše ano</i>	17	15%
<i>Ano</i>	6	5%
<i>Celkem</i>	111	100%

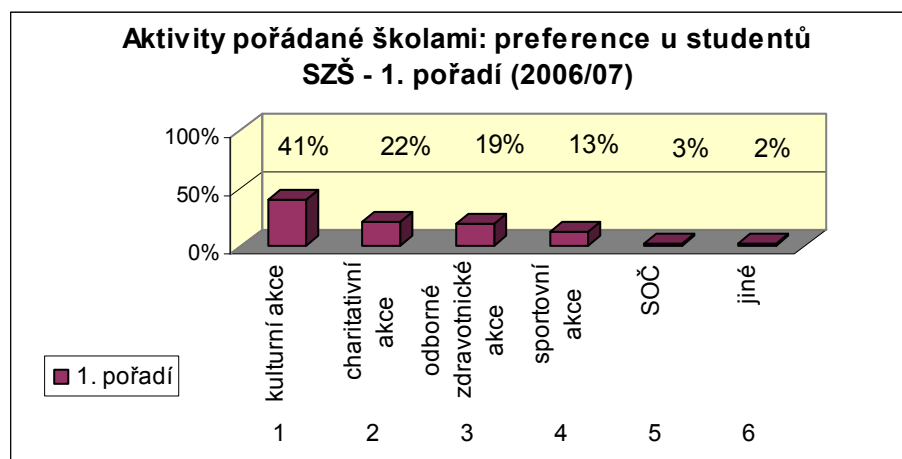
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

Z tabulky č. 23 vyplývá, že 55 studentů (50%) dotazovaných nepomáhají, spíše nepomáhají 33 studenti (30%). Pomáhá jen 6 studentů (5%) a spíše pomáhá jen 17 studentů (15%).

Při pořádání školních aktivit tvoří pomáhající a spíše pomáhající studenti SZŠ menšinu (41%), u studujících VOŠ tvoří pomáhající a spíše pomáhající studenti pouze (20%).

Otázka č. 19: Přiřaďte číslo 1 - 5 podle Vaší oblíbenosti k následujícím zájmovým aktivitám pořádaným školou: (Jedna z variant zůstane nezakroužkovaná).
 1= nejoblíbenější, 2= oblíbená, 3= průměrně oblíbená, 4= málo oblíbená, 5= neoblíbená

Graf č. 20

Zdroj: vlastní výzkum, 153 respondentů

Z grafu č. 20 (1. pořadí = nejoblíbenější zájmová aktivita) vyplývá umístění: 1. - kulturní akce 62 hlasů (41%), 2. - charitativní akce 34 hlasů (22%), 3. - odborné zdravotnické akce 29 hlasů (19%), 4. - sportovní akce 19 hlasů (13%), 5. - soutěže v odborných dovednostech, SOČ 5 hlasů (3%), jiné 3 hlasy (2%) - odpověď neuvedena.

Tabulka č. 24: Nejoblíbenější zájmová aktivita studentů VOŠ

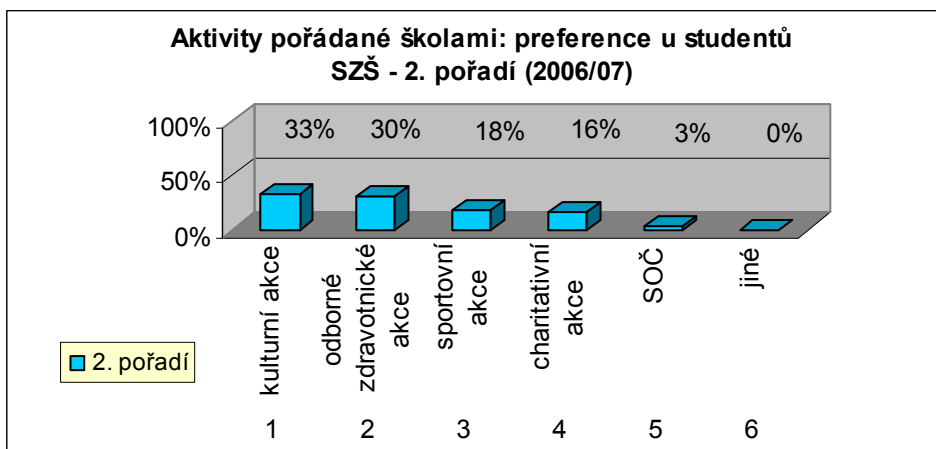
1. pořadí - VOŠ	HLASY	%
kulturní akce	44	49%
sportovní akce	23	25%
odborné zdravotnické akce	15	16%
charitativní akce	8	9%
soutěže v odborných dovednostech, SOČ	1	1%
jiné	0	0%
<i>Celkem</i>	92	100%

Zdroj: vlastní výzkum, 92 respondentů

Tabulka č. 24 (1. pořadí = nejoblíbenější zájmová aktivita) vyplývá: 1. - místo kulturní akce (49%), 2. - sportovní akce (25%), 3. - odborné zdravotnické akce (16%), 4. - charitativní akce (9%), 5. - soutěže v odborných dovednostech, SOČ (1%), jiné (0%) odpověď vylét.

Z grafu č. 20 a tabulky č. 24 vyplývá, že nejoblíbenější zájmové aktivity u obou souborů jsou kulturní aktivity, na posledním místě se u obou souborů umístily soutěže v odborných činnostech, SOČ.

Graf č. 21

Zdroj: vlastní výzkum, 153 respondentů

Z grafu č. 21 (2. pořadí = oblíbená zájmová aktivita) vyplývá umístění: 1. - kulturní akce 50 hlasů (33%), 2. - odborné zdravotnické akce 46 hlasů (30%), 3. - sportovní akce 28 hlasů (18%), 4. - charitativní akce 24 hlasů (16%), 5. - soutěže v odborných dovednostech, SOČ 4 hlasy (3%), jiné (0%).

Tabulka č. 25: Oblíbená zájmová aktivita u studentů VOŠ

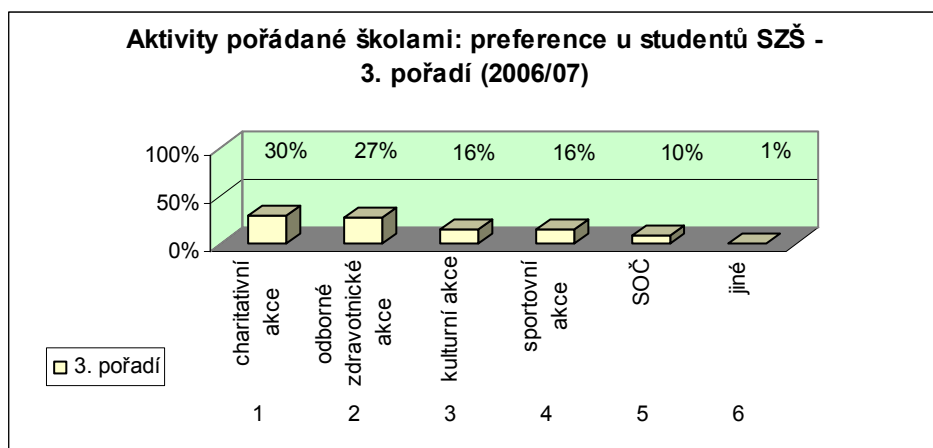
2. pořadí - VOŠ	HLASY	%
odborné zdravotnické akce	29	31%
kulturní akce	28	30%
charitativní akce	21	23%
sportovní akce	12	13%
soutěže v odborných dovednostech, SOČ	3	3%
jiné	0	0%
<i>Celkem</i>	92	100%

Zdroj: vlastní výzkum, 92 respondentů

Z tabulky č. 25 (2. pořadí = oblíbená zájmová aktivita) vyplývá: 1. - místo odborné zdravotnické akce (31%), 2. - kulturní akce (30%), 3. - charitativní akce (23%), 4. - sportovní akce (13%), 5. - soutěže v odborných dovednostech, SOČ (3%), jiné (0%).

Z grafu č. 21 a tabulky č. 25 vyplývá, že oblíbenou zájmovou aktivitou u studentů SZŠ se na 1. místo dostaly kulturní akce, u studentů VOŠ jsou to odborné zdravotnické akce (zvítězily o 1 hlas nad kulturními aktivitami). Nejméně oblíbenou zájmovou aktivitou se u obou souborů opět staly soutěže v odborných činnostech, SOČ.

Graf č. 22

Zdroj: vlastní výzkum, 153 respondentů

Z grafu č. 22 (3. pořadí = průměrně oblíbená zájmová aktivita) vyplývá následující: 1. - charitativní akce 46 hlasů (30%), 2. - odborné zdravotnické akce 41 hlasů (27%), 3. - kulturní akce 25 hlasů (16%), 4. - sportovní akce 24 hlasů (16)%, 5. - soutěže v odborných dovednostech, SOČ 16 hlasů (10%), jiné 1 hlas (1%) neuvedeno.

Tabulka č. 26: Průměrně oblíbená zájmová aktivita u studentů VOŠ

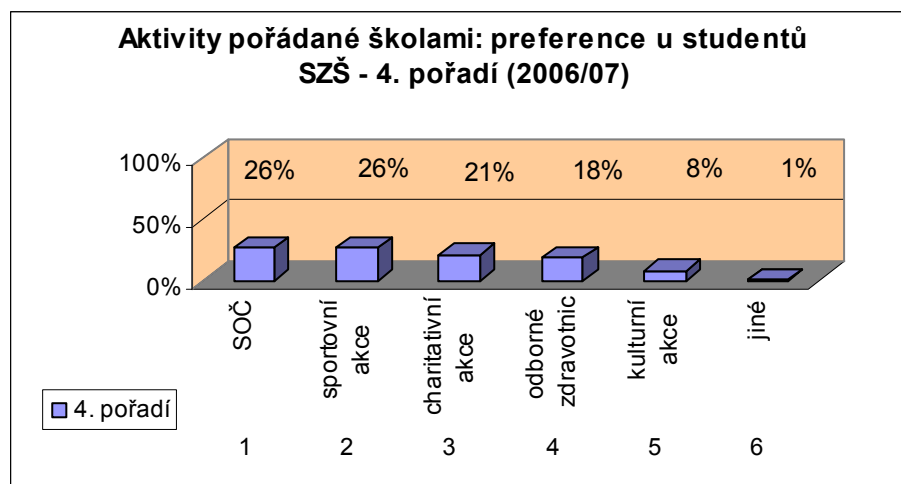
3. pořadí - VOŠ	HLASY	%
odborné zdravotnické akce	33	36%
charitativní akce	23	25%
sportovní akce	19	21%
kulturní akce	13	14%
soutěže v odborných dovednostech, SOČ	4	4%
jiné	0	0%
<i>Celkem</i>	92	100%

Zdroj: vlastní výzkum, 92 respondentů

Z tabulky č. 26 (3. pořadí = průměrně oblíbená zájm.aktivita) vyplývá: 1. - místo odborné zdravotnické akce (36%), 2. - charitativní akce (25%), 3. - sportovní akce (21%), 4. - kulturní akce (14%), 5. - soutěže v odborných dovednostech, SOČ (4%), jiné (0%).

Z grafu č. 22 a tabulky č. 26 vyplývá, že na 1. místě v průměrně oblíbené zájmové aktivitě u studentů SZŠ zvítězily charitativní aktivity, u studentů VOŠ to jsou odborné zdravotnické akce. Nejméně oblíbenou aktivitou jsou opět soutěže v odborných dovednostech, SOČ.

Graf č. 23

Zdroj: vlastní výzkum, 153 respondentů

Z grafu č. 23 (4. pořadí = málo oblíbená zájmová aktivita) vyplývá: 1. - místo soutěže v odborných dovednostech, SOČ 41 hlasů (26%), 2. - sportovní akce 39 hlasů (26%), 3. - charitativní akce 32 hlasů (21%), 4. - odborné zdravotnické akce 27 hlasů (18%), 5. - kulturní akce 12 hlasů (8%), jiné 1 hlas (1%) neuvedeno.

Tabulka č. 27: Málo oblíbená zájmová aktivita u studentů VOŠ

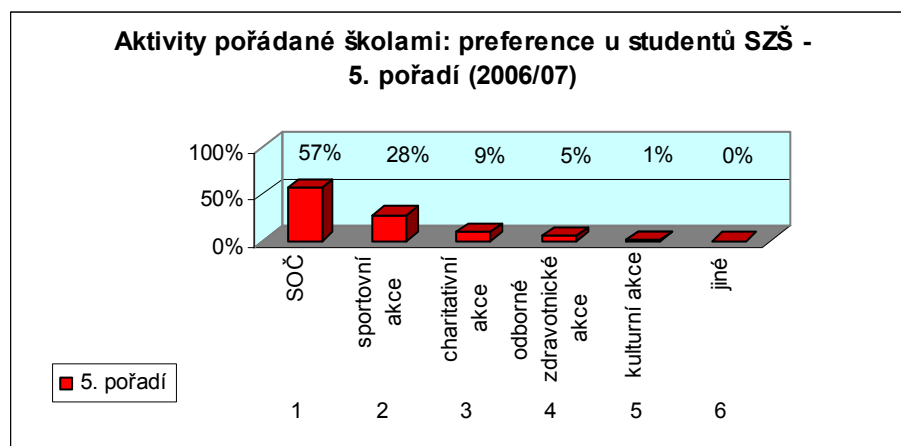
4. pořadí - VOŠ	HLASY	%
soutěže v odborných dovednostech, SOČ	32	34%
charitativní akce	23	25%
sportovní akce	22	24%
odborné zdravotnické akce	8	9%
kulturní akce	6	7%
jiné	1	1%
<i>Celkem</i>	92	100%

Zdroj: vlastní výzkum, 92 respondentů

Z tabulky č. 27 (4. pořadí = málo oblíbená zájm. aktivita) vyplývá 1. místo soutěže v odborných dovednostech, SOČ (34%), 2. - charitativní akce (25%), 3. - sportovní akce (24%), 4. - odborné zdravotnické akce (9%), 5. - kulturní akce (7%), jiné (1%) aktivita neuvedena.

Z grafu č. 23 a tabulky č. 27 vyplývá, že na 1. místě se v málo oblíbené zájmové aktivitě u studentů SZŠ i VOŠ umístily soutěže v odborných dovednostech, SOČ.

Graf č. 24

Zdroj: vlastní výzkum, 153 respondentů

Z grafu č. 24 (5= neoblíbená zájmová aktivita) vyplývá: **1. - místo soutěže v odborných dovednostech, SOČ 85 hlasů (57%), 2. - sportovní akce 43 hlasů (28%), 3. - charitativní akce 14 hlasů (9%), 4. - odborné zdravotnické akce 7 hlasů (5%), 5. - kulturní akce 2 hlasy (1%), jiné (0%).**

Tabulka č. 28: Neoblíbená zájmová aktivita u studentů VOŠ

5. pořadí - VZŠ	HLASY	%
soutěže v odborných dovednostech, SOČ	51	56%
charitativní akce	17	18%
sportovní akce	16	17%
odborné zdravotnické akce	7	8%
kulturní akce	1	1%
jiné	0	0%
<i>Celkem</i>	92	100%

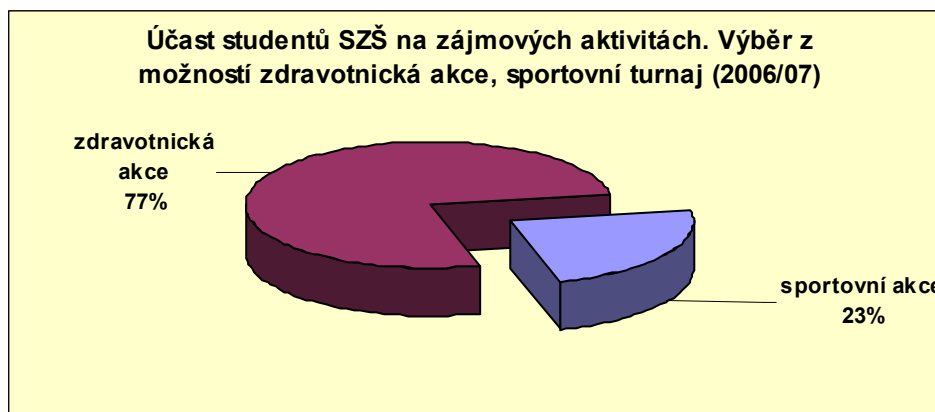
Zdroj: vlastní výzkum, 92 respondentů

Z tabulky č. 28 (5. pořadí = neoblíbená aktivita) **1. - místo soutěže v odborných dovednostech, SOČ (56%), 2. - charitativní akce (18%), 3. - sportovní akce (17%), 4. - odborné zdravotnické akce (8%), 5. - kulturní akce (1%), jiné (0%).**

Z grafu č. 24 a tabulky č. 28 vyplývá, že neoblíbenou zájmovou činností se u studentů SZŠ i VOŠ staly soutěže v odborných dovednostech, SOČ.

Otázka č. 20: Pokud by škola organizovala současně sportovní akci a zdravotnickou akci. Rozhodně se zúčastním: Vyberte 1 možnost.

Graf č. 25

Zdroj: vlastní výzkum 2

Z grafu č. 25 vyplývá, že studenti ze dvou možností upřednostňují zdravotnické akce. Zdravotnické akce volila většina 125 studentů (77%) a sportovní akce jen 38 studentů (23%).

Tabulka č. 29: Účast studentů VOŠ na zájmových aktivitách. Výběr z možností....

<i>VOŠ</i>	<i>Hlasy</i>	<i>%</i>
<i>Zdravotnická akce</i>	<i>80</i>	<i>72%</i>
<i>Sportovní akce</i>	<i>31</i>	<i>28%</i>
<i>Celkem</i>	<i>111</i>	<i>100%</i>

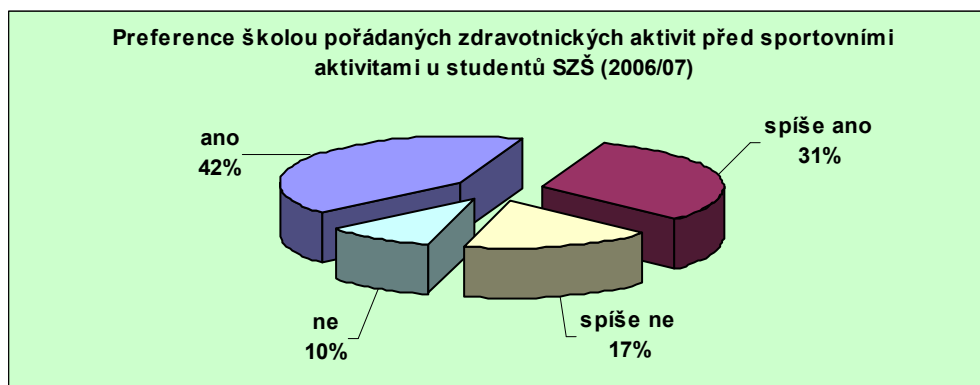
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

Z tabulky č. 29 vyplývá, že většina dotazovaných 80 studentů (72%) by volila zdravotnickou akci a jen 31 student (28%) odpověděl sportovní akci.

Oba soubory se shodují v tom, že většina dotazovaných ze SZŠ (77%) i VOŠ (72%) upřednostňují zdravotnické akce.

Otázka č. 21: Preferujete školou pořádané odborné zdravotnické aktivity před aktivitami sportovními?

Graf č. 26

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

Z grafu č. 26 vyplývá, že 68 studentů (42%) preferují a 51 student (31%) spíše preferuje zdravotnické aktivity před aktivitami sportovními. Naopak menšina zdravotnické aktivity spíše nepreferuje 28 studentů (17%) a nepreferuje 16 studentů (10%).

Tabulka č. 30: Preference školou pořádaných zdravotnických aktivit před aktivitami sportovními

<i>VOŠ</i>	<i>Hlasy</i>	<i>%</i>
<i>Ne</i>	<i>32</i>	<i>29%</i>
<i>Spíše ne</i>	<i>32</i>	<i>29%</i>
<i>Spíše ano</i>	<i>29</i>	<i>26%</i>
<i>Ano</i>	<i>18</i>	<i>16%</i>
<i>Celkem</i>	<i>111</i>	<i>100%</i>

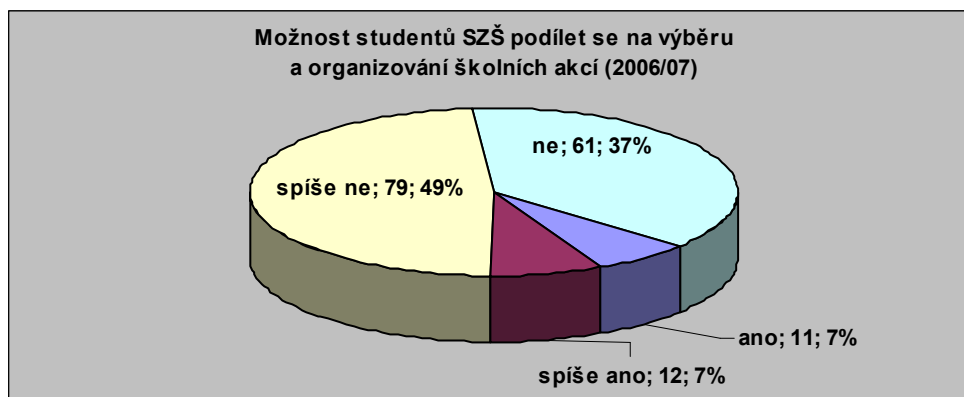
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

Z tabulky č. 30 vyplývá, že většina dotazovaných spíše nepreferuje 32 studentů (29%) a nepreferuje 32 studentů (29%). Naopak menšina z dotazovaných spíše preferuje 29 studentů (26%) a preferuje 18 studentů (16%).

Porovnáním výsledků kontrolní otázky č. 21 u obou souborů dostaneme informace, že studenti SZŠ preferují zdravotnické aktivity (73%), ale u studentů VOŠ je patrný pokles, zdravotnické aktivity preferuje pouze (42%) dotazovaných. Studenti vyšších zdravotnických škol preferují sportovní aktivity před aktivitami zdravotnickými.

Otázka č. 22: Máte možnost se sami(y) podílet na výběru a organizování školních akcí?

Graf č. 27

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

Z grafu č. 27 je patrné, že většina studentů nemá možnost podílet se na výběru a organizování školních akcí. Ne odpovědělo 61 studentů (37%) a spíše ne odpovědělo 79 studentů (49%). Menšina 11 studentů (7%) uvedla, že se podílejí a 12 studentů (7%) se spíše podílejí na výběru a organizování školních akcí.

Tabulka č. 31: Možnost studentů VOŠ podílet se na výběru a organizování školních akcí

<i>VOŠ</i>	<i>Hlasy</i>	<i>%</i>
<i>Ne</i>	<i>57</i>	<i>51%</i>
<i>Spíše ne</i>	<i>38</i>	<i>34%</i>
<i>Spíše ano</i>	<i>11</i>	<i>10%</i>
<i>Ano</i>	<i>5</i>	<i>5%</i>
<i>Celkem</i>	<i>111</i>	<i>100%</i>

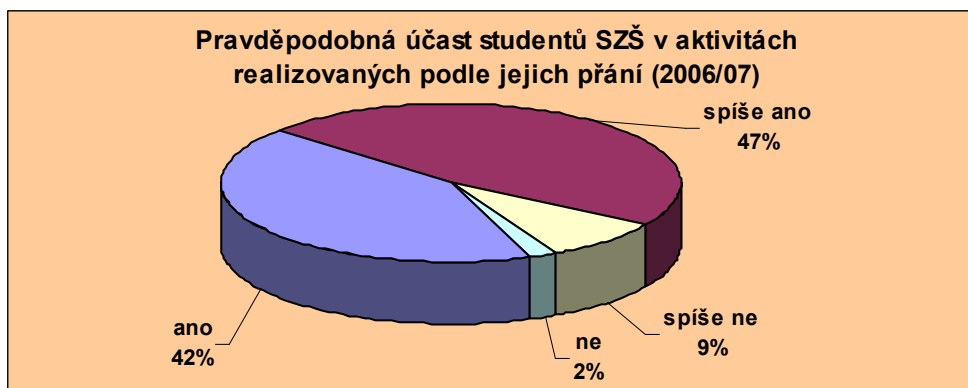
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

Z tabulky č. 31 vyplývá, že většina studentů se nedomnívá, že mají možnost se sami podílet na výběru a organizování školních akcí. 57 studentů (51%) odpovědělo, že nemají možnost a 38 studentů (34%) spíše nemají možnost podílet se při výběru a organizování školních akcí. Jen malá část 5 studentů (5%) uvedlo, že mají možnost a 11 studentů (10%), že spíše mají možnost podílet se na výběru a organizování školních akcí.

Oba soubory většinou hlasů udávají (SZŠ 86%) a (VOŠ 85%), že nemají možnost se sami podílet na výběru a organizování školních akcí.

Otázka č. 23: Domníváte se, že pokud by škola organizovala zájmové aktivity podle přání studentů, budete se do těchto akcí více zapojovat?

Graf č. 28

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

Z výše uvedeného grafu č. 28 vyplývá, že převážná většina studentů se domnívá (69 studentů, tj. 42%) a spíše domnívá 77 studentů (47%), že pokud by škola realizovala zájmové aktivity podle přání studentů, budou se oni do těchto akcí více zapojovat. Jen malá část studentů spíše není přesvědčená 14 studentů (9%) a 3 studenti (2%) nejsou o tomto tvrzení přesvědčeni.

Tabulka č. 32: Pravděpodobná účast studentů VOŠ v aktivitách realizovaných podle jejich přání

<i>VOŠ</i>	<i>Hlasy</i>	<i>%</i>
<i>Spíše ano</i>	45	40%
<i>Ano</i>	40	36%
<i>Spíše ne</i>	22	20%
<i>Ne</i>	4	4%
<i>Celkem</i>	111	100%

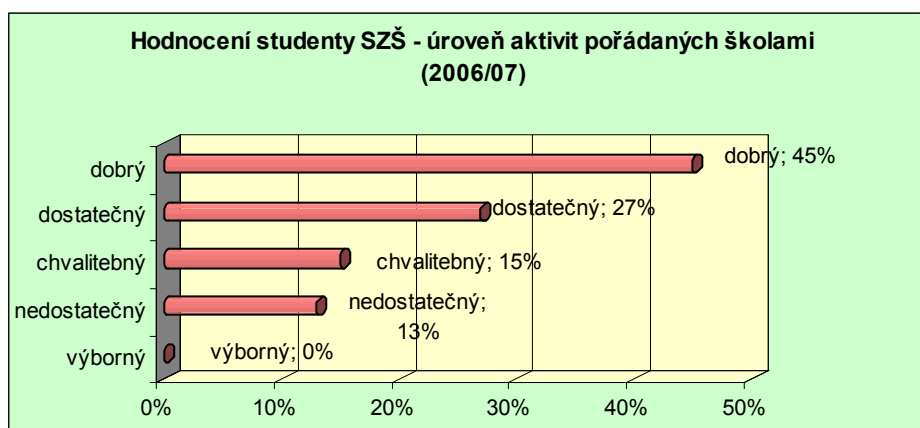
Zdroj: vlastní výzkum, 111 respondentů

Z tabulky č. 32 vyplývá, že 40 studentů (36%) se budou do zájmových akcí více zapojovat a 45 studentů (40%) se budou spíše zapojovat, pokud bude škola realizovat zájmové aktivity podle přání studentů. Spíše se nebudou zapojovat 22 studenti (20%) a určitě se nebudou zapojovat 4 studenti (4%).

Porovnáním výsledků dojdeme k závěru, že většina studentů z obou souborů (SZŠ 89%) a (VOŠ 76%) se domnívají, že pokud bude škola realizovat zájmové aktivity podle jejich přání, budou se těchto akcí více účastnit.

**Otázka č. 24: Jak celkově hodnotíte úroveň aktivit pořádaných školou?
Oznámkuje jako ve škole.**

Graf č. 29

Zdroj: vlastní výzkum, 163 respondentů

Z grafu č. 29 je patrné, že studenti hodnotili známkami 2 - 5. Největší skupina 73 studentů (45%) ohodnotili úroveň aktivit pořádaných školou známkou dobrý. Skupina 44 studentů (27%) ohodnotila dostatečně. Chvalitebně ohodnotili 24 studenti (15%) a nedostatečně ohodnotili 22 studenti (13%). Výborně neohodnotil žádný z dotazovaných.

Tabulka č. 33: Hodnocení studenty VOŠ - úroveň aktivit pořádaných školami

<i>VOŠ</i>	<i>Hlasy</i>	<i>%</i>
<i>Dobrý</i>	40	36%
<i>Dostatečný</i>	28	26%
<i>Nedostatečný</i>	23	21%
<i>Chvalitebný</i>	17	16%
<i>Výborný</i>	1	1%
<i>Celkem</i>	109	100%

Zdroj: vlastní výzkum, 109 respondentů

Z tabulky č. 33 vyplývá, že 40 studentů (36%) hodnotí úroveň aktivit pořádaných školou známkou dobrý. Další skupina 28 studentů (26%) hodnotí známkou dostatečný a 23 studenti (21%) hodnotí známkou nedostatečný. Chvalitebně ohodnotilo 17 studentů (16%) a úroveň školních akcí výborně ohodnotil 1 student (1%).

Porovnáním dat zjistíme, že hodnocení studenty SZŠ i VOŠ je velmi nelichotivé. Studenti SZŠ hodnotili mírně pozitivněji než studenti VOŠ. Známkou nedostatečný ohodnotilo aktivity (21%) studentů VOŠ a jen (13%) SZŠ.

4.3 Zhodnocení hypotéz

H1: Studenti zdravotnických škol preferují aktivity zdravotnického charakteru před aktivitami sportovními.

Hypotéza číslo 1 byla potvrzena. Pro ověření této hypotézy byly stanoveny v dotazníku dvě výzkumné otázky, z toho jedna kontrolní, formulovaná podle zásad Bártlové a Hnilicové. Otázka č. 21 zněla: *Preferujete školou pořádané odborné zdravotnické aktivity před aktivitami sportovními?* Výsledky u výběrového souboru byly následující (graf č.26, str.79). Ze 163 respondentů středních zdravotnických škol odpovědělo 68 dotazovaných (42%) ano, 51 studentů (31%) spíše ano, 28 respondentů (17%) odpovědělo spíše ne, ne uvedlo 16 dotazovaných (10%). Celkem (73%) respondentů se přiklonilo k odpovědi, že preferují odborné zdravotnické aktivity a pouze menšina (27%) nepreferují školou pořádané zdravotnické aktivity před aktivitami sportovními. *Ověřila jsem si tvrzení z údajů v kontrolním vzorku a zjistila jsem tyto skutečnosti. Studenti VOŠ odpověděli na stejnou otázku č. 21 následovně (tabulka č.30, str.79). Ze 111 respondentů uvedlo 32 dotazovaných (29%) ano, 32 respondentů (29%) odpovědělo spíše ano, spíše ne uvedlo 29 studentů (26%) a ne odpovědělo 18 dotazovaných (16%). Na tomto vzorku se potvrdilo, že většina studentů (58%) preferuje nebo spíše preferuje odborné zdravotnické aktivity. Menšina studentů (42%) nepreferuje nebo spíše nepreferuje odborné zdravotnické aktivity.* V této části byla hypotéza potvrzena.

Pro ověření byla stanovena výzkumná otázka č. 20. *Pokud by škola organizovala současně sportovní akci a zdravotnickou akci, rozhodně se zúčastním.* Studenti SZŠ (výběrový soubor) odpověděli následovně (graf č.25, str.78). Ze 163 dotazovaných uvedla menšina 38 respondentů (23%), že se rozhodně zúčastní sportovní akce a většina dotazovaných 125 studentů (77%) odpovědělo, že se rozhodně zúčastní zdravotnické akce. *Studenti VOŠ (kontrolní vzorek) odpověděli na kontrolní otázku č. 20 (tabulka č.29 ,str.78) takto. Ze 111 dotazovaných si 31 student (28%) zvolil sportovní akci a 80 respondentů (72%) by rozhodně volilo zdravotnickou akci. V tomto úseku hypotéza byla potvrzena.*

H2: Současná nabídka zájmových aktivit pořádaných zdravotnickými školami je pro studenty nevyhovující.

Hypotéza číslo 2 byla potvrzena. K ověření stanovené hypotézy byly v dotazníku položeny dvě výzkumné otázky a šetřením se ukázala následující fakta. Otázka č. 15. *Vyhovuje Vám současná nabídka zájmových aktivit pořádaných školou?* Studenti SZŠ odpověděli takto (graf č.16, str.69). Ze souboru 163 dotazovaných je 13 studentů (8%) spokojeno a spíše spokojeno je 20 respondentů (12%). K variantě spíše ne(spokojeni) se přiklonilo 47 dotazovaných (29%) a nespokojeni se současnou nabídkou zájmových aktivit pořádaných školou uvedli 83 studenti (51%). *U kontrolního vzorku studentů VOŠ byla položena stejná otázka č. 15 a studenti odpověděli takto (tabulka č.20, str.69). Ze 111 respondentů je pouze 6 dotazovaných (5%) spokojeno a spíše spokojeno označilo 17 studentů (15%). 33 dotazování (30%) jsou spíše nespokojeni a nespokojeni se současnou nabídkou zájmových aktivit pořádaných školou uvedlo plných 55 respondentů (50%).*

Z mého šetření jednoznačně vyplynula shoda u obou souborů v názorech na zájmové aktivity pořádané školami. Z výsledků je patrné, že 80% respondentů ze střední a 80% dotazovaných z vyšší školy hodnotí školou pořádané aktivity za spíše nebo zcela nevyhovující. Hypotéza v této části byla potvrzena.

Ověření této hypotézy se týkala také výzkumná otázka č. 24. *Jak celkově hodnotíte úroveň aktivit pořádaných školou?* Odpovědi byly následující (graf č.29, str.82). 73 studenti (45%) ohodnotili úroveň aktivit pořádaných školou známkou dobrý. 44 studenti (27%) ohodnotili známkou dostatečný. Chvalitebně ohodnotili 24 studenti (15%) a nedostatečně ohodnotili 22 studenti (13%). Výborně neohodnotil žádný z respondentů. *Z výpovědí kontrolního vzorku studentů VOŠ na otázku č. 24 vyplynuly následující skutečnosti (tabulka č.33, str.82). 40 studentů (36%) hodnotí úroveň aktivit pořádaných školou známkou dobrý. Další skupina 28 studentů (26%) hodnotí známkou dostatečný a 23 studenti (21%) hodnotí známkou nedostatečný. Chvalitebně ohodnotilo 17 studentů (16%) a 1 student (1%) ohodnotil úroveň školních akcí známkou výborný.*

Porovnáním výsledků obou souborů bylo shledáno, že studenti SZŠ i studenti VOŠ zhodnotili úroveň aktivit pořádaných školami spíše podprůměrně a z tohoto důvodu byla současná nabídka zájmových aktivit shledána jako nevyhovující. Jedním z důvodů nevyhovující nabídky zájmových aktivit může být jejich úroveň. I v této části byla hypotéza potvrzena.

H3: S rostoucím věkem studentů se snižuje účast na zájmových aktivitách.

Hypotéza číslo 3 byla potvrzena. Pro ověření hypotézy byly stanoveny v dotazníku dvě otázky. Dalším rozhodujícím faktorem byl věk a ten studenti jednotlivě uváděli v dotazníku (příloha č.1-4). Průměrný věk dotazovaných byl zjišťován metodou aritmetického průměru (příloha č.5). Ve výběrovém souboru studentů středních zdravotnických škol je průměrný věk žen 17,38 a mužů 17, 62 let. *V kontrolním souboru studentů VOŠ je průměrný věk žen 20, 52 a mužů 21 let.* Dále je možné opřít se o skutečnost, že studenti kontrolního souboru (*studenti VOŠ*) jsou chronologicky starší než studenti výběrového souboru (studující SZŠ).

Oporou k tomuto šetření byla formulována otázka č. 10 (graf č.11, str.64). *Domníváte se, že v souvislosti s rostoucím věkem se méně účastníte zájmových aktivit?* Ve výběrovém souboru studentů SZŠ z celkového počtu 163 dotazovaných se 41 respondent (25%) domnívá a 63 respondenti (39%) spíše domnívají, že v souvislosti s věkem se snižuje účast na zájmových aktivitách. 17 studentů (10%) se nedomnívá a spíše se nedomnívá 42 dotazovaní (26%), že by v souvislosti s rostoucím věkem se méně účastnili zájmových aktivit. Sečteme-li odpovědi příklánějící se k ano, či spíše ano, pak většina, 104 dotazovaní (64%) je přesvědčena, že v souvislosti s rostoucím věkem se méně účastní zájmových aktivit. Pouze 59 respondentů (36%) nesouhlasí s tímto tvrzením. *Z údajů kontrolního vzorku studentů VOŠ (tabulka č.15, str.64) vyplynula následující fakta. Kontrolní vzorek tvořilo celkem 111 studentů a na stejnou otázku (č. 10) odpověděli takto: 31 student (28%) domnívá a 36 dotazovaných (32%) se spíše domnívá, že v souvislosti s rostoucím věkem se méně účastní zájmových aktivit. Spíše se nedomnívá 31 respondent (28%) a nedomnívá se 13 dotazovaných (12%) s tím, že by v souvislosti s rostoucím věkem se méně účastnili zájmových aktivit. Také šetřením u tohoto kontrolního vzorku vyplynulo, že*

60% dotazovaných se domnívá nebo spíše domnívá, že v souvislosti s rostoucím věkem se méně účastní zájmových aktivit. S tvrzením nesouhlasí menšina 40% respondentů. Hypotéza této části byla potvrzena.

Další výzkumná otázka, která se týkala účasti na zájmových aktivitách a poodkryla další okolnosti, je otázka číslo 16 (graf č.17, str.70). *Zúčastňujete se zájmových aktivit pořádaných školou? Z celkového počtu 163 respondenti byly získány následující údaje. 13 dotazovaných (8%) se účastní a 32 respondentů (19%) se spíše účastní zájmových aktivit pořádaných školou. Spíše se nezúčastňuje 27 respondentů (17%) a nezúčastňuje se 14 studentů (9%). Zájmové aktivity konané v době vyučování jsou pro studenty SZŠ přitažlivé, neboť 71 dotazovaných (43%) potvrdilo svoji účast na těchto aktivitách v době vyučování. Nízký počet respondentů 6 (4%) uvedlo účast na zájmových aktivitách z jiných důvodů, mezi které patřily: typ aktivity a zajímavost. Z výsledků odpovědí na tuto výzkumnou otázku lze zjednodušeně konstatovat, že ve výběrovém souboru se účastní nebo spíše účastní zájmových aktivit (27%) studentů a v době školního vyučování se účastní (43%) dotazovaných SZŠ. Neúčastní se (26%) studentů.*

Z odpovědí kontrolního souboru (otázku č.16) vyplynula následující fakta (tabulka č.21 ,str.70). Z celkového počtu 111 dotazovaných se 8 studentů (7%) účastní a 22 respondenti (20%) se spíše účastní zájmových aktivit pořádaných školou. Spíše se neúčastní 18 dotazovaných (16%) a neúčastní se 27 studentů (25%). Je zajímavé, že pokud škola pořádá zájmovou aktivitu v době školní výuky, jen 26 dotazovaných (23%) uvedlo, že se jí zúčastní. Z jiných důvodů uvedlo účast na zájmových aktivitách 10 respondentů (9%) a odpovědi studentů byly (pokud mám čas, nevím o nich, žádné nejsou). Z výsledků lze stejným způsobem vyvodit, že (27%) studentů se účastní nebo spíše účastní zájmových aktivit pořádaných školou, a v době školního vyučování se účastní jen (23%) studentů VOŠ. Neúčastní se (41%) studentů VOŠ.

Šetřením byla prokázána vyšší neúčast studentů VOŠ na zájmových aktivitách oproti studentům SZŠ, tudíž lze konstatovat, že v souvislosti s rostoucím věkem se snižuje účast na zájmových aktivitách. Hypotéza v této části byla potvrzena.

5. DISKUSE

Jedním z cílů práce bylo poukázat na zájmové aktivity studentů zdravotnických škol v rámci volného času, dalším cílem bylo prozkoumat oblast zájmových aktivit organizovaných zdravotnickými školami. Předvýzkum i výzkum byl uskutečněn u studentů zdravotnických škol, výběrový soubor i kontrolní vzorek byl stanoven náhodným, systematickým výběrem. Přípravy, šetření a následné zpracování projektu probíhalo od ledna 2006 do března 2007 za pomoci doc. Ing. Lucie Kozlové, Ph.D. a uvedených zdrojů.

Pro úplnost dat bylo potřeba u studentů zjistit podíl žen a mužů. Z mého výzkumu vyplynula výrazná převaha studentek nad studenty. Ve výběrovém souboru (graf č.1, str.54) se jednalo o 94% žen a 6% mužů. (*VOŠ 97% ženy, 3% muži, tab. č.5, str.54*). Tento nepoměr žen a mužů bývá obvyklou zkušeností ve všech oborech zdravotnických škol a byl potvrzen také mým výzkumem. Domnívám se proto, že by bylo vhodné učinit opatření ke zvýšení zastoupení mužské populace u středně zdravotnických pracovníků. Tento krok by uvítali nejen zdravotníci, ale také klienti a současně by jistě došlo i ke zlepšení klimatu pracovního prostředí studentů a zaměstnanců.

Prostředí bydlení patří k důležitým faktorům trávení volného času. Z šetření vyplynula nevýrazná převaha studentů SZŠ z měst 58% (graf č.3, str.55), (*VOŠ 72%, tab. č.6, str.55*). V obci bydlí 42% dotazovaných SZŠ (*VOŠ 28%*). Kraus popisuje: "Srovnáme-li současné městské a venkovské prostředí, musíme konstatovat, že v posledních desetiletích došlo k postupnému vyrovnávání a sblížování"(KRAUS,2001, str.127). Lze souhlasit s názorem Krause, je možné se domnívat, že tento vliv je jedním z důvodů změny podílu ve složení studentů na středních školách. Hofbauer uvádí, že pro skupinky studentů mohou vyvstat ekonomicky a regionálně omezené možnosti k vytváření dovedností konstruktivně a smysluplně trávit svůj čas(HOFBAUER,2004). Studenti SZŠ jsou téměř plnoletí, takže pokud mají dojíždějící zájem navštěvovat organizované aktivity ve městě, rodiče jim v tom určitě nebrání, je možné připustit však možnost určitých ekonomických

potíží. Z pohledu pedagoga se zájmové aktivity pořádané školami konají ihned po skončení výuky, právě s ohledem na dojíždějící studenty.

Zájem rodičů o své děti je považován za důležitý zejména v dnešní době, kdy studenti s postupem doby mají čím dál větší osobní svobodu a rodiče čím dál více času tráví pracovně, tudíž stále méně času mohou věnovat svým dětem. Šetřením bylo potřebné zjistit, zda se rodiče zajímají, jakým způsobem tráví volný čas jejich děti, neboť rodinné prostředí každého výrazně utváří, uspokojuje jeho potřeby a přes něj vstupujeme do společnosti. Šetřením bylo prokázáno (graf č.4, str.56), že alespoň jeden z rodičů 86% se spíše zajímá, jakým způsobem tráví volný čas jejich děti. 14% studentů s názorem nesouhlasí. *Výsledky kontrolního vzorku (tab. č.7, str.56) jsou stejné a potvrdily výsledky výběrového souboru.* Přadka, Knotová, Faltýsková uvádějí, že rodinné prostředí by mělo poskytovat v dostatečném množství a kvalitě mnohostranné podněty, ideálem je harmonické prostředí, ale současný stav rodinného prostředí je podrobován oprávněné kritice. Odborníci hovoří o krizi rodiny(PŘADKA,KNOTOVÁ,FALTÝSKOVÁ,1998). S výše uvedenými autory lze souhlasit, rodina jako společenská a výchovná jednotka prochází mnoha změnami, rozpadá se tradiční, vícegenerační rodina, stoupá trend rozvodovosti rodičů, zvyšuje se podíl nemanželských svazků, vzrůstá trend kariérových manželství nebo partnerství a přetechnizovanost doby a orientace na konzum nenaplnují v dospívajících základní psychické potřeby, především pocit bezpečí a jistoty. Hofbauer uvádí, že podcenění volného času dětí mívá pro rodiče nežádoucí účinky a zejména děti nezaměstnaných a podnikatelů považuje za nejrizikovější skupinu(HOFBAUER,2004).

Výchova by měla směřovat ke správným životním postojům, hodnotám a vzorům, neměl by být podceňován vliv reklamy. Říčan tvrdí, že významní lidé v oblasti sportu, kultury a umění už nepatří mezi vzory, ale daleko častěji se ideálem stávají mediálně preferované osobnosti (zpěváci, herci, modelky), kteří mnohdy uvádějí děti a dospívající do lákavého světa neproduktivní zábavy. Dokonce mnozí členové politické reprezentace nebo jiných institucí veřejně vyjadřují pragmatický, amorální až tržně bezohledný postoj k lidem a životu(NĚMEC,2002). Z tohoto důvodu byly zjišťovány shodné zájmové aktivity studentů a jejich příbuzných, především zda mají

dospívající v tomto ohledu nějaký vzor v rodině. Dotazovaní studenti SZŠ vypověděli, že nejvíce provozují stejné zájmové aktivity (graf č.7, str.60) se svými sourozenci (43%) (VOŠ 33%), stejné s rodiči (38%) (VOŠ 33%) a nejméně stejné zájmové aktivity provozují se vzdálenými příbuznými (30%) (VOŠ 24%, tab. č.11 str.60). Výzkum studentů potvrdil nízký počet stejných zájmových aktivit u rodičů, sourozenců i vzdálených příbuzných, který je dán buď tím, že rodiče se jen v malé míře věnují zájmovým aktivitám nebo se tyto zájmové aktivity neslučují s požadavky dnešních studentů.

Převažuje konzumní způsob života, proto je důležité vést studenty k odmítání tohoto stylu, nejlépe vlastním příkladem v rodině a ve škole. Jak potvrdil můj výzkum, nejoblíbenější zájmovou aktivitou byla zvolena přátelská setkání (graf č.5, str.57), tedy večírky, diskotéky a posezení s přáteli, jak studenty výběrového souboru, tak u kontrolního vzorku (tab. č.9, str.58). Jůva tvrdí, že rozmach průmyslu a zábavy s herními automaty, virtuální realitou, diskotékami, drogami, pornografickými časopisy přitahuje dospívající, u kterých se nerozvinula potřeba aktivní, tvořivé činnosti(JŮVA,2001). Prostředí restaurací a kaváren je považováno u studentů za nevhodné z důvodu výrazně vyšší možnosti často a hlouběji se seznámit s alkoholem a drogami. Úkolem rodiny je zajistit, aby se toto jednání studentů nestalo běžným vzorcem chování. Z šetření však vyplynula skutečnost, že průměrný věk studentů SZŠ nedosáhl 18 let! Hofbauer tvrdí, že mladí lidé hledají a zkoušejí různé způsoby svého vstupu mezi dospělé a následného uplatnění mezi nimi, někdy však nenacházejí oporu ani u vlastních rodičů(HOFBAUER,2004). Je nesporné, že v dnešní době se zvyšuje společenská tolerance k odchýlkám od společenské normy, která již nyní je značně rozkolísaná.

Mediální aktivity (TV, rádio, hudba, video, DVD, satelit, internet, MP3) se umístily na druhém místě nejoblíbenějších zájmových aktivit u studentů SZŠ. *U kontrolního vzorku studentů VOŠ se na druhém místě umístily kulturní aktivity.* Média nás denně provází a svými akčními programy podporují agresivitu a sociálně negativní jednání jedinců. Jak uvádí Spousta, komunikační média nejsou sama o sobě antikulturní, nýbrž kulturotvorná. Dokonce právě v okamžiku svého zmasovění

(např. vynález knihtisku) podstatně přispěla k šíření vážné i zábavné kultury a k rozvoji umělecké tvorby. Za dysfunkce svého zmasovění média nemohou: vinu nese spíše masová konzumní společnost. Média vždy byla nástrojem kulturního vzdělávání a estetické či umělecké výchovy a úspěšně se zapojovala do pedagogického procesu (vysílání rozhlasu a televize pro školy, využití zvukových nahrávek a videa) ve výuce (SPOUSTA,1996). Je třeba omezit bezúčelné brouzdání po internetu a pasivní zábavu zprostředkovanou masovými komunikačními médii a nahradit ji sebevzděláváním např. formou e-learningu. Vliv reklamy na dospívající by neměl být podceňován. Jak tvrdí Sak, přestože zákon zakazuje reklamní působení na děti a využívání dětí pro reklamu, reklama je na děti a mládež zaměřena. Indikátorem efektu reklamy na děti a mládež jsou požadavky dětí na značkové zboží. Reklama však působí celkově, to znamená hodnotami, které prezentuje, estetikou a intelektuální úrovní svých produktů, životním způsobem, který prodává a umělým světem, který prezentuje. Ovlivňuje způsob komunikace a vnímání. Komunikace se pod vlivem médií, především však reklamy, stala primitivnější, psaný i písemný projev je vulgárnější a agresivnější. Jedinec sociálně vrůstá do umělého virtuálního světa reklamy a médií, projektuje se do něho a vyvozuje z něho požadavky na sebe a na druhé. Vrstváním do virtuálního světa reklamy a médií se odcizuje přirozenému světu(SAK,2005). Hudba je zařazována k oblíbeným zájmům dospívajících, potvrdil to můj výzkum, i když nebyl prostor pro zjišťování jejího aktivního nebo pasivního provozování. Říčan tvrdí, že aktivně provozovaná hudba, např. hra na kytaru se stává pro mnohé velkým potěšením, ale v adolescenci převládá poslech reprodukováné hudby nad aktivní hudebností adolescentů(ŘÍČAN,2004). S autorem lze souhlasit, dospívající dnes poslouchají reprodukovanou hudbu nejen z CD nosičů, ale čím dál víc prostřednictvím mobilů a MP3 nosičů. Důvodem pro umístění této aktivity na druhém pořadí může být medializace současné generace. Sak, Saková uvádí (příloha č.15,graf č.30), že práce s počítačem je aktivita, jejíž nárůst nejvýrazněji charakterizuje změny v trávení volného času mládeže(SAK,SAKOVÁ,2005). Sak již v roce 2001 upozorňuje, že mládež vyrůstá pod tlakem masové kultury, a především komerční televize. Normálním se pro značnou část mládeže stává, aby byla bavena bez vynaložení námahy(SAK,2001).

Cestování se stalo oblíbenou činností mládeže a z výzkumů Saka vyplývá, že má vzrůstající tendenci(SAK,2001). Tuto skutečnost potvrdil i můj výzkum, protože třetí místo v zájmových činnostech studentů SZŠ obsadilo právě cestování. Považuji tuto aktivitu za ekonomicky náročnější zejména pro rodinu, ale přesto se umístila na předních místech oblíbených zájmových aktivit. *Kontrolní vzorek studentů VOŠ obsadil na třetí místo stejným počtem hlasů mediální aktivity a tělovýchovné aktivity.*

Tělovýchovné aktivity se u studentů SZŠ umístily až na čtvrtém místě. Nelze nezmínit Říčana, který uvádí, že sport je v adolescenci aktivním zájmem číslo jedna. Pomineme-li neoddiskutovatelné blahodárné zdravotní účinky na organismus, pak se sport stává jedinečnou rekreací, školou vůle a charakteru a patří k ventilům soupeřivosti a agresivity jedince(ŘÍČAN,2004). Z výsledků šetření vyplynulo, že sport se, bohužel, neřadí u studentů SZŠ mezi zájmy číslo jedna. Z mého výzkumu je možné tvrdit, že sport zůstává v popředí zájmu, ale rozhodně není "zájmem číslo jedna" pro všechny adolescenty. Další z odborníků - Kraus shledává problém v tom, že dnes se tělovýchovné aktivity, na rozdíl od sedmdesátých let, kdy sport a tělovýchova byly nejprovozovanějšími aktivitami mládeže ve volném čase, posouvají někam doprostřed a přibylo těch (u dívek jsou to až 2/3), kteří přicházejí do styku s tělovýchovou jen v hodinách TV ve školách(KRAUS,2001). Jak již bylo zmíněno, jedním z důvodů, proč se tělovýchovné aktivity neumístily na prvním místě, může být kulturotvorné zaměření žen a dívek. Mezi další důvod lze zařadit fakt, že celkově ubývá aktivního pohybu u mládeže ve volném čase, dokonce je omezován i ve škole (již na ZŠ) minimálně z důvodu prevence úrazů!

Četba jako aktivita ustupuje do pozadí, v mém výzkumu se u studentů SZŠ umístila uprostřed, dokonce až za "lenošením". Další oblast, kde je nutné s Říčanem polemizovat, je tvrzení, že druhou adolescentní vášní je četba, třebaže připouští, že velkou konkurencí četby je dnes televize a video, film, zčásti ještě rozhlas, které se řadí mezi nenáročné aktivity, člověk je při nich pasivnější než při četbě, kdy musí zapojit představivost(ŘÍČAN,2004). Ze závěrů výzkumu je možné se domnívat, že četbu a sport lze ponechat na prvních místech v zájmových činnostech u pubescentů, ale nikoli v dnešní době u adolescentů. Na obranu Říčana je důležité uvést tvrzení Saka,

který situaci vysvětluje. Sak tvrdí, že česká mládež se stále ještě obrací k tištěnému slovu, využívá všech druhů tiskovin od novin až po odbornou literaturu, ale za posledních 14 let došlo k pětinasobnému poklesu četby jako aktivity(SAK,2001).

Vzdělávání jako aktivita má podle Saka v posledních deseti letech klesající tendenci(SAK,2001). K cílům tohoto výzkumu patřilo zjistit nejen oblíbené zájmové aktivity, ale také nejméně oblíbené a bylo třeba položit si otázku, proč zrovna ony patří, z nabízených možností k nejméně oblíbeným zájmovým aktivitám studentů zdravotnických škol. Můj výzkum prokázal, že nejméně oblíbené zájmové aktivity jsou (graf č.5, str.56) organizovaná studia cizího jazyka, technické aktivity a vlastní studium (příprava do školy). Proč právě ony? Mé šetření nepotvrdilo, jak uvádí Říčan, že v dnešní době nabývá na významu sebevzdělávání a také u adolescentů se začleňuje výš do systému životních hodnot(ŘÍČAN,2004). V mém výzkumu nebyl prokázán zájem o sebevzdělávání, studentům zdravotnické školy chybí zodpovědnost, píle nebo motivace? Je třeba si uvědomit, že se jedná o aktivity, u kterých student musí vynakládat úsilí a tvůrčí činnost a že jsou opakem činnosti oddychové a zábavní. A jak jsem již zmínila, mají pravděpodobně v souvislosti s životním stylem, zejména činnosti aktivně tvořivé, celkově sestupnou tendenci. Je pochopitelné, že technické aktivity nejsou vyhledávanou činností, neboť většina studujících jsou ženy. Lze souhlasit s tvrzením Němce, že domácí zařízení jsou dnes konstrukčně řešená tak, že je nelze opravit tradičním kutilským způsobem, jak bývalo v domácnostech zvykem(NĚMEC,2002), tudíž dospívající nemají možnost rozvíjet své dovednosti a technické zručnosti.

Studium cizích jazyků, jak se ukázalo v mém šetření, dotazovaní odsunuli až na poslední příčku zájmových aktivit, ale zároveň upřednostňují cestování! Studenti mohou být přesvědčeni, že výuka jednoho cizího jazyka na zdravotnické škole jim postačuje, někteří se učí cizí jazyk pravděpodobně na škole formou volitelných předmětů. Na mém souboru studentů nebyl potvrzen zvýšený zájem ani o studium cizích jazyků ani o studium (příprava do školy). *Kontrolním vzorkem studentů VOŠ byly potvrzeny tyto nejméně oblíbené zájmové aktivity (tab. č.9, str.58): technické aktivity,*

studium cizího jazyka a individuální aktivity provozované doma (ruční práce, šití a vaření).

Volný čas a kvalita jeho prožívání se dostává do popředí zájmu. Pro tento výzkum bylo důležité zjistit spokojenost studentů se současným trávením volného času. Prokázalo se (graf č.6, str.59), že 85% studentů SZŠ (VOŠ 83%, tab. č.10, str.59) jsou spíše spokojeni s tím, jak tráví svůj volný čas. Pouze 15% dotazovaných SZŠ je nespokojeno (VOŠ 17%). Vzhledem k výše zjištěným skutečnostem a faktům, že na prvních místech v pořadí oblíbenosti zájmových aktivit se umístila přátelská setkání a mediální aktivity, lze spatřovat v této oblasti problém. Buriánek tvrdí, že kvalitní prožívání volného času se stává velmi „produktivním faktorem“, který posiluje efektivitu pracovního výkonu a působí příznivě přímo na výkon(BURIÁNEK,2001). U studentů by měla být převaha činností aktivně tvořivých, aby zažívali radost z vykonané práce. Výzkum prokázal, že bude potřeba pozměnit myšlení studentů, neboť jak tvrdí Poláčková, je třeba se naučit kvalitně využívat volný čas(POLÁČKOVÁ,2001). Dnešní mládež se orientuje na konzum, neboť činnosti zábavní a oddychové převažují nad aktivitami tvůrčími. Prázdně vyplněný volný čas je třeba eliminovat, neboť spěje k nudě a nuda jako pocit prázdnoty zase vede k destruktivnímu chování. K destrukci je třeba méně energie než k produktivní činnosti. Do oblasti volného času studentů nepatří pouze relaxace a oddech, ale převážná část volného času by měla být efektivně vyplňována.

Volbou prostředí zájmových aktivit bylo prokázáno, že studenti vnímají a prožívají krásy přírody a životního prostředí. Šetřením se ukázalo, že studenti SZŠ si z velké většiny 70% (VOŠ 74%) vybrali pro zájmovou aktivitu variantu prostředí venku, park, přírodu a les (graf č.9, str.62) a pouze menšina SZŠ 30% (VOŠ 26%, tab. č.13, str.62) by volila budovu, místnost, pokoj, halu, tělocvičnu, klubovnu. Také čas strávený oblíbenými zájmovými aktivitami u studentů SZŠ (graf č.8, str.61) se ukázal jako zajímavý, přestože je jen orientační, např. nebyly zohledněny všední dny a víkendy. Z výsledků vyplynulo, že skupina 31% studentů SZŠ (VOŠ 22%, tab. č.12, str.61) tráví zájmovými aktivitami 2 - 4h denně, 18% studujících SZŠ (VOŠ 15%) do dvou hodin denně a 17% SZŠ (VOŠ 19%) 2x týdně, ovšem skupinka

10% dospívajících ze SZŠ (VOŠ 14%) tráví zájmovými aktivitami víc než 4h denně. 1x týdně tráví zájmovými aktivitami 7% studentů SZŠ (VOŠ 5%), jen občas tráví studenti SZŠ 10% (VOŠ 11%) a jinak uvedlo 7% SZŠ (VOŠ 14%). Zde mohu doplnit o výsledky výzkumu Saka, Sakové, kteří uvádějí, že výrazný časový objem zájmových aktivit u mládeže 15 - 18 let zaujímají na prvních třech místech sledování televize, poslech rozhlasu a poslech hudby(SAK,SAKOVÁ,2004).

Jedním z cílů práce bylo prozkoumat zájmové aktivity organizované školami, které spadají do oblasti výchovy mimo vyučování. Šetření prokázalo (graf č.10, str.63), že 56% studentů SZŠ (VOŠ 56%, tab. č.14, str.63) upřednostňuje organizované zájmové aktivity před aktivitami individuálními. Menšina 44% studujících SZŠ (VOŠ 44%) by dalo přednost aktivitám individuálním. Vzhledem ke zjištěným výsledkům doporučuji zvýšit frekvenci pedagogicky organizovaných akcí i v době vyučování, neboť vhodně zařazená aktivita plní několik funkcí. Výchovně vzdělávací funkce (předávání vědomostí, dovedností, návyků), zdravotní funkce (střídání činností různého charakteru, výchova ke zdravému životnímu stylu, duševní hygiena), sociální funkce (péče o děti v době po skončení školního vyučování, vytváření žádoucích sociálních vztahů) a preventivní funkce (smysluplné využívání volného času, prevence sociálně patologických jevů). Dále jsem vyzkoumala (graf č.11, str.64), že 64% studentů SZŠ (VOŠ 60%, tab. č.15, str.64) se domnívají, že v souvislosti s rostoucím věkem, tráví zájmové aktivity méně organizovaným způsobem. Jen 36% studujících SZŠ (VOŠ 40%) s tímto tvrzením nesouhlasí. Semrád tvrdí, že problém spočívá v tom, že stále více dětí a mládeže tráví čas neorganizovaně a nepříliš hodnotně. Příčinu nelze spatřovat pouze v nedostatku zájmu rodičů a v jejich nadměrné zaměstnanosti, ale také v málo systematické podpoře institucí zabývajících se volnočasovými aktivitami dětí a mládeže. Tak jak dravě vstoupila komerce do oblasti kultury, tělovýchovy, volného času, tak také se mnoho institucí organizujících hodnotnou náplň volného času se neodvratně propadá(SEMRÁD,2005).

Profese zdravotnický asistent je zařazována do kategorie pomáhajících povolání. Mezi úkoly tohoto výzkumu patřilo zjistit, jakou měrou se studenti SZŠ, vzhledem k profesi, zapojují do charitativních akcí a jak chápou smysluplnost volného času

z hlediska pomoci potřebným. Výzkum prokázal (graf č.12, str.65), že ve srovnání s ostatními vrstevníky, se 65% studentů SZŠ (VOŠ 65%, tab. č.16, str.65) nedomnívá, že by se větší měrou účastnili charitativních akcí. Jen 35% studentů SZŠ (VOŠ 35%) je přesvědčeno o vyšší účasti na charitativních akcích než jejich vrstevníci. Jak uvádí Kopriva, vztah ke klientovi je v pomáhajících profesích podstatnou složkou povolání(KOPŘIVA,1997). Výzkum prokázal (graf č.13, str.66), že 89% studentů SZŠ (VOŠ 94%, tab. č.17, str.66) jsou přesvědčeni, že mezi smysluplné využití volného času patří pomáhat potřebným. Jen minimum studentů SZŠ 11% (VOŠ 6%) nesouhlasí s tímto tvrzením. Výchovou k prosociálnímu chování (kapitola 1.5.4) a k úctě ke každému člověku, která je na zdravotnických školách maximálně zařazovaná, je možné vytvářet u studentů kladný hodnotový systém. Jak tvrdí Křivohlavý, děti se naučí tomu, v čem žijí(KŘIVOHLAVÝ,2004).

Odborná literatura a odborné časopisy prohlubují teoretické znalosti a vědomosti. Za vhodně strávený volný čas studujících lze považovat navštěvování školní knihovny. Úkolem bylo zjistit, kolik studentů služeb knihovny využívá. Šetřením autorka dospěla k poznatkům, které jsou nepříznivé (graf č.15, str.68), neboť jen 14% SZŠ (VOŠ 56%, tab. č.19, str.68) navštěvují školní knihovnu. Bohužel 86% respondentů SZŠ (VOŠ 44%) nevyužívají služby školní knihovny. Důvodem by mohl být nízký zájem o četbu, jak také potvrdil můj výzkum. Dále by to mohla být např. zastaralá forma výuky na SZŠ, která nepřiměje studenty k aktivnímu studiu, navštěvování jiné knihovny, studenti si vystačí s internetovými službami, nemají potřebu informací zdravotnického charakteru, či nemají čas, protože jsou zaneprázdnění brigádami.

Je prokázáno, že pracovní aktivity rozšiřují vědomosti a přinášejí zkušenosti, z hlediska aktivity mají činnostní charakter. Výdělečná činnost byla další oblastí, která byla podrobena zkoumání. Cílem úkolu bylo prokázat, kolik studentů SZŠ je výdělečně aktivních. U výběrového souboru bylo prokázáno (graf č.14, str.67), že 51% dotazovaných SZŠ (VOŠ 51%, tab. č.18, str.67) provozují výdělečnou činnost. 49% dotazovaných SZŠ (VOŠ 49%) neprovozuje výdělečnou činnost. Šetřením se zjistilo, že nepatrně vyšší polovina respondentů SZŠ i VOŠ vymění zájmové aktivity

ve svém volném čase za brigády. Důvody pro tuto činnost mohou být různé. Studující si chtějí přivydělat na své (vhodné či nevhodné) zájmové aktivity, střádají si na studia nebo vylepšují ztíženou ekonomickou situaci rodiny. Výdělečná činnost jako jediná tvůrčí činnost má vzestupnou tendenci, neboť v dnešní době, jak uvádí Sak, mají vzestupné tendence pouze činnosti zábavní, např. povídání s přáteli, schůzky s partnerem a návštěva restaurací(SAK,2001).

Účast na zájmových aktivitách organizovaných školami, spokojenost studentů se současnou nabídkou aktivit a zhodnocení úrovně školou pořádaných akcí studenty bylo dalším úkolem výzkumného šetření. Bylo prokázáno, že 27% studentů SZŠ (graf č.17, str.70) se zúčastňuje zájmových aktivit (*VOŠ 27%, tab. č.21, str.70*), pokud je zájmová aktivita v době školního vyučování, zúčastní se 43% SZŠ (*VOŠ 23%*). Neúčastní se 26% dotazovaných SZŠ (*VOŠ 41%*). Poláčková tvrdí: „Čím dál větší procento lidí má tendenci trávit volné chvíle v kruhu nejbližších, případně o samotě. Uniká se před uniformitou, před přemírou podnětů, které člověka dnes pronásledují na každém kroku. Tato snaha izolovat se, zavřít za sebou dveře ovšem těsně koresponduje s narůstající lhostejností, apatií a zpětně se promítá negativně do mezilidských vztahů jako nechota, někdy až sobectví“(KRAUS, POLÁČKOVÁ et al.,2001, str.161). Další výzkumnou otázkou bylo stanovení prokázat, zda studentům vyhovuje současná nabídka zájmových aktivit pořádaných školami. Bylo zjištěno (graf č.16, str.69), že současná nabídka nevyhovuje 80% studentů SZŠ (*VOŠ 80%, tab. č.20, str.69*). Jen 20% studentů SZŠ (*VOŠ 20%*) uvedlo spokojenost se současnou nabídkou zájmových aktivit pořádaných školami. Zařazováním jednorázových nebo příležitostných aktivit ve volném čase docílíme rozšíření a prohloubení vědomostí studentů. Němec dodává, že mimořádně významná je však zájmová činnost pravidelná, neboť sleduje individuální rozvoj účastníka, úzce spjatý s činností zájmového kolektivu a s jeho prospěšnou nebo tvůrčí činností(NĚMEC,2004). Pro zjištění úrovně zájmových aktivit organizovaných školou byla použita stejná škála hodnocení jako ve škole. Z výpovědí vyplynulo (graf č.29, str.82) že 15% studentů SZŠ (*VOŠ 16%, tab. č.33, str.82*) ohodnotilo známkou chvalitebný, 45% studentů SZŠ (*VOŠ 36%*) ohodnotilo známkou dobrý, 27% studentů SZŠ (*VOŠ 26%*) udělilo známku dostatečný a 13%

studentů SZŠ (VOŠ 21%) oznámkovali nedostatečně. Pouze 1% studentů VOŠ udělilo známku výborný. Zjištění, kterých bylo dosaženo, jsou pro školy nelichotivé. Škola pořádáním zájmových aktivit napomáhá vhodnému, aktivnímu naplňování volného času, zvyšuje osobní potenciál žáků a zkvalitňuje jejich osobnostní profil tím, že je učí brát životní překážky optimisticky a neztrácí ze zřetele dlouhodobý cíl. Výchovou dospívajících k provozování smysluplných zájmových aktivit ve volném čase, je možné eliminovat pravděpodobnost výskytu sociálně patologických jevů. Souhlasím s autory Pávkovou, Hájkem když tvrdí, že podporou rozvoje tvůrčích kulturních a sportovních aktivit přinášející pozitivní prožitky, jsou utlumeny aktivity konzumní přinejmenším tím, že na ně zbývá méně času(PÁVKOVÁ,HÁJEK,2002).

Česká vzdělávací soustava řeší dilema, jak uvádí Walterová, zda nejlepší vzdělání je to, které plní hlavu vědomostmi, nebo zda se má úsilí soustředit na rozvíjení tvořivosti, na formování dovedností efektivně se učit a připravovat na život v nových a sociálních a civilizačních podmínkách(WALTEROVÁ,2004). Má student zdravotnické školy možnost výběru a organizování školních aktivit? Výzkumem bylo prokázáno (graf č.27, str.80), že 86% studentů SZŠ (VOŠ 85%, tab. č.31, str.80) se domnívá, že nemají možnost se sami podílet na aktivitách organizovaných školou. S tímto tvrzením nesouhlasí 14% studentů SZŠ (VOŠ 15%). Jak uvádí Walterová, dnešní školy by měly zprostředkovat dětem a mládeži novou způsobilost - kompetenci pro jednání ve volném čase a tím se podílet na rozvíjení schopností a utváření dovedností prostřednictvím zážitků a rozvojem citů, podporujících časovou suverenitu, samostatnost a odpovědnost. Zatímco by škola měla podporovat zavádění kooperativní disciplíny a participace, stále převládá důraz na kázeň založený na direktivních příkazech a zákazech, na autoritativním chování učitele a na udržování odstupu(WALTEROVÁ,2004). Jak by se zachovali studenti, pokud by škola organizovala aktivity podle jejich přání a které to jsou, bylo dalším námětem pro výzkumné otázky. Výsledky prokázaly (graf č. 28,str.81) následující údaje. 89% studentů SZŠ (VOŠ 76%, tab. č.32, str.81) se domnívá, že kdyby škola organizovala zájmové aktivity podle jejich přání, zapojovali by se do těchto akcí častěji. Pouze 11% studentů SZŠ (VOŠ 24%) se s tímto názorem neztotožňuje.

Oblasti zájmových aktivit, které si studenti přejí rozšířit a ve kterých by mohla škola pořádat větší množství aktivit, bylo další výzkumnou oblastí. Odborníci Kjæergaard, Martinieniene popisují, že mnoho škol se stále drží starých sovětských tradic a zamyká školu na odpoledne, večery i svátky, s občasnými výjimkami vlastních akcí. Kultura by měla žít a rozvíjet se nejen na scénách velkoměstských divadel, ale i v malých obcích, rodinách, v srdcích lidí (KJÆERGAARD, MARTINIENIENE, 1997). Z šetření vyplynulo, že největší oblastí, v nichž si studenti přejí zvýšit počet zájmových aktivit, byly oběma soubory zvoleny kulturní aktivity SZŠ 35% (graf č.18, str.71) (VOŠ 33%, tab. č.22, str.71). Dále si studenti SZŠ přejí aktivity ze zdravotnictví 26% (VOŠ 18%), sportu 16% (VOŠ 31%), sociální oblasti, charita 14% (VOŠ 8%), oblasti všeobecně vzdělávacích předmětů 5% (VOŠ 6%) a jiné oblasti 4% (VOŠ 4%). Tyto skutečnosti může potvrdit otázka č. 19, kde měli studenti podle stanovené škály zvolit zájmové aktivity. Jako nejoblíbenější zájmové aktivity (graf č.20-24, str.73-77) se u studentů SZŠ umístily aktivity v tomto pořadí - kulturní akce 41% (VOŠ 49%, tab. č.24-28, str.73-77), charitativní akce 22% (VOŠ 9%), odborné zdravotnické akce 19% (VOŠ 16%), sportovní akce 13% (VOŠ 25%) a nejméně oblíbené jsou soutěže v odborných dovednostech 3% (VOŠ 1%). Výzkum prokázal, jak již bylo zmíněno, že u studentů SZŠ převažují kulturní aktivity.

Preference zájmových aktivit vzhledem k profesi a věku bylo posledním tématem, který byl předmětem zkoumání. Záměrně byly zvoleny, vzhledem k profesi a věku, akce zdravotnické a tělovýchovné. Pro vyjasnění situace byla stanovena kontrolní otázka. Výzkum prokázal (graf č.25, str.78), že 77% studentů SZŠ (VOŠ 72%, tab. č.29, str.78) by rozhodně dalo přednost zdravotnické akci před akcí sportovní. Pouze 23% SZŠ (VOŠ 28%) by volilo akci sportovní. Kontrolní otázkou bylo zjištěno (graf č.26, str.79), že 73% studentů SZŠ (VOŠ 58%, tab. č.30, str.79) preferuje školou pořádané zdravotnické aktivity. Naopak sportovní aktivity preferuje 27% studentů SZŠ (VOŠ 42%). Po zhodnocení výsledků výběrového souboru i kontrolního vzorku jsem dospěla ke zjištění, že studenti středních zdravotnických škol oproti studentům vyšších zdravotnických škol ve větší míře vyhledávají zdravotnické aktivity. Důvodem může být pracovní prostředí a nové informace, které mohou z těchto akcí načerpat.

Zhodnotí-li se vytyčený cíl práce, jehož snahou bylo poukázat na situaci v provozování zájmových aktivit u studentů zdravotnických škol, musím konstatovat, že byl splněn. Další cíl, kde byla zkoumána oblast zájmových aktivit organizovaných zdravotnickými školami, lze také potvrdit, že byl splněn. Přesto je nutné podotknout, že z výsledků práce, vzhledem k validitě a reliabilitě výsledků, nelze utvářet obecnější závěry, neboť se jedná o velmi malý vzorek respondentů.

Ve výzkumu byly stanoveny hypotézy:

Hypotéza č.1: Studenti zdravotnických škol preferují aktivity zdravotnického charakteru před aktivitami sportovními. Hypotéza byla potvrzena.

Hypotéza č. 2: Současná nabídka zájmových aktivit pořádaných zdravotnickými školami je pro studenty nevyhovující. Hypotéza byla potvrzena.

Hypotéza č. 3: S rostoucím věkem studentů se snižuje účast na zájmových aktivitách. Hypotéza byla potvrzena.

6. ZÁVĚR

V diplomové práci na téma "Preference zájmových aktivit u studentů SZŠ" jsem se zabývala problematikou zájmových aktivit ve volném čase u studentů zdravotnických škol. V teoretické části jsem se z hlediska edukace zaměřila na problematiku oblastí zájmových aktivit ve volném čase a faktory, které je ovlivňují. V empirické části jsem upřela pozornost na zájmové aktivity studentů ve volném čase a na oblast zájmových aktivit pořádaných školami.

Stanovila jsem si následující cíle. Zjišťovala jsem, které zájmové činnosti patří u studentů k nejoblíbenějším a neoblíbeným, souvislosti ovlivňující zájmové aktivity a spokojenost studentů s trávením volného času. Dále jsem zkoumala, jaké zájmové aktivity pořádané školami preferují studenti zdravotnických škol, účast na organizovaných zájmových aktivitách, zapojování studentů při pořádání a organizování školních akcí, možnost podílet se na výběru školních aktivit a spokojenost studentů se současnou nabídkou školních aktivit. Jako výzkumnou techniku jsem zvolila dotazník a výzkum jsem realizovala u studentů zdravotnických škol. Výběrový soubor tvořilo 163 respondentů, kontrolní vzorek se skládal ze 111 dotazovaných.

Svojí prací jsem přispěla ke zjištění skutečností, které bude možné použít při výběru a organizování zájmových aktivit u studentů zdravotnické školy. U studentů SZŠ tvoří převážnou část ženy (graf č.1, str.54) a mezi nejoblíbenější zájmové činnosti patří (graf č.5, str.57) přátelská setkání (posezení s přáteli, večírky, diskotéky), medialní aktivity (TV, rádio, hudba, video, DVD, PC, internet, MP3) a cestování. K nejméně oblíbeným aktivitám patří technické aktivity, organizované studium cizího jazyka a studium (příprava do školy). Studentky jsou zaměřené více kulturně než sportovně, neboť mezi nejoblíbenější oblasti zájmových aktivit pořádané zdravotnickými školami patří (graf č.20, str.73) kulturní aktivity. Mezi neoblíbené oblasti se řadí soutěže v odborných dovednostech, SOČ, olympiády. Studenti preferují zdravotnické aktivity (graf. č.26, str.79) před aktivitami sportovními a většina studentů je spokojená s tím, jak tráví svůj volný čas (graf č.6, str.59). Oproti studentům VOŠ

se více účastní zájmových aktivit (graf č.17, tab. č.21, str.70) a více pomáhají při pořádání zájmových aktivit školou (graf č.19, str.72), ale méně navštěvují ve volném čase školní knihovnu (graf č.15, str.68). Studenti SZŠ nemají možnost podílet se na výběru a organizování školních aktivit (graf č.27, str.80) a nevyhovuje jim současná nabídka školou pořádaných aktivit (graf č.16, str.69).

Ve své práci jsem stanovila 3 hypotézy.

H1: Studenti zdravotnických škol preferují aktivity zdravotnického charakteru před aktivitami sportovními. Hypotéza byla ověřena a potvrzena.

H2: Současná nabídka zájmových aktivit pořádaných zdravotnickými školami je pro studenty nevyhovující. Hypotéza byla ověřena a potvrzena.

H3: S rostoucím věkem studentů se snižuje účast na zájmových aktivitách. Hypotéza byla ověřena a potvrzena.

Jisté je, že můj výzkum nemohl postihnout širokou problematiku zájmových aktivit, přesto jsem stanovené cíle splnila. Cenila jsem si kladná hodnocení dotazníků od ředitelů škol, někteří uvažovali o zadání dotazníku B na své škole. Výzkum považuji za úspěšný a celkově přínosný, zejména pro naši školu. Domnívám se, že můj výzkum splnil svůj účel a prokázal návaznost na další projekty, např. pro vnitřní potřebu školy.

Doporučení studentům: odstraňte nudu, vede k destruktivnímu chování. Pasivní zájmové aktivity nahraďte vhodnými, aktivními. Navštěvujte ve volném čase školní knihovnu. Věnujte více času přípravě do školy. Zúčastňujte se zájmových aktivit pořádaných školou a podílejte se na jejich organizování.

Doporučení rodičům: Vyhledávejte více společných zájmových aktivit s dětmi. Uplatňujte již od dětství prosociální chování. Ved'te děti ke smysluplnému prožívání volného času. Buďte dětem příkladem. Pomozte školám při zajišťování aktivit.

Doporučení pro školy: Vychovávejme studenty k animaci a participaci. Podporujme kooperaci všemi směry. Dejme studentům možnost výběru zájmových aktivit. Zvyšme množství aktivit i v době vyučování. Vychovávejme kvalitní pedagogy.

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. BÁRTLOVÁ, S., HNILICOVÁ, H. *Vybrané metody a techniky výzkumu zjišťování spokojenosti pacientů*. 1. vyd. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 2000, 118 s. ISBN 80-7013-311-2.
2. BOLDIŠ, P. *Bibliografické citace dokumentů podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2: Část 1 – Citace: metodika a obecná pravidla*. Verze 3.2 © 1999 – 2002, poslední aktualizace 3. 9. 2002. [citováno 2007-03-01]. URL: <<http://www.boldis.cz/citace/citace1.ps>>.
3. BOLDIŠ, P. *Bibliografické citace dokumentů podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2: Část 2 – Modely a příklady citací u jednotlivých typů dokumentů*. Verze 3.0 © 1999 – 2002, poslední aktualizace 11. 11. 2004. [citováno 2007-03-01]. URL: <<http://www.boldis.cz/citace/citace2.ps>>.
4. BURIÁNEK, J. *Sociologie*. 2. vyd. Praha: Fortuna, 2001, 134 s. ISBN 80-7168-754-5.
5. ČAPKOVÁ, M. Úrazy dětí – rizika a prevence nejen ve škole. In *Škola a zdraví 21 (1)*. Sborník příspěvků z 1. konference na Pedagogické fakultě MU v Brně konané ve dnech 15. – 16. září 2005. 1. vyd. Brno: Paido, 2006, str. 629- 635. ISBN 80-7315-119-7.
6. DISMAN, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha: Univerzita Karlova, Karolinum, 2002, 374 s. ISBN 80-246-0139-7.
7. DVOŘÁČEK, J. *Základy pedagogiky pro učitele a vychovatele*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2004, 144 s. ISBN 80-7290-159-1.
8. GIDDENS, A. *Sociologie*. 1. vyd. Praha: Argo, 1999, 595 s. ISBN 80-7203-124-4.

9. HADJ MOUSSOVÁ, Z. *Pedagogicko psychologické poradenství. Vybrané problémy*. 1. vyd. Praha: Karlova Univerzita, Pedagogická fakulta, 2005, 207 s. ISBN 80-7290-215-6.
10. HÁJEK, B. Motivace činnosti. In HÁJEK, B., PÁVKOVÁ, J. et al. *Školní družina*. 1. vyd. Praha: Portál, 2003, str. 67 – 69. ISBN 80-7178-751-5.
11. HÁJEK, B. *Právní vědomí vychovatele*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2003, 43 s. ISBN 80-7290-116-8.
12. HÁJEK, B., HARMACH, J. *Děti, vedoucí a volný čas*. 1. vyd. Praha: Institut dětí a mládeže MŠMT, 2004, 120 s. ISBN 80-86784-06-1.
13. HAVLÍK, R., Životní etapy a socializace. In HAVLÍK, R., KOŤA, J. *Sociologie výchovy a školy*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002, 184 s. ISBN 80-7178-635-7.
14. HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004, 176 s. ISBN 80-7178-927-5.
15. JŮVA, V. et al. *Základy pedagogiky pro doplňující pedagogické studium*. 1. vyd. Brno: Paido, 2001, 118 s. ISBN 80-85931-95-8.
16. KERN, H. *Přehled psychologie*. 2. vyd. Praha: Portál, 1999, 296 s. ISBN 80-7178-426-5.
17. KJÆRGAARD, E., MARTINENIENE, R. *Pětkrát hurá demokracii*. 1. vyd. Praha: Strom, 1997, 103 s. ISBN 80-901954-5-8.
18. KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese*. 4. vyd. Praha: Portál, 2000, 147 s. ISBN 80-7178-429-X.
19. KOŤA, J. Funkce školy. In HAVLÍK, R., KOŤA, J. *Sociologie výchovy a školy*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002, 184 s. ISBN 80-7178-635-7.

20. KRAUS, B. Pohled na životní způsob současné mládeže. In *Socialia I. 2004. Sborník příspěvků z mezinárodní konference konané v Hradci Králové 14. – 15. 10. 2004*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2005, 423 s. ISBN 80-7041-247-X.
21. KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V. et al. *Člověk, prostředí, výchova*. 1. vyd. Brno: Paido, 2001, 199 s. ISBN 80-7315-004-2.
22. KRAUS, J. et al. *Nový akademický slovník cizích slov*. 1. vyd. Praha: Academia, 2005, 879 s. ISBN 80-200-1351-2.
23. KŘIVOHLAVÝ, J., PEČENKOVÁ, J. *Duševní hygiena zdravotní sestry*. 1. vyd. Praha: Grada, 2004, 80 s. ISBN 80-247-0784-5.
24. MAŇÁK, J. Viry ve výchově. In *Škola a zdraví 21 (1). Sborník příspěvků z 1. konference na Pedagogické fakultě MU v Brně konané ve dnech 15. – 16. září 2005*. 1. vyd. Brno: Paido, 2006, str. 20 - 22. ISBN 80-7315-119-7.
25. MAŇÁK, J., ŠVEC, V. *Cesty pedagogického výzkumu*. 1. vyd. Brno: Paido, 2004, 78 s. ISBN 80-7315-078-6.
26. MATĚJČEK, Z. *O rodině vlastní, nevlastní a náhradní*. 1. vyd. Praha: Portál, 1994, 98 s. ISBN 80-85282-83-6.
27. NAKONEČNÝ, M. *Encyklopedie obecné psychologie*. 1. vyd. Praha: Academia, 1997, 437 s. ISBN 80-200-0625-7.
28. NAKONEČNÝ, M. *Motivace lidského chování*. 1. vyd. Praha: Academia, 1997, 253 s. ISBN 80-200-0592-7.
29. NĚMEC, J. et al. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času*. 1. vyd. Brno: Paido, 2002, 119 s. ISBN 80-7315-012-3.
30. NOVÁČKOVÁ, J. *Mýty ve vzdělávání*. 2. vyd. Kroměříž: Spirála, 2003, 44 s. ISBN 80-901873-5-8.

31. PAJKRT,P., VRZÁČEK,P. J. *Národní program rozvoje vzdělávání v ČR (Bílá kniha)*. 1. vyd. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání, Tauris, 2001, 98 s. ISBN 80-211-0372-8.
32. PÁVKOVÁ, J., HÁJEK, B. et al. *Pedagogika volného času*. 3. vyd. Praha: Portál, 2002, 231 s. ISBN 80-7178-711-6.
33. PÁVKOVÁ, J., HÁJEK, B. et al. *Školní družina*. 1. vyd. Praha: Portál, 2003, 154 s. ISBN 80-7178-751-5.
34. PELIKÁN, J. *Pomáhat být*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2002, 159 s. ISBN 80-246-0345-4.
35. PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. 3. vyd. Praha: Portál, 2001, 322 s. ISBN 80-7178-579-2.
36. PŘADKA, M., KNOTOVÁ, D., FALTÝSKOVÁ, J. *Kapitoly ze sociální pedagogiky*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, 1998, 45 s. ISBN 80-210-1946-8.
37. ŘÍČAN, P. *Cesta životem*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004, 390 s. ISBN 80-7178-829-5.
38. SAK, P. *Proměny české mládeže*. 1. vyd. Praha: Petrklíč, 2000, 291 s. ISBN 80-7229-042-8.
39. SAK, P., SAKOVÁ, K. *Mládež na křižovatce. Sociologická analýza postavení mládeže ve společnosti a její úlohy v procesech evropeizace a informatizace*. 1. vyd. Praha: Svoboda, 2005, 240 s. ISBN 80-86320-33-2.
40. SEMRÁD, M. *Výchova a kriminalita mládeže*. In *Mravní nemoci mládeže a jejich prevence. Sborník příspěvků z 6. konference České pedagogické společnosti konané v Brně 9. 10. 1997*. 1. vyd. Brno: Konvoj, 1998, 243 s. ISBN 80-85615-70-3.
41. SKALKOVÁ, J. *Pedagogika a výzvy nové doby*. 1. vyd. Brno: Paido, 2004, 158 s. ISBN 80-7315-060-3.

42. SPOUSTA, V. et al. *Metody a formy výchovy ve volném čase*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, 1996, 183 s. ISBN 80-210-1007-X.
43. SPOUSTA, V. et al. *Vademékum autora odborné a vědecké práce*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, 2000, 158 s. ISBN 80-2102387-2.
44. VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000, 522 s. ISBN 80-7178-308-0.
45. VAŠINA, B., ZÁŠKODNÁ, H. *Vybrané otázky psychologie zdraví, anomálního a abnormálního vývoje*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, Filozofická fakulta, 1996, 130 s. ISBN 80-7042-458-3.
46. VOCILKA, M. *Náplň středisek výchovné péče pro děti a mládež*. 2. vyd. Praha: Tech-market, 1996, 108 s. ISBN 80902134-5-6.
47. WALTEROVÁ, E. et al. *Úloha školy v rozvoji vzdělanosti*. 1. vyd. Brno: Paido, 2004, 502 s. ISBN 80-7315-083-2.
48. ZÁŠKODNÁ, H. *Psychosociální problémy adolescentů*. 1.vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Zdravotně sociální fakulta, 1998, 93 s. ISBN 80-7040-306-3.
49. ŽUMÁROVÁ, M. Odras volnočasových aktivit v životním způsobu mládeže. In *Socialia I. 2004. Sborník příspěvků z mezinárodní konference konané v Hradci Králové 14. – 15. 10. 2004*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2005, str. 19 – 23. ISBN 80-7041-247-X.
50. URL: <<http://www.medima.cz/katalog-zdravotnickeskoly.php>> [citováno 2007-03-02].
51. URL: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/metodicky-pokyn-k-prevenci-socialne-patologickyh-jevu>> [citováno 2007-03-02].
52. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. *Ústava České republiky*.

53. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. *Listina základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.*
54. Zákon č. 104/1991 Sb. *Úmluva o právech dítěte.*
55. Zákon č. 94/2004 Sb. *O podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů.*

8. KLÍČOVÁ SLOVA

- Zájmové aktivity
- Volný čas
- Student
- Škola
- Zdravotnická škola
- Rodina
- Výchova

9. PŘÍLOHY

DOTAZNÍK A

Dobrý den,

jmenuji se Radka Polívková a studuji Zdravotně sociální fakultu JU v Českých Budějovicích. Připravuji diplomovou práci na téma PREFERENCE ZÁJMOVÝCH AKTIVIT

U STUDENTŮ STŘEDNÍCH ZDRAVOTNICKÝCH ŠKOL.

Prosím Vás o vyplnění tohoto dotazníku, který je zcela anonymní a získané informace budou použity pouze pro mou diplomovou práci. Ke každé otázce (kromě otázky č. 4, 19) přiřaďte pouze 1 odpověď. Nejprve otázky promyslete a zakroužkujte Vámi zvolenou variantu odpovědi. Pokud budete provádět opravu 1x přeškrtněte vodorovnou čarou a zakroužkujte správnou odpověď.

Děkuji Vám za pravdivé zodpovězení otázek.

1) Uveďte, prosím, pohlaví a doplňte věk.....

- a) žena
- b) muž

2) Vaše trvalé bydliště se nachází:

- a) ve městě
- b) v obci (na venkově)

3) Zajímá se alespoň 1 z rodičů, jakým způsobem trávíte Váš volný čas?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

4) Zakroužkujte 5 Vašich nejoblíbenějších zájmových činností:

- a)tělovýchovné aktivity (turistika, cyklistika, házená, lyžování...)
- b) kulturní aktivity (kina, divadla, výstavy)
- c)přátelská setkání (posezení s přáteli, večírky, diskotéky)
- d) media (TV, video, DVD, PC hry, internet, chat)
- e) studium (příprava do školy)
- f) četba (literatura, knihy, časopisy)
- g)studium cizího jazyka (organizovaně)
- h)individuální aktivity provozované doma (např. ruční práce, šití, vaření)
- ch)pěstitelské aktivity, chovatelství (péče o rostliny, zvířata)
- i)technické aktivity (modelářství, fotografování)
- j) taneční aktivity, zpěv, hra na hudební nástroj
- k) cestování, výlety
- l) výdělečné brigády
- m) lenošení
- n)jiné (uveďte)

5) Jste Vy spokojen(a) s tím, jak trávíte svůj volný čas?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

6) Provozujete stejnou zájmovou aktivitu jako Váš:

1. rodič	a) ano	b) ne
2. sourozenec	a) ano	b) ne
3. vzdálený příbuzný	a) ano	b) ne

7) Jak často se věnujete svým nejoblíbenějším zájmovým aktivitám?

- a) do 2h denně
- b) 2 - 4h denně
- c) víc než 4h denně
- d) 1x týdně
- e) 2x týdně
- f) občas
- g) jinak (uveďte).....

8) Pokud byste mohl(a) zvolit prostředí pro Vaší zájmovou aktivitu, raději vyberete:

- a) budovu, místnost, pokoj, halu, tělocvičnu, klubovnu
- b) prostředí venku, park, příroda, les

9) Upřednostňujete organizované aktivity před aktivitami individuálními?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

10) Domníváte se, že v souvislosti s rostoucím věkem trávíte zájmové aktivity méně organizovaným způsobem?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

11) Jste přesvědčen(a), ve srovnání s Vašimi vrstevníky z jiných středních škol, že se větší měrou účastníte na charitativních akcích?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

12) Domníváte se, že mezi smysluplné využití volného času patří pomáhat potřebným (nemocní, postižení)?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

13) Provozujete výtěžnou činnost?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

DOTAZNÍK B

14) Navštěvujete školní knihovnu?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

15) Vyhovuje Vám současná nabídka zájmových aktivit pořádaných školou?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

16) Zúčastňujete se zájmových aktivit pořádaných školou?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne
- e) jen pokud je zájmová aktivita v době školního vyučování
- f) jiné (uved'te)

17) V jaké oblasti by mohla škola, dle Vašeho názoru, pořádat větší množství aktivit? Vyberte 1 možnost.

- a) sport
- b) kultura
- c) sociální oblast, charita
- d) zdravotnictví, odborné předměty
- e) oblast všeobecně vzdělávacích předmětů (cizí jazyk, CJL, MAT, CHE, BIO)
- f) jiné (uved'te)

18) Snažíte se pomáhat při pořádání školních aktivit?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

19) Přiřad'te číslo 1 - 5 podle Vaší oblíbenosti k následujícím zájmovým aktivitám pořádaným školou: (Jedna z variant zůstane nezakroužkovaná).

1= nejoblíbenější, **2=** oblíbená, **3=** průměrně oblíbená, **4=** málo oblíbená, **5=** neoblíbená

- a) ... sportovní akce (soutěže, turnaje, poháry, atd.)
- b) ... kulturní akce (filmová představení, výstavy, výlety atd.)
- c) ... odborné zdravotnické akce (soutěž v První pomoci, exkurze...)
- d) ... charitativní akce (Bílá pastelka, Srdíčkový den, Den pro Světlušku, Den dětí)
- e) ... soutěže v odborných dovednostech (výtvarných, recitačních, olympiády, SOČ)
- f) ... jiné (uved'te)

20) Pokud by škola organizovala současně sportovní akci a zdravotnickou akci. Rozhodně se zúčastním: Vyberte 1 možnost.

- a) sportovní akce
- b) zdravotnické akce

21) Preferujete školou pořádané odborné zdravotnické aktivity před aktivitami sportovními?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

22) Máte možnost se sami(y) podílet na výběru a organizování školních akcí?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

23) Domníváte se, že pokud by škola organizovala zájmové aktivity podle přání studentů, budete se do těchto akcí více zapojovat?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) ne

24) Jak celkově hodnotíte úroveň aktivit pořádaných školou? Označte jako ve škole.

- a) výborný
- b) chvalitebný
- c) dobrý
- d) dostatečný

e) nedostatečný

Tabulka č. 34 SZŠ 3. ROČ. ZDRAVOTNICKÝ ASISTENT

* - odpovědi uvedeny za tabulkou v legendě

ch – označení chybné odpovědi v jednotlivé otázce, otázka vyřazena.

Otázka	PRAHA (20) respond.	PLZEŇ (28) respond.	KLATO VY (33) respond.	DOMA ŽLICE (19) res.	BEROU N (30) respond.	K. VARY (33) res.	Respon- denti	%	Respon. Celkem
1a	18	27	30	19	27	33	154	94%	163
Věk Ž	17,42	17,39	17,00	17,36	17,60	17,54	17,38		
1b	2	1	3	0	3	0	9	6%	
Věk M	17,50	18	17,66	---	17,33	---	17,62		
2a	13	16	18	9	14	24	94	58%	163
2b	7	12	15	10	16	9	69	42%	
3a	16	14	24	9	24	25	112	68%	163
3b	1	10	4	5	3	6	29	18%	
3c	3	2	4	5	3	2	19	12%	
3d	0	2	1	0	0	0	3	2%	
4a	9	17	14	9	18	12	79	10%	153
4b	17	15	11	7	13	13	76	10%	
4c	13	19	23	14	27	31	127	17%	
4d	7	15	19	10	15	25	91	12%	
4e	1	3	2	1	5	2	14	2%	
4f	9	8	13	6	10	13	59	8%	
4g	2	1	3	3	2	1	12	2%	
4h	1	3	1	8	5	0	18	2%	
4ch	3	6	6	7	4	8	34	4%	
4i	2	3	3	1	3	0	12	2%	
4j	7	11	8	4	6	9	45	6%	
4k	10	12	14	8	16	22	82	11%	
4l	5	7	12	1	11	6	42	5%	
4m	3	11	11	6	13	21	65	8%	
4n	1*	4*	0	0	2*	2*	9	1%	
chyby	2ch	1ch	5ch	2ch			10		10 vyřa zeno
5a	7	12	16	8	13	15	71	44%	163
5b	12	10	13	8	12	12	67	41%	
5c	1	5	3	3	3	5	20	12%	
5d	0	1	1	0	2	1	5	3%	
6 1a	6	12	12	8	14	10	62	38%	162
6 1b	14	16	21	11	15	23	100	62%	
chyby					1ch		1		1vyř
6 2a	7	14	15	8	12	14	70	43%	162

6 2b	13	14	18	11	17	19	92	57%	1vyř
chyby					1ch		1		
6 3a	10	7	4	6	13	8	48	30%	162
6 3b	10	21	29	13	16	25	114	70%	
chyby					1ch		1		1vyř
7a	3	5	11	1	6	3	29	18%	163
7b	4	13	7	6	10	10	50	31%	
7c	1	3	2	2	2	6	16	10%	
7d	3	1	1	0	3	3	11	7%	
7e	5	3	6	5	4	5	28	17%	
7f	1	2	2	4	4	4	17	10%	
7g	3	1*	4*	1	1*	2*	12	7%	
8a	1	10	12	5	9	12	49	30%	162
8b	19	18	10	14	21	21	113	70%	
chyby			1ch				1		1vyř
9a	3	1	8	6	5	4	27	17%	163
9b	4	11	8	8	15	19	65	39%	
9c	8	9	11	3	8	8	47	29%	
9d	5	7	6	2	2	2	24	15%	
10a	6	6	7	8	8	6	41	25%	163
10b	10	9	13	6	7	18	63	39%	
10c	3	12	7	2	14	4	42	26%	
10d	1	1	6	3	1	5	17	10%	
11a	2	5	8	2	2	2	21	13%	163
11b	7	7	11	1	5	5	36	22%	
11c	7	11	6	9	17	17	67	41%	
11d	4	5	8	7	6	9	39	24%	
12a	11	13	18	12	13	17	84	51%	162
12b	8	12	13	5	12	11	61	38%	
12c	1	2	2	1	5	5	16	10%	1vyř
12d	0	1	0	0	0	0	1	1%	
chyby				1ch			1		
13a	11	16	10	1	15	6	59	37%	163
13b	2	7	6	1	3	4	23	14%	
13c	6	1	8	7	4	4	30	18%	
13d	1	4	9	10	8	19	51	31%	
14a	5	0	4	3	2	6	20	12%	163
14b	0	0	0	0	1	3	4	2%	
14c	6	6	9	10	4	3	38	23%	
14d	9	22	20	6	23	21	101	63%	
15a	1	3	6	0	0	3	13	8%	163

15b	4	5	5	5	1	0	20	12%	163
15c	7	8	9	5	9	9	47	29%	
15d	8	12	13	9	20	21	83	51%	
16a	2	2	3	1	3	2	13	8%	
16b	7	4	8	4	5	4	32	19%	
16c	2	8	6	6	3	2	27	9%	
16d	2	0	6	0	5	1	14	9%	
16e	6	14	9	5	13	24	71	43%	
16f	1	0	1*	3*	1*	0	6	4%	

17a	3	6	5	2	7	3	26	16%	160 3 vy řaze ny
17b	4	10	11	7	5	17	54	35%	
17c	0	7	2	3	5	6	23	14%	
17d	9	4	10	6	10	3	42	26%	
17e	0	1	2	1	1	3	8	5%	
17f	2	0	2	0	2	1	7	4%	
chyby	2ch		1ch				3		
18a	0	5	4	3	6	3	21	13%	163
18b	7	6	8	9	6	10	46	28%	
18c	10	10	15	7	11	16	69	42%	
18d	3	7	6	0	7	4	27	17%	
19 - a1	2	4	4	2	4	3	19	13%	152
19 - a2	2	7	5	3	5	6	28	18%	
19 - a3	4	9	3	2	3	3	24	16%	
19 - a4	2	2	12	8	7	8	39	26%	
19 - a5	4	5	8	2	11	13	43	28%	
19 - b1	6	13	12	7	7	17	62	41%	
19 - b2	5	10	11	3	10	11	50	33%	
19 - b3	1	4	5	5	6	4	25	16%	
19 - b4	1	0	3	2	6	0	12	8%	
19 - b5	0	0	0	0	1	1	2	1%	
19 - c1	5	5	6	1	8	4	29	19%	
19 - c2	4	5	12	6	7	12	46	30%	
19 - c3	3	8	7	5	11	7	41	27%	
19 - c4	1	8	6	4	3	5	27	18%	
19 - c5	0	1	1	1	1	3	7	5%	
19 - d1	0	4	7	7	10	6	37	22%	
19 - d2	1	6	4	4	6	3	24	16%	
19 - d3	5	2	12	4	7	16	46	30%	
19 - d4	5	12	3	2	4	6	32	21%	
19 - d5	2	3	5	0	2	2	14	9%	
19 - e1	0	1	2	0	1	1	5	3%	
19 - e2	1	0	0	1	1	1	4	3%	
19 - e3	0	5	4	1	3	3	16	10%	
19 - e4	4	4	8	1	10	14	41	26%	
19 - e5	7	17	18	14	15	14	85	57%	
19 - f1	0	0	1	0	0	2	3	2%	11 vyřa zeno
19 - f2	0	0	0	0	0	0	0	0%	
19 - f3	0	0	1	0	0	0	1	1%	
19 - f4	0	0	0	0	1	0	1	1%	

19 – f5	0	0	0	0	0	0	0	0%	
chyby	7ch	1ch	1ch	2ch			11		
20a	3	8	10	4	5	8	38	23%	163
20b	17	20	23	15	25	25	125	77%	
21a	11	6	11	8	20	12	68	42%	163
21b	5	12	10	6	6	12	51	31%	
21c	3	6	5	5	3	6	28	17%	
21d	1	4	7	0	1	3	16	10%	
22a	0	3	3	1	0	4	11	7%	163
22b	2	2	2	2	2	2	12	7%	
22c	11	11	13	11	15	18	79	49%	
22d	7	12	15	5	13	9	61	37%	
23a	6	9	13	10	17	14	69	42%	163
23b	11	18	15	6	12	15	77	47%	
23c	3	1	4	2	1	3	14	9%	
23d	0	0	1	1	0	1	3	2%	
24a	0	0	0	0	0	0	0	0%	163
24b	2	6	8	1	3	4	24	15%	
24c	13	8	19	10	11	12	73	45%	
24d	4	13	5	4	7	11	44	27%	
24e	1	1	1	4	9	6	22	13%	

Tabulka č. 35

Doplňující údaje k tabulce č. 34

SZŠ Praha
Dotazníků rozdáno 21. Vyřazen 1 dotazník. Po vyřazení celkem 20 dotazníků.
Otázka č. 4 - 2x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka 17 – 2x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka 19 – 7x chybná odpověď – vyřazeno.
* Odpověď 4n) – hudba.
SZŠ Plzeň
Dotazníků rozdáno 28. Vyřazeno 0. Celkem 28 dotazníků.
Otázka č. 4 – 1x chybná odpověď – vyřazeno.
Odpověď 19 – 1x chybná odpověď – vyřazeno.
*Odpověď 4n) - přítel, kulturistika, příroda, skauting.
*Odpověď 7g) – podle ročního období.
SZŠ Klatovy
Dotazníků rozdáno 33. Vyřazeno 0. Celkem 33 dotazníků.
Otázka č. 4 – 5x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka č. 8 – 1x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka č. 19 – 1x chybná odpověď – vyřazeno.
*Odpověď 7g) - různě, podle času.
*Odpověď 16f) - podle typu aktivity
*Odpověď 17f) – exkurze
*Odpověď 19f) – výlety
SZŠ Domažlice
Dotazníků rozdáno 19. Vyřazeno 0. Celkem 19 dotazníků.
Otázka č. 4 – 2x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka č. 12 – 1x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka č. 19 – 2x chybná odpověď – vyřazeno.
*Odpověď 16f) – málo aktivit, podle zajímavosti.
SZŠ Beroun
Dotazníků rozdáno 32. Vyřazeny 2 dotazníky. Po vyřazení celkem 30 dotazníků.
Otázka č. 6. (1,2,3) 1x chybná odpověď – vyřazeno.
* Odpověď 16f) - žádné nejsou.
*Odpověď 17f) – zájezdy, ZOO.
* Odpověď 4n) - jízda na koni.
* Odpověď 7g) – denně podle nálady.
SZŠ KARLOVY VARY
Dotazníků rozdáno 33. Vyřazeno 0. Celkem 33 dotazníků.
* Odpověď 4n) – hudba, péče o sourozence
* Odpověď 7g) – 3x týdně, 5x týdně.
* Odpověď 17f) – výlety.

Tabulka č. 36 VYŠŠÍ ZDRAVOTNICKÉ ŠKOLY (VOŠ)

* - odpovědi uvedeny za tabulkou v legendě

ch – označení chybné odpovědi v jednotlivé otázce, otázka vyřazena.

otázka	PRAHA (38) respondentů	PLZEŇ VOŠZ (44) respondentů	PLZEŇ SVOŠ (29) respondentů	Respon- denti	%	Respo ndenti Celke m
1a	37	42	29	108	97%	111
Věk Ž	20,52	21,86	21,20	21,19		
1b	1	2	0	3	3%	
Věk M	21	21	---	21		
2a	31	30	19	80	72%	111
2b	7	14	10	31	28%	
3a	28	31	17	76	69%	111
3b	5	7	7	19	17%	
3c	2	2	5	9	8%	
3d	3	4	0	7	6%	
4a	14	21	25	60	11%	105
4b	24	25	17	66	13%	
4c	31	40	22	94	17%	
4d	18	27	15	60	11%	
4e	1	5	8	14	3%	
4f	15	21	9	45	9%	
4g	2	2	4	8	2%	
4h	3	5	3	11	2%	
4ch	5	10	6	21	4%	
4i	1	0	0	1	0%	
4j	10	11	9	30	6%	
4k	13	21	13	47	9%	
4l	11	14	4	29	6%	
4m	10	16	7	33	6%	
4n	1*	2*	3*	6	1%	
chyby	6ch			6		6 vyřa- zeno
5a	14	20	10	45	41%	111
5b	15	17	15	47	42%	
5c	8	6	3	17	15%	
5d	1	0	1	2	2%	
6 – 1a	10	13	12	35	33%	105
6 – 1b	25	30	15	70	67%	
chyby	3ch	1ch	2ch	6		
6 – 2a	11	11	13	35	33%	

6 – 2b	24	32	14	70	67%	6 vyřa- zeno
chyby	3ch	1ch	2ch	6		
6 – 3a	9	9	7	25	24%	
6 – 3b	26	34	20	80	76%	
chyby	3ch	1ch	2ch	6		
7a	9	6	1	16	15%	110
7b	12	5	7	25	22%	
7c	5	7	3	15	14%	
7d	3	3	0	6	5%	
7e	3	14	4	21	19%	
7f	3	2	7	12	11%	
7g	3*	7*	5*	15	14%	
chyby			1ch	1		
8a	9	6	9	29	26%	111
8b	29	28	20	82	74%	
9a	7	9	5	21	19%	111
9b	10	19	11	41	37%	
9c	14	8	7	30	27%	
9d	7	8	4	19	17%	
10a	10	16	5	31	28%	111
10b	15	11	10	36	32%	
10c	6	13	12	31	28%	
10d	7	4	2	13	12%	
11a	8	7	3	18	16%	111
11b	4	12	5	21	19%	
11c	14	14	15	43	39%	
11d	12	11	6	29	26%	
12a	22	29	18	69	62%	111
12b	11	14	10	36	32%	
12c	4	0	0	4	4%	
12d	1	1	0	2	2%	
13a	14	15	6	35	31%	111
13b	9	11	2	22	20%	
13c	6	10	8	24	22%	
13d	9	8	13	30	27%	
14a	10	15	20	45	41%	111
14b	4	5	8	17	15%	
14c	8	14	0	22	20%	
14d	16	10	1	27	24%	
15a	0	5	0	6	5%	111
15b	5	4	8	17	15%	
15c	9	15	8	33	30%	
15d	24	17	13	55	50%	

16a	1	7	1	8	7%	111
16b	2	9	11	22	20%	
16c	9	9	0	18	16%	
16d	15	6	6	27	25%	
16e	10	11	6	26	23%	
16f	1*	4*	5	10	9%	
17a	10	7	17	33	31%	108
17b	14	16	7	37	33%	
17c	1	7	1	9	8%	
17d	9	8	2	19	18%	
17e	0	4	2	6	6%	
17f	2*	2*	0	4	4%	
chyby	2ch		1ch	3		3 vyřa- zeno
18a	1	3	2	6	5%	111
18b	3	7	5	15	14%	
18c	14	19	11	44	40%	
18d	20	15	11	46	41%	
19 – a1	1	11	11	23	25%	92
19 – a2	5	4	3	12	13%	
19 – a3	4	10	5	19	21%	
19 – a4	6	11	5	22	24%	
19 – a5	3	8	5	16	17%	
19 – b1	11	20	14	44	49%	
19 – b2	7	13	8	28	30%	
19 – b3	2	5	6	13	14%	
19 – b4	0	5	1	6	7%	
19 – b5	0	1	0	1	1%	
19 – c1	6	9	0	15	16%	
19 – c2	5	10	14	29	31%	
19 – c3	6	16	11	33	36%	
19 – c4	2	8	1	8	9%	
19 – c5	0	4	3	7	8%	
19 – d1	1	3	4	8	9%	
19 – d2	3	14	4	21	23%	
19 – d3	6	11	6	23	25%	
19 – d4	4	9	10	23	25%	
19 – d5	5	7	5	17	18%	
19 – e1	0	1	0	1	1%	
19 – e2	0	3	0	3	3%	
19 – e3	1	2	1	4	4%	
19 – e4	7	10	12	32	34%	
19 – e5	11	24	16	51	56%	
19 – f1	0	0	0	0	0%	

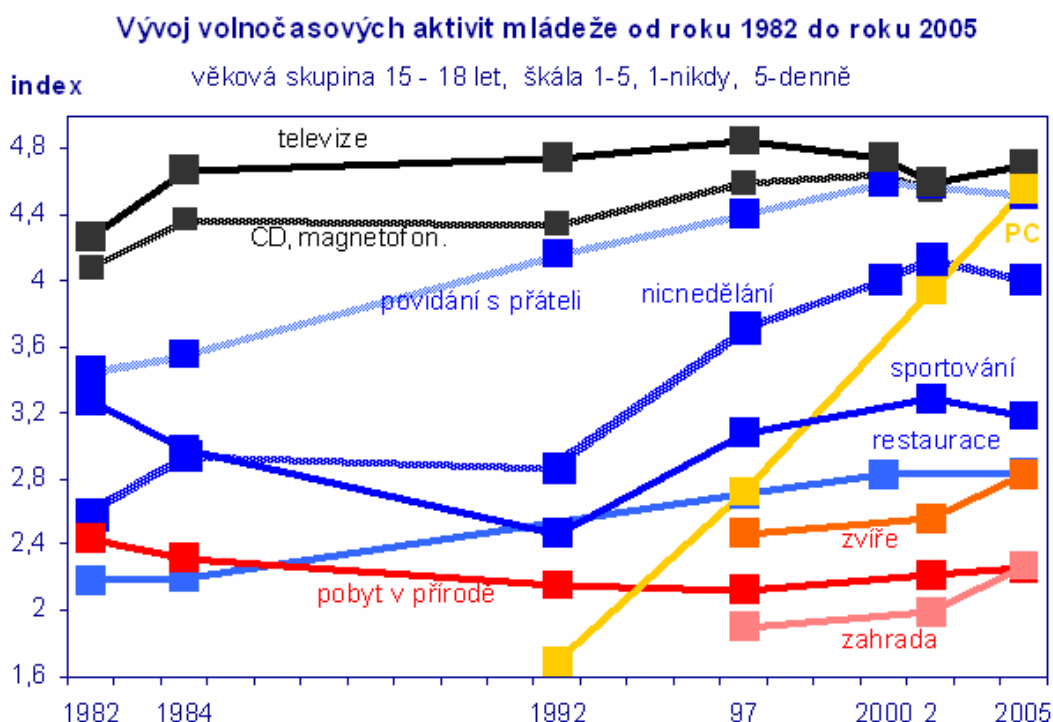
19 – f2	0	0	0	0	0%	19 vyřa- zeno
19 – f3	0	0	0	0	0%	
19 – f4	0	1	0	1	1%	
19 – f5	0	0	0	0	0%	
chyby	19ch			19		
20a	9	11	11	31	28%	111
20b	29	33	18	80	72%	
21a	13	12	7	32	29%	111
21b	9	17	6	32	29%	
21c	10	11	8	29	26%	
21d	6	4	8	18	16%	
22a	1	4	0	5	5%	111
22b	0	9	2	11	10%	
22c	11	18	8	38	34%	
22d	26	13	18	57	51%	
23a	7	19	14	40	36%	111
23b	19	14	12	45	40%	
23c	11	9	2	22	20%	
23d	1	2	1	4	4%	
24a	0	0	1	1	1%	109 2 vyřa- zeno
24b	2	9	6	17	16%	
24c	11	19	10	40	36%	
24d	17	9	2	28	26%	
24e	6	7	10	23	21%	
chyby	2ch			2		

Tabulka č. 37

Doplňující údaje k tabulce č. 36

Vyšší zdravotnická škola Praha
Dotazníků rozdáno 40. Vyřazeny 2. Celkem 38 dotazníků.
Otázka č. 4 – 6x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka č. 6.1 – 3x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka č. 6.2 – 3x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka č. 6.3. – 3x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka č. 17 – 2x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka č. 19 – 19x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka č. 24 – 2x chybná odpověď – vyřazeno.
*Odpověď 4n) – přítel.
*Odpověď 7g) – podle času, podle činnosti.
*Odpověď 16f) – neví o nich.
*Odpověď 17f) – výlety, neví o nich.
Vyšší odborná škola zdravotnická Plzeň
Dotazníků rozdáno 46. Vyřazeny 2. Celkem 44 dotazníků.
Otázka č. 6.1 – 1x chybná odpověď - vyřazeno.
Otázka č. 6.2. – 1x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka č. 6.3. – 1x chybná odpověď – vyřazeno.
*Odpověď 4n) – vaření, jezdím na koni.
*Odpověď 7g) – podle nálady, podle příležitosti, podle roč. období
*Odpověď 16f) – žádné nejsou.
*Odpověď 17f) – všechny.
Soukromá vyšší zdravotnická škola Plzeň
Dotazníků rozdáno 29. Vyřazeno 0. Celkem 29 dotazníků.
Otázka č. 6.1. -2x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka č. 6.2. – 2x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka č. 6.3. -2x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka č. 7 – 1x chybná odpověď – vyřazeno.
Otázka č. 17 – 1x chybná odpověď – vyřazeno.
*Odpověď 4n) – skauting.
*Odpověď 7g) – 1x denně, co nejčastěji.

Graf č. 30

Zdroj: SAK, P., Mládež na křižovatce, 2005

Sak popisuje: „Graf ukazuje, jak se ve věkové skupině 15 – 18 let od roku 1982 vyvíjely frekvence vybraných volnočasových aktivit. V metodice opakované ve výzkumech od roku 1982 respondent přiřazoval v baterii volnočasových aktivit frekvenci, s jakou danou aktivitu provozuje: 1-nikdy, 2 výjimečně, 3-občas, alespoň jednou měsíčně, 4-často, alespoň jednou týdně, 5-denně, anebo téměř denně. V grafu jsou uvedeny průměry aktivit dané věkové skupiny. Na počátku devadesátých let se objevuje hlavní nositel formující se informační společnosti – osobní počítač. Zatímco v minulosti trvalo i generace než inovace prostoupila celou společností a stala se součástí jejího života, **nasycení společnosti sofistikovanou inovací, jakou osobní počítač bezesporu je, proběhlo v rozmezí sociálního věku jedné generace mládeže**, jak ilustruje graf. V současnosti mládež ve věku 15 – 18 let využívá počítač se stejnou frekvencí jako sleduje televizi, což je dlouhodobě nejfrekventovanější volnočasová aktivita“(SAK,SAKOVÁ,2005,str.69).

Seznam organizací, kterým byl přiznán titul

"Organizace uznaná MŠMT pro oblast práce s dětmi a mládeží na léta 2007 až 2010"

- Agentura Koniklec
- Asociace středoškolských klubů ČR
- Asociace turistických oddílů mládeže
- Centrum pro volný čas mládeže
- Česká tábornická unie
- Duha
- Folklorní sdružení ČR
- GEMINI
- Hnutí Brontosaurus
- Hudební mládež ČR
- Junák-svaz skautů a skautek
- Klub Domino, DTA
- Kolpingovo dílo
- Kondor
- Liga lesní moudrosti
- Náchodská prima sezona
- Pionýr
- Royal Rangers
- Salesiánské hnutí mládeže
- SARKANDER
- Sdružení dětí a mládeže TILIA
- Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska
- Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP
- Sdružení přátel Jaroslava Foglara
- Sdružení turistických a tábornických oddílů
- Společenství harmonie těla a ducha
- YMCA v ČR
- YWCA v ČR

Předvýzkum, dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Radka Polívková a studuji Zdravotně sociální fakultu JU v Českých Budějovicích. Připravuji Diplomovou práci na téma PREFERENCE ZÁJMOVÝCH AKTIVIT U STUDENTŮ STŘEDNÍCH ZDRAVOTNICKÝCH ŠKOL.

Prosím Vás o vyplnění tohoto dotazníku, který je zcela anonymní a získané informace budou použity pouze pro mou diplomovou práci. Ke každé otázce (kromě otázky č. 6,12,17) přiřaďte pouze 1 odpověď. Nejprve otázky promyslete a zakroužkujte Vámi zvolenou variantu odpovědi. Pokud budete provádět opravu – 1x přeškrtněte vodorovnou čarou a zakroužkujte správnou odpověď.

Děkuji Vám za pravdivé zodpovězení otázek.

1) Uveďte, prosím, pohlaví. Jste:

- a) žena
- b) muž

2) Vyberte odpovídající variantu studia.

- a) SZŠ
- b) VOŠZ

3) Váš věk je v rozmezí:

- a) 15 – 20 let
- b) 21 – 30 let
- c) 31 – 40 let

4) Vaše trvalé bydliště se nachází:

- a) v obci do 500 obyvatel
- b) v obci od 500 do 3000 obyvatel
- c) v obci od 3000 do 10000 obyvatel
- d) v obci od 10000 do 50000 obyvatel
- e) v obci od 50000 do 150000 obyvatel
- f) v obci nad 150000 obyvatel

5) Zajímá se alespoň 1 z rodičů, jakým způsobem trávíte Váš volný čas?

- a) ano
- b) ne

6) Vyberte 5 nejoblíbenějších aktivit. Přiřaďte číslo 1 – 5 podle oblíbenosti Vašich zájmových aktivit k odpovědi a) – e). (Jedna varianta odpovědi zůstane nezakroužkovaná).

1=nejoblíbenější, 2 = oblíbená, 3 = průměrně oblíbená, 4 = málo oblíbená, 5 = neoblíbená.

- a)sportovní aktivity (turistika, cyklistika, házená, lyžování...)
- b) kulturní aktivity (kina, divadla, výstavy, zájmové kroužky)
- c)aktivity s přáteli (např. posezení s kamarády, večírky, diskotéky)
- d) media (TV, PC hry, internet, chat)
- e) individuální zájmové aktivity provozované doma (poslech hudby, sledování TV, ruční práce, četba literatury, výtvarná činnost, hra na hudební nástroj, vaření, pečení ...)
- f)jiné (uveďte)

7) Provozujete stejnou zájmovou aktivitu jako Váš:

- 1. rodič a) ano b) ne
- 2. sourozenec a) ano b) ne
- 3. blízký příbuzný a) ano b) ne
- 4. vzdálený příbuzný a) ano b) ne

8) Jak často se věnujete svým nejoblíbenějším zájmovým aktivitám?

- a) do 2h denně
- b) 2 - 4h denně
- c) víc než 4h denně
- d) 1x týdně
- e) 2x týdně
- f) občas
- g) jinak (uved'te).....

9) Jakým způsobem jste se dostal(a) k Vaší nejoblíbenější zájmové aktivitě?

- a) sám, sama od sebe
- b) na radu kamaráda, spolužáka
- c) na radu učitele, trenéra
- d) na radu rodičů, příbuzných
- e) na radu sourozence
- f) z tisku, letáku, TV
- g) náhodně
- h) jinak uved'te

10) Pokud byste mohl(a) zvolit prostředí pro Vaší zájmovou aktivitu, raději vyberete:

- a) budovu, místnost, pokoj, halu, tělocvičnu, klubovnu
- b) prostředí venku, park, příroda, les

11) Upřednostňujete kolektivní zájmové aktivity před aktivitami individuálními?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) ne
- d) spíše ne

12) K variantě a) – f) (jedna zbyde nezakroužkovaná) doplňte Vaši účast v následujících 5 oblastech aktivit pořádaných školou: (SPORTOVNÍ AKCE, KULTURNÍ AKCE, ODBORNÉ ZDRAVOTNICKÉ AKCE, CHARITATIVNÍ AKCE, SOUTĚŽE V ODBORNÝCH DOVEDNOSTECH ZE VŠEOBECNĚ VZDĚLÁVACÍCH PŘEDMĚTŮ).

- a) Vždy se zúčastním
- b) Většinou se zúčastním
- c) Občas se zúčastním
- d) Pouze výjimečně se zúčastním
- e) Nikdy za žádných okolností se nezúčastním
- f) jiné (uved'te).....

13) Patří k Vaším zájmovým aktivitám četba odborných zdravotnických časopisů?

- a) ano
- b) ne

14) Je pro Vás přirozené pomáhat nemocným lidem a dětem?

- a) ano
- b) ne

15) Domníváte se, že mezi smysluplné využití volného času patří pomáhat postiženým?

- a) ano
- b) ne

16) Jste podle Vašeho názoru aktivně činný(á) při zájmových aktivitách pořádaných školou?

- a) ano
- b) ne
- c) někdy
- d) jen pokud je zájmová aktivita v době školního vyučování

17) Přiřaďte číslo 1 - 5 podle oblíbenosti k následujícím zájmovým aktivitám pořádaným školou:
(Jedna z variant zůstane nezakroužkovaná).

1= nejoblíbenější, 2= oblíbená, 3= průměrně oblíbená, 4= málo oblíbená, 5= neoblíbená.

- a) sportovní akce (soutěže, turnaje, poháry, atd.)
- b) kulturní akce (filmová představení, výstavy, výlety atd.)
- c) odborné zdravotnické akce (soutěž v První pomoci, exkurze...)
- d) charitativní akce (Bílá pastelka, Srdíčkový den, Den pro Světlušku, Den dětí...)
- e) soutěže v odborných dovednostech (výtvarných, recitačních, olympiády, SOČ)
- f) jiné (uveďte).....

18) Myslíte si, že jste dostatečně informován(a) o všech aktivitách pořádaných školou?

- a) ano
- b) ne
- c) neumím posoudit

19) Široký přehled o aktivitách pořádaných školou mi poskytuje nástěnka školy.

- a) ano
- b) spíše ano
- c) ne
- d) spíše ne

20) Myslíte si, že Vaše škola pořádá pro studenty dostatečný počet zájmových aktivit?

- a) ano
- b) ne
- c) neumím posoudit

21) V jaké oblasti by mohla škola, dle Vašeho názoru, pořádat větší množství aktivit? Vyberte 1 možnost.

- a) sport
- b) kultura
- c) zdravotnictví, odborné předměty
- d) sociální oblast, charita
- e) oblast všeobecně vzdělávacích předmětů (cizí jazyk, CJL, MAT, CHE, BIO)
- f) jiné uveďte

22) Upřednostňujete odborné zdravotnické aktivity před aktivitami sportovními?

- a) ano
- b) spíše ano
- c) ne
- d) spíše ne

23) Pokud by škola organizovala současně sportovní turnaj a zdravotnickou akci. Rozhodně se zúčastním:

Vyberte 1 možnost.

- a) sportovního turnaje
- b) zdravotnické akce

Seznam zdravotnických škol pro sběr dat

Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Karlovarská 99, Plzeň

Střední zdravotnická škola Klatovy, Kolárova 444, Klatovy

Střední zdravotnická škola, Chodské náměstí 97, Domažlice

Střední zdravotnická škola, Mládeže 8, Beroun

Církevní střední zdravotnická škola Jana Pavla II., Ječná 33, Praha

Vyšší zdravotnická škola Suverénního řádu maltézských rytířů, Ječná 33, Praha

Vyšší odborná škola zdravotnická Dr. Ilony Mauritzové, s.r.o., Ledecká 35, Plzeň

Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola zdravotnická, Poděbradská 2, Karlovy

Vary

Užitečné adresy institucí a organizací

www.adam.cz

www.youth.cz

www.icm.cz

www.izv-horovice.cz

www.svis.cz

www.skaut.cz

www.pionyr.cz

www.crdm.cz

www.skaut.cz

www.duha.cz

www.ymca.cz

Zkratky a některé použité termíny

SZŠ – Střední zdravotnická škola

VOŠ – Vyšší odborná škola

VOŠZ – Vyšší odborná škola zdravotnická

SVOŠ – Soukromá vyšší odborná škola

IKT – Informační a komunikační technologie

tab. – tabulka

ch. – chyba

str. – strana

EU – Evropská unie

E – learning – virtuální vyučovací metoda

MP3 – hudební formát

DVD – datové médium

PŠL – Prázdninová škola Lipnice